ԱԶԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ

AZTAG QUOTIDIEN POLITIQUE ET LITTERAIRE

1500 Լ.Ո. 93-ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 277 (26264) ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ, 24 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 2020 10 ԷՋ

ԻՐԱՆԻ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ՅԱՂԹԱԾ ԵՆ ՀՅԴ-Ի 2 ԹԵԿՆԱԾՈՒՆԵՐ

Իրանի մէջ տեղի ունեցած խորհրդարանական ընտրութիւններուն արդիւնքներէն ի յայտ եկաւ, որ ընտրուած են Հայ յեղափոխական դաշնակցութեան կողմէ առաջադրուած 2 թեկնածուներ: Անոնցմէ մէկը Ջուղայի մէջ առաջադրուած Ռոբերտ Բեգլարեանն է, որ արդէն խորհրդարանին մէջ Հարաւային Իրանի քրիստոնեայ հայ փոքրամասնութեան ներկայացուցիչն էր:

Միւսը Թեհրանէն այս անգամ առաջադրուած Արա Շահվերդեանն է:

ԱԿՆԱՐԿ

ԻՏԼԻՊԸ ԵՒ ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԱՐԳԵԼԱԿՆԵՐԸ

Սուրիական բանակի ռազմավարական նշանակութիւն ունեցող տեղաշարժերը ոչ միայն գետնի վրայ իրավիճակային փոփոխութիւն յառաջացուցած են, այլ նաեւ զգալիօրէն փոխած խաղին կանոնները: Սուրիական զինեալ ուժերը տարածքներ կը մաքրազտեն ահաբեկիչ տարրերէ եւ կը ձգտին Իտլիպի ամբողջական ազատագրումին: Դամասկոս-Հալէպ մայրուղիի թէ Հալէպի օդակայանի վերահսկումով սուրիական պաշտօնական բանակը տիրական ներկայութիւն կը վերահաստատէ այդ շրջանի կարեւորագոյն կէտերուն վրայ: Այս մաքրազտման զինարշաւը, բնականաբար, հաշտ ընկալում չունեցաւ Անգարայի կողմէ, որ այդ տարածքներուն վրայ ուղղակի-անուղղակի ներկայութիւն պահելու հրամայականը ունէր: Անուղղակին այս պարագային զինեալ այն տարրերն են, որոնք իբրեւ խաղաթուղթ կը շահարկուին Անգարայի կողմէ յատկապէս իբրեւ հակակշիռ ուժ քրտական գործօնին:

Այժմ թիրախը Իտլիպն է: Մինչեւ Իտլիպ, սակայն, այն բոլոր գործողութիւնները, որոնց ձեռնարկեց սուրիական բանակը եւ յատկանշական տեղաշարժներ արձանագրելով իրականացուց որոշ մաքրազտման արշաւ, չէին իրականանար առանց Մոսկուայի կանաչ լոյսին, չըսելու համար՝ անոր ներշնչանքին:

Այս բոլորը պատճառ դարձան, որ խախտի Մոսկուա-Անգարա կարճաժամկէտ դրուածքով ձեւաւորուած ռազմավարական գործընկերութիւնը: Հիմա ռուսական արգելակներ սկսած են արդէն բանիլ թրքական յարձակողապաշտութեան դէմ: Ոչ միայն հիւսիսային Սուրիոյ մէջ Անգարան չյաջողեցաւ իրականացնել անվտանգութեան գօտիի սահմանագծումը, զոր յանկերգի նման կը հնչեցնէր սուրիական պատերազմի առաջին օրէն, այլ այժմ Իտլիպի ուղղութեամբ եւս իր ռազմայենակէտերը զիջելու հարկադրանքին տակ կը գտնուի փաստօրէն:

Մոսկուան պաշտօնապէս կը յայտարարէ, որ ամբողջովին աջակից է Իտլիպի արմատական մաքրազտման եւ ազատագրման, մինչ Թուրքիան իր օդային տարածքը կը փակէ Ռուսիոյ դիմաց եւ սպառնական պայմանաժամերով կը խօսի իր երբեմնի դաշնակիցին հետ: Այս բոլորը՝ դերերու բաշխումով, ի հարկէ, որովհետեւ զուգահեռ՝ նախ երկկողմանի, ապա եռակողմանի, ներառելով Թեհրանը, կ'աշխատի կայացնել Մոսկուա-Անգարա-Թեհրան եռակողմ հանդիպումը՝ վերահամաձայնութիւններու յանգելու համար:

Սպառնալիքները իրականութեան մէջ բառային տարողութիւնը չեն կրնար առարկայացնել: Եղածը սահմանափակ բախումներ են, վերահսկելիութենէ դուրս չեկող: Յարձակումները չեն ծաւալիր միշտ նկատի ունենալով գէթ ներկայ պայմաններուն մէջ ռուս-թրքական զօրքերու բախումը, թէկուզ երրորդ երկրի տարածքներուն վրայ: Ռազմական ընդհարումներու ձեւաչափը կը շարունակէ մնալ հիմնականին մէջ Անգարայի կողմէ հովանաւորած զինեալ խմբաւորումներ-սուրիական բանակ ձեւաչափին մէջ: Անցում կայ դէպի սուրիական եւ թրքական բանակներու միջեւ կայացող ընդհարումներու հարթութիւն, առանց թեւակոխելու այլ սահմաններ:

Անգարայի ձեռնարկած գործողութիւնները առաւելաբար հետախուզական բնոյթի սահմանափակ յարձակումներ են, ստուգելու համար հակադարձութեան տարողութիւնը: Կը թուի, որ անոնք չեն հատեր իրենց իսկ կողմէ ճշդուած սահմանը:

Յայտնաբար Մոսկուան մտադիր չէ Անգարայի ցարդ ձեռք ձգած վերահսկողութենէն աւելիին համաձայնութիւն տալու: Ուժերու տեղաբաշխումէն ետք այժմ կ'առաջադրուի Իտլիպը թրքական ուղղակի-անուղղակի տիրոյթէն դուրս բերելը: Այնտեղ գտնուող զինեալները, թէեւ վերանուանուած եւ փոխակերպուած, այդուհանդերձ, կը շարունակեն կրել թրքական հովանաւորութիւնը, ֆինանսաւորումը: Այդ ռազմակայանը նաեւ վարձկան զինեալ կ'արտադրէ Թուրքիոյ համար այս անգամ Լիպիոյ մէջ գործողութիւններ իրականացնելու համար: Իտլիպը Անգարայի համար տարածաշրջանային ռազմակայան է երրորդ տարածքներու վրայ պատերազմներ մղելու եւ թրքական գօտիներ ձեւաւորելու համար:

Ռուս-թրքական ապամերձեցումը աննկատ չէ անցած Ուաշինկթընի կողմէ, որ կը փորձէ վերագնահատել ՕԹԱՆ-ի իր դաշնակիցը: Միացեալ Նահանգներու նախագահը կը յայտարարէր, որ իր երկիրը կը պատրաստուի խորհրդակցելու Անգարայի հետ Իտլիպի ճակատագիրին շուրջ եւ բնականաբար պատրաստ է միասնաբար ելք գտնելու իրավիճակէն: Այս յայտարարութիւնը կը հրապարակէր, երբ Մոսկուա-Անգարա-Թեհրան եռակողմանի հանդիպումի կայացումը անորոշութեան կը մատնուէր: Քաղաքական տրամաբանութիւնը կը յուշէ, որ եռակողմանի հանդիպումին առիթ կը տրուի Իտլիպի ճակատագրի որոշումէն ետք: Այս պարագային՝ մաքրազտումէն ետք:

«Ա.»

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ՎԱՂԸ ՊԻՏԻ ԳՈՒՄԱՐԷ «ՔՈՐՈՆԱ» ԺԱՀԻՐԻՆ ՅԱՏԿԱՑՈՒԱԾ ՆԻՍՏ ՄԸ, ԻՍԿ ՓՈՒՌԵՐԸ ԱՅՍՕՐ ՊԻՏԻ ՍԿՍԻՆ ԲԱՑ ԳՈՐԾԱԴՈՒԼԻ

Մինչ կառավարութիւնը յայտարարեց, որ վաղը կէսօրուան ժամը 1:00-ին, նախագահական պալատին մէջ պիտի գումարէ նիստ մը, քննարկելու համար «Քորոնա» ժահրին դէմ պայքարելու ձեւերը, Փուռերու սենտիքաներու համադաշնակցութեան նախագահ Քազեմ Իպրահիմ յայտնեց, որ իրենք պիտի սկսին բաց գործադուլի մը, որուն իբրեւ հետեւանք լիբանանցի քաղաքացիները այսօր փուռերուն մէջ հաց պիտի չգտնեն:

Իպրահիմ նշեց, որ բաց գործադուլը պիտի շարունակուի ցնոր տնօրինում՝ աւելցնելով, որ իրենց եւ կառավարութեան միջեւ համաձայնութիւն չէ գոյացած, որովհետեւ լիբանանեան պետութիւնը կը մերժէ իր պատասխանատուութիւնները ստանձնել:

Իպրահիմ յայտնեց, որ հիմնական պահանջը ամերիկեան տոլարին դիմաց լիբանանեան դրամանիշին սակի ճշդումն է՝ աւելցնելով, որ իրենք ցորենն ու ալիւրը ներածելու համար ամերիկեան տոլարով կը վճարեն, սակայն լիբանանեան դրամանիշով կը գործեն՝ հսկայական վնաս կրելով:

Շար.ը՝ էջ 2

ՔՐԵՄԼԻՆ ԿԸ ՀՕՐԱԿՑԻ ՎԵՀԱԺՈՂՈՎԻ ԳԱՂԱՓԱՐԻՆ

ԷՐՏՈՂԱՆ ԿԸ ՅԱՅՏԱՐԱՐԷ ԻՏԼԻՊԻ ՀԱՐՑՈՎ ՌՈՒՍԻՈՅ, ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՂԵԿԱՎԱՐՆԵՐՈՒՆ ՀԵՏ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎԻՆ ՄԱՍԻՆ

Թուրքիոյ նախագահ Ռեճեփ Թայիփ Էրտողան շաբաթ օր յայտարարեց, որ 5 մարտին պիտի գումարուի Ռուսիոյ, Ֆրանսայի եւ Գերմանիոյ ղեկավարներուն հետ վեհաժողով մը՝ քննարկելու համար Սուրիոյ Իտլիպ նահանգին մէջ տիրող կացութիւնը:

Շար.ը՝ էջ 3

ԻՐԱՆԻ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՊԱՀՊԱՆՈՂԱԿԱՆ ՀՈՍԱՆՔԸ ՄԵԾ ՅԱՂԹԱՆԱԿ ԱՐՁԱՆԱԳՐԵՑ

Իրանի մէջ ուրբաթ օր տեղի ունեցած խորհրդարանական ընտրութիւններուն Մուհամետ Պաքերքալիպաֆի գլխաւորած պահպանողական հոսանքը մեծ յաղթանակ արձանագրեց՝ ապահովելով խորհրդարանի 290 աթոռներուն 75 առ հարիւրը, անկախները՝ 18 առ հարիւրը, իսկ չափաւորականները՝ միայն 6 առ հարիւրը:

Շար.ը՝ էջ 2

ԻՍՐԱՅԷԼ ԵՐԿՐԷՆ ԿԸ ՎՏԱՐԷ ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ՔՈՐԷԱՅԻ ՀԱՐՁԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՅՈՐԴԱՆԱՆ ԵՒ ԱՖՂԱՆԻՍՏԱՆ «ՔՈՐՈՆԱ»-Ի ՊԱՏՃԱՌՈՎ Կ'ԱՐԳԻԼԵՆ ԻՐԱՆԷՆ ԵԿՈՂՆԵՐՈՒՆ ՄՈՒՏՔԸ

Յորդանանի առողջապահութեան նախարարութիւնը յայտարարեց, որ «Քորոնա» ժահրի տարածումը կանխարգիլելու նպատակով կ'արգիլուի Հարաւային Քորէայէն եւ Իրանէն եկողներուն երկիր մուտքը:

Մինչ այդ, նախարարութիւնը յայտարարեց, որ այս ժահրին վերաբերող քննութիւնները պիտի խստացուին, յատկապէս Սուրիայէն եւ Պաղեստինեան հողերէն Յորդանան եկողներու պարագային:

Աֆղանիստանի կառավարութիւնը, իր կարգին, արգիլեց Իրանէն եկողներուն մուտքը:

Թրքական իշխանութիւնները եւս յայտարարեցին, որ իրանեան շարք մը քաղաքներու մէջ «Քորոնա» ժահրի տարածման պատճառով կը փակեն Իրանի հետ իրենց երկրին սահմանները՝ աւելցնելով, որ ուրբաթ եւ շաբաթ օր իրանցի 8 քաղաքացիներու արգիլած են մուտք գործել Թուրքիա: Իրանի հետ սահմանի փակման քայլին դիմեց նաեւ Փաքիստան:

Շար.ը՝ էջ 3

ՎԱՐՉԱՊԵՏ ՓԱՇԻՆԵԱՆ. ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԻՐԱՆԻ ՀԵՏ ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ 2 ՇԱԲԱԹՈՎ ԴԱԴՐԵՑՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ ՈՐՈՇՈՒՄ ՊԻՏԻ ԸՆԴՈՒՆԻ

Իրանի հետ հաղորդակցութիւնը 2 շաբաթով պիտի դադրեցուի: Այս մասին յայտնած է Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան:

«Հիմնուելով Հայաստանի Հանրապետութեան Պետական սահմանի մասին օրէնքի 16-րդ յօդուածին վրայ, որ կը վերաբերի վարակիչ հիւանդութիւններու տարածման սպառնալիքի պարագային պետական սահմանով հաղորդակցութեան ժամանակաւոր դադրեցման, կառավարութեան արտահերթ հեռակայ որոշում պիտի տայ Իրանի հետ հաղորդակցութիւնը 2 շաբաթով դադրեցնելու մասին:

Շար.ը՝ էջ 3

ՀՅԴ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՄԵՐԺԷ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ՈՐԵԻԷ ՋԻՋՈՒՄ ԵՆԹԱԴՐԵԼ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹԵԱՆ ԴԻՄԱՑ

Շաբաթ, 22 փետրուարին սկիզբ առաւ ՀՅ Դաշնակցութեան Հայաստանի Երիտասարդական միութեան 7-րդ պատգամաւորական ժողովը: Պաշտօնական բաժինի մասնակցած են ոչ միայն դաշնակցականներ, այլ նաեւ Հայաստանի քաղաքական դաշտին մէջ գործունէութիւն ծաւալող կուսակցութիւններու եւ կազմակերպութիւններու երիտասարդ ներկայացուցիչներ:

«Դաշնակցութեան յարատեւութեան գաղտնիքը պայմանաւորուած է անով, որ Դաշնակցութիւնը իր մէջ եւ իր կողքին միշտ ունեցած է հայրենասէր, կազմակերպուած, գաղափարական երիտասարդութիւն, եւ իւրաքանչիւր սերունդ նոր կեանք, նոր շունչ տուած է կուսակցութեան ծրագիրներուն», ՀՅԴ Հայաստանի երիտասարդական միութեան 7-րդ պատգամաւորական ժողովի մեկնարկին ըսաւ ՀՅԴ Գերագոյն մարմինի ներկայացուցիչ Իշխան Սաղաթելեան:

Շար.ը՝ էջ 2

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.

ՍՈՒՄԿԱՅԻԹԻ ՈՒ ՊԱՔՈՒԻ ՋԱՐԴԵՐՈՒՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՅՈՅՑ-ՔԱՅԼԱՐՇԱՒ ՎԻԵՆՆԱՅԻ ՄԷՋ

Աւստրիոյ Հայ դատի յանձնախումբին կազմակերպութեամբ, 22 փետրուար 2020-ին Սումկայիթի ջարդերուն 32 եւ Պաքուի ջարդերուն 30 ամեակներուն նուիրուած ցոյց-քայլարշաւ մը տեղի ունեցաւ Վիեննայի կեդրոնական փողոցներուն մէջ:

Ցուցարարները Հայաստանի, Արցախի ու Աւստրիոյ դրօշներով, ինչպէս նաեւ Ազրպէյճանը դատապարտող պաստառներով նախ հաւաքուեցան Վիեննայի նշանաւոր Հոֆպուրկ պալատին Հելտըն հրապարակը:

ԱՒՍՏՐԻՈՅ ՀԱՅ ԴԱՏԻ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲ

Շար.ը՝ էջ 3

ՊԸՐՐԻ. «ՅԱՆՁՆԱՌՈՒ ԿԸ ՄՆԱՆՔ ԲԱՐԵԿԱՐԳՈՒՄՆԵՐՈՒ ԳՈՐԾԱԴՐՈՒԹԵԱՆ»

Խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պըրրի երէկ Այն Թինէի մէջ ընդունեց Միջազգային դրամական ֆոնտի մէկ պատուիրակութիւնը, նախագահութեամբ Մարթին Սրիզոլայի, եւ ներկայութեամբ ելեւմուտքի նախարար Ղազի Ուազնիի եւ Պըրրիի խորհրդատու Ալի Համտանի:

Հանդիպումին ընթացքին քննարկուեցան լիբանանեան ելեւմտական եւ տնտեսական կացութեան վերաբերող մանրամասնութիւններ:

Պըրրի հանդիպումը նկատեց լաւ՝ հաստատելով, որ Լիբանան յանձնառու կը մնայ արմատական բարեկարգումներուն գործադրութեան, որպէսզի ան կարենայ ապահովել երկիրը փրկելու գործողութիւնն ու Լիբանանի նկատմամբ վստահութիւնը վերադարձնէ:

Միւս կողմէ, «Ռոյթըրզ» լրատու գործակալութիւնը երէկ հաղորդեց, որ Ֆրանսայի ելեւմուտքի նախարար Պրունէ Լորիմըր հաստատած է հետեւեալը. «Եթէ Լիբանան օժանդակութեան կարիք ունենայ, ապա Ֆրանսա կազմ ու պատրաստ է: Պէտք չէ Լիբանանի տնտեսական իրավիճակի բարելաւումը Իրանի հարցին հետ խառնել»:

Իր կարգին, Սէուտական Արաբիոյ ելեւմուտքի նախարար Մոհամետ Ապտալլա Ժըտաան «Ռոյթըրզ» լրատու գործակալութեան յայտնեց, թէ Սէուտական Արաբիա մնայուն կերպով նեցուկ կանգնած է Լիբանանին ու լիբանանցիները եւ տակաւին կը շարունակէ զօրակցիլ անոնց:

Պըրրիի այցելեց նաեւ Լիբանանի մէջ ՄԱԿ-ի ընդհանուր քարտուղարի անձնական ներկայացուցիչ Իան Քիւպիչը, որուն հետ քննարկեց լիբանանեան իրադարձութիւնները, յատկապէս տնտեսական եւ ելեւմտական առումով:

ՀԱՒԱՏԱՐՄՈՒԹԻՒՆ ԴԻՄԱԴՐՈՒԹԵԱՆ. «ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԵԼԵՒՄՏԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊԸ ԿԱՐԵԼԻ Է ԼՈՒԾԵԼ»

Հաւատարմութիւն դիմադրութեան երեսփոխանական պլոքը գումարեց իր նիստը՝ նախագահութեամբ երեսփոխան Մոհամետ Ռաատի:

Նիստէն հրապարակուած հաղորդագրութեան մէջ նշուեցաւ, թէ պլոքը համոզուած է, որ Հըզպալլայի ընդհանուր քարտուղար սէյիտ Հասան Նասրալլայի յայտարարած կեցուածքները՝ նահատակ ղեկավարներուն նուիրուած փառատօնին ընթացքին, յստակ ուղեգիծ կը նկատուի՝ շրջանին, անոր իրաւունքներուն, դերակատարութեան եւ Դիմադրութեան իրագործումներուն պահպանման:

«Միւս կողմէ, Լիբանանի վրայ բանեցուող տնտեսական եւ ելեւմտական ճնշումները լիբանանցիները կը մղեն յանգելու այնպիսի լուծումներու, որոնք կրնան մեղմացնել տագնապը», նշուեցաւ հաղորդագրութեան մէջ:

Հաւատարմութիւն դիմադրութեան պլոքը ընդգծեց նաեւ Իրանի խորհրդարանի նախագահ Ալի Լարիժանիի առաջարկները նկատի ունենալու կարեւորութիւնը՝ անտեսելով ամերիկեան զգուշացումները, որոնք չեն դրսեւորեր յորջորջուած բարեկամութիւնը, այլ կը բացայայտեն Լիբանանի հետ վարուելու հոգատարութեան ոճը:

Պլոքը շնորհաւորեց Սուրիան՝ սուրիական բանակին կողմէ երկրին հողերը ազատագրելու իմաստով իրագործուած նուաճումին առիթով: «Սուրիական բանակի իրագործումներով է, որ երկրին ապահովական կայունութիւնը կ'ամրապնդուի եւ առիթ կը տրուի սուրիացի տեղահանուածներուն տունդարձին: Հետեւաբար, կոչ կ'ուղղենք կառավարութեան՝ առիթ ընծայելու սուրիացի տեղահանուածներու տունդարձին», ընդգծուեցաւ հաղորդագրութեան մէջ:

ՊԱՀՊԱՆՈՂԱԿԱՆ . . .

Շարունակուած Ա. էջէն

Ընտրութիւններուն մասնակցութեան համեմատութիւնը 42,57 առ հարիւր էր:

Իրանի գերագոյն հոգեւոր պետ այաթոլլա Ալի Խամենէի երէկ իրանցի ժողովուրդին շնորհակալութիւն յայտնեց՝ ընտրութիւնները նկատելով «մեծ եւ հարկաւոր քննութիւն մը», եւ նշելով, որ ժողովուրդը ձախողութեան մատնեց թշնամիներուն քարոզչութիւնը:

Ան յայտնեց, որ թշնամին ամիսներ առաջ սկսած է իր քարոզչութեան, որ ընտրութիւններու թուականին մօտենալով շեշտուած է: Սայետ Խամենէի ըսաւ, որ թշնամին շահագործած է «Քորոնա» ժահրով վարակումները իրանցի ժողովուրդը ընտրութիւններէն հեռու պահելու համար:

Իրանի գերագոյն հոգեւոր պետը նշեց, որ իսլամական համակարգին մէջ ընտրութիւնները կը հերքեն թշնամիին այն պնդումները, թէ կրօնքը, ազատութեան ու ժողովրդավարութեան հետ անհամատեղելի է՝ աւելցնելով, որ անոնք փաստած են, որ կրօնքը ամբողջական ժողովրդավարութեան ամբողջական ձեւ է:

ՆԱՔՈՒՐԱՅԻ ՄԷՋ

ԸՆԴԳԾՈՒԵՑԱՒ ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ԲՌՆԱԳՐԱՒՈՒԱԾ ՀՈՂԵՐԷՆ ԻՍՐԱՅԷԼԵԱՆ ՈՒԺԵՐՈՒ ՀԵՌԱՑՄԱՆ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏՈՒԹԻՒՆԸ

Ռաս Նաքուրայի մէջ տեղի ունեցաւ զինուորական եռակողմանի հանդիպում մը, նախագահութեամբ ՖԻՆԻԻԼ-ի միջազգային խաղաղապահ ուժերու ընդհանուր հրամանատար զօր. Սթեֆանօ Տել Քոլի եւ ներկայութեամբ՝ լիբանանեան բանակի սպաներու մէկ պատուիրակութեան, ինչպէս նաեւ ՖԻՆԻԻԼ-ի մօտ Լիբանանի կառավարութեան գործակատար գնդապետ-զօրավար Հասիպ Ապտոյի:

Լիբանանեան բանակի հրամանատարութեան հրապարակած հաղորդագրութեան համաձայն լիբանանեան բանակը դատապարտեց ՄԱԿ-ի 1701 բանաձեւին դէմ գործուած իսրայէլեան ոտնձգութիւնները՝ ցամաքային, օդային թէ ծովային:

Բանակի հրամանատարութիւնը հաստատեց, որ կառչած կը մնայ Ապահովութեան խորհուրդի թիւ 1701 բանաձեւին ամբողջական գործադրութեան եւ Իսրայէլէն պահանջեց Մազարեհ Շեպաայէն, Քֆարշուպայի բարձունքներէն ու հիւսիսային Ղաժարէն իսրայէլեան ուժերու հեռանալ:

Լիբանանեան բանակը պահանջեց սահմանային Կապոյտ գիծէն, Մազարեհ Շեպաայէն, Քֆարշուպայի բարձունքներէն, Ղաժար գիւղաքաղաքէն եւ Ռաս Նաքուրայի «Պի. 1» կէտէն հեռանալ:

Իր կարգին զօր. Սթեֆանօ Տել Քոլ դրուատեց ՖԻՆԻԻԼ-ի միջազգային խաղաղապահ ուժերուն դերակատարութիւնը եւ կոչ ուղղեց երկու կողմերուն՝ աւելի յաճախ գումարելու եռակողմանի նման հանդիպումներ կանխարգիլելու համար լարուածութիւնը:

ԻՍՐԱՅԷԼԵԱՆ ԱՂԲԻՒՐՆԵՐ. «ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՆՈՐ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ՀԸՋՊԱԼԼԱՅԻ ԿԱՄՔԻՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆ ԿԸ ԳՈՐԾԷ ԵՒ ԱՆՈՐ ՇԱՀԵՐԸ ԿԸ ՊԱՇՏՊԱՆԷ»

Հիւսիսային Իսրայէլի մէջ իսրայէլեան ուժերու հրամանատար Էմիր Պըրաամ յայտնեց, որ Լիբանանի նոր կառավարութիւնը Հըզպալլայի կամքին համաձայն կը գործէ եւ անոր ու Իրանի շահերը կը պաշտպանէ:

Պըրաամ սպառնաց, որ այս կացութեան պատճառով լիբանանեան սահմանամերձ շրջանի գիւղաքաղաքները սուղ պիտի վճարեն:

Պըրաամ հաստատեց, որ Հըզպալլա կը շարունակէ թիրախահար հրթիռներուն թիւը աւելցնել, ինչպէս նաեւ կը միջամտէ Լիբանանի կառավարութեան որոշումներուն:

Այս շրջագիծին մէջ Պըրաամ սպառնաց նաեւ Պէյրութը, Ժապալ Ամելը եւ հարաւային Լիբանանը հարուածել:

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ՎԱՂԸ ՊԻՏԻ ԳՈՒՄԱՐԷ . . .

Շարունակուած Ա. էջէն

«ՔՈՐՈՆԱ» ԺԱՀՐԻՆ ԴԷՄ ՊԱՅՔԱՐՈՂ ՆԱԽԱՐԱՐԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԸ ԿԸ ԽՍՏԱՑՆԷ ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՕԴԱԿԱՅԱՆԻՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԸ

Վարչապետ Հասսան Տիապ նախանցեալ օր վարչապետարանին մէջ նախագահեց «Քորոնա» ժահրին դէմ պայքարելու միջոցներն ու կանխարգիլման ձեւերը սերտող նախարարական յանձնախումբի նիստին, որուն ընթացքին որոշուեցաւ Պէյրութի միջազգային օդակայանին մէջ որդեգրուած միջոցառումները խստացնել, ինչպէս նաեւ նուազեցնել թռիչքները՝ դէպի այն երկիրները, ուր «Քորոնա» ժահրով վարակուածներու բաւական թիւ կայ:

Նախարարական յանձնախումբը շեշտեց, որ իւրաքանչիւր նահանգի մէջ կառավարական հիւանդանոցը պիտի յատկացուի նման պարագաներ ընդունելու եւ մեկուսարաններ ու յատուկ խնամք տրամադրելու, որպէսզի անոնք բուժուին:

Նախարարական յանձնախումբը պարտականութիւն տուաւ պաշտպանութեան գերագոյն խորհուրդի ընդհանուր քարտուղարին՝ հսկելու, որ լիբանանցի քաղաքացիները չուղղուին Չինաստանի, Հարաւային Քորէայի եւ Իրանի այն քաղաքները, ուր մեծ թիւով «Քորոնա» ժահրով վարակուածներ կան:

Յանձնախումբը արտաքին գործոց նախարարութեան թելադրեց զբօսաշրջութեան եւ առողջապահութեան նախարարութիւններուն հետ գործակցիլ եւ «Քորոնա» ժահրով վարակուածներու մեծ թիւ ներկայացնող երկիրներուն մէջ լիբանանցի քաղաքացիներուն հետ կապուիլ՝ ստուգելու համար անոնց առողջական իրավիճակն ու անոնց տրամադրելու համար պէտք եղած դեղորայքը:

Յանձնախումբը կոչ ուղղեց դպրոցներուն, համալսարաններու, մարզական ակումբներուն, օդակայանին եւ օդանաւերուն մէջ հականեխումի անհրաժեշտ միջոցառումները որդեգրելու՝ կանխարգիլելու համար «Քորոնա» ժահրին տարածումը:

Յանձնախումբը հաստատեց նաեւ, որ եթէ կայ քաղաքացի մը, որ կը կասկածի, թէ ինք «Քորոնա» ժահրով վարակուած է, ապա զայն հիւանդանոց փոխադրելու պարտականութիւնը միայն կարելի է վստահիլ Լիբանանեան կարմիր խաչին:

ՊԷՅՐՈՒԹԻ ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԸ ԿԸ ՀԱՍՏԱՏԷ: «ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՄԷՋ «ՔՈՐՈՆԱ» ԺԱՀՐՈՎ ՈՒՐԻՇ ՎԱՐԱԿՈՒԱԾՆԵՐ ՉԿԱՆ»

Երէկ երեկոյեան ժամը 5:30-ին, Պէյրութի կառավարական հիւանդանոցը յայտարարեց, որ նախորդ 24 ժամերուն ընթացքին շտապ օգնութեան իր բաժանմունքին մէջ ընդունած է 25 պարագաներ, որոնք կը կասկածէին, թէ «Քորոնա» ժահրով վարակուած են:

Հարկ եղած բժշկական բոլոր քննութիւնները կատարելէ ետք, անոնք հաստատեցին, որ ոչ ոք վարակուած է, եւ ոչ ոք կարիքը ունի հիւանդանոց մնալու:

Պէյրութի կառավարական հիւանդանոցին համաձայն, հիւանդանոցի առողջական մեկուսարաններուն մէջ գտնուող 7 պարագաներէն երեքը արդէն իսկ տուն վերադարձած են, իսկ մնացեալ 4-ը տակաւին կը մնան իրենց մօտ:

Հիւանդանոցը ընդգծեց, որ միայն Իրանէն Լիբանան հասած կնոջ պարագային, հաստատուած է «Քորոնա»-ով վարակուած ըլլալը, իսկ մնացեալ երեքին պարագային հաստատ չէ, այլ՝ կասկածներ կան, որ անոնք կրնան վարակուած ըլլալ:

Առողջապահութեան նախարար Համատ Հասան երէկ երեկոյեան յայտնեց, որ ամբողջ Լիբանանի տարածքին 27 հոգի, որոնք կասկածած են, թէ այդ «Քորոնա» ժահրը ունին՝ ենթարկուած են բժշկական քննութեան, սակայն ի յայտ եկած է, որ անոնցմէ ոչ ոք «Քորոնա»-ով վարակուած է:

Նշենք, որ նախարար Հասան շաբաթ օր դարձեալ ուղղուեցաւ Պէյրութի կառավարական հիւանդանոց, ուր ան յայտնեց, որ Իրանէն Լիբանան հասած եւ «Քորոնա» ժահրով վարակուած կնոջ առողջական վիճակը բարելաւում կ'արձանագրէ՝ աւելցնելով, որ ինք այցելած է նաեւ Նապաթիէի կառավարական հիւանդանոց, ուր կան «Քորոնա» ժահրով վարակուած ըլլալու կասկած ունեցող երկու պարագաներ, որոնք մնայուն հսկողութեան տակ կը գտնուին:

Նախարար Հասան ընդգծեց, որ խուճապի մատնուելու կարիք չկայ՝ աւելցնելով, որ կառավարական հիւանդանոցներուն մէջ գտնուող բժշկական անձնակազմերը կրնան պատշաճ կերպով հետեւիլ հիւանդներուն եւ բուժել այդ պարագաները, եթէ արձանագրուին:

Միւս կողմէ, նախարար Հասան այս մասին մամլոյ միացեալ ասուլիս մը տուաւ տեղեկատուութեան նախարար Մանալ Ապտել Սամատի հետ:

Մամլոյ ասուլիսին ընթացքին Հասան յայտնեց, որ Առողջապահութեան համաշխարհային կազմակերպութիւնը դրուատած է «Քորոնա» ժահրին դէմ պայքարելու համար Լիբանանի մէջ որդեգրուած բժշկական միջոցառումները:

Իր կարգին Ապտել Սամատ յայտնեց, որ «Քորոնա» ժահրին մասին ապատեղեկատուութիւն տարածող եւ սփռող որեւէ լրատուամիջոց կամ լրագրող հարցաքննութեան պիտի կանչուի:

Ան նշեց, որ առողջապահութեան նախարարութիւնը «Քորոնա»-ով վարակուածներու պարագային մասին իր յայտարարութիւնը միայն Ազգային լրատու գործակալութեան միջոցով պիտի կատարէ: Ան կոչ ուղղեց՝ իրարանցում չստեղծելու եւ պատասխանատուութեամբ վերաբերելու «Քորոնա» ժահրին վերաբերող լուրերուն հետ:

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ԿԱՐՃ ԼՈՒՐԵՐ

●ՄԱՐՈՆԻ համայնքի Պշարա Ռայի պատրիարքը Պքերքէի մէջ նախագահած Ս. պատարագին ընթացքին յայտնեց, որ լիբանանեան պետութիւնը պէտք է գտնէ այն ձեւերն ու միջոցները, որոնց գործադրութեամբ կարելի պիտի ըլլայ դուրս գալ Լիբանանի տագնապէն եւ լուծել երկրին դիմագրաւած բոլոր հարցերը:

●ՓՈԽՎԱՐՉԱՊԵՏ, պաշտպանութեան նախարար Զէյնա Աքր պաշտպանութեան նախարարութեան մէջ ընդունեց Լիբանանի մէջ Միացեալ Նահանգներու դեսպան Էլիզապեթ Ռիչըրտը, որուն հետ քննարկեց լիբանանեան իրադարձութիւնները: Այցելութիւնը ուներ հրաժեշտի բնոյթ:

●ԵԼԵՒՄՈՒՏՔԻ նախարար Ղազի Ուազնի ընդունեց Միջազգային դրամական ֆոնտի մէկ պատուիրակութիւնը, որուն հետ քննարկեց ֆոնտին կողմէ Լիբանանի տրամադրուելիք **թեքնիք** օժանդակութիւնը, որպէսզի ան կարենայ մշակել տնտեսական-ելեւմտական կացութեան փրկութեան իր ծրագիրը:

●ՄՇԱԿՈՅԹԻ եւ երկրագործութեան նախարար Ապպաս Մուրթատա յայտնեց, որ լիբանանեան ջուրերուն մէջ գտնուող նաւթահորերուն առաջին պեղումը պիտի սկսի 4-րդ նաւթահորէն՝ հինգշաբթի, 27 փետրուար 2020-ին:

●ԱՐԴԱՐՈՒԹԵԱՆ նախարար Մարի Քլոտ Նաժըմ ընդունեց Լիբանանի մէջ Ֆրանսայի դեսպան Պրունօ Ֆուշէն, որուն հետ քննարկեց արդարութեան մարզին մէջ լիբանանեան-ֆրանսական գործակցութեան հեռանկարները:

●ԿԵՆՍՈԼՈՐՏԻ եւ վարչական բարեկարգումի պետական նախարար Տըմիանոս Քաթթար ընդունեց Լիբանանի մէջ Բրիտանիոյ դեսպան Քրիս Ռամփլինկը, որուն հետ քննարկեց Լիբանանի մէջ գործադրուած այն ծրագիրները, որոնք կը վայելեն բրիտանական դեսպանատան զօրակցութիւնը: Հանդիպումին ընթացքին ընդգծուեցաւ, որ այդ ծրագիրներուն գործադրութիւնը պիտի շարունակուի:

●ՓԱՂԱՆԳԱՒՈՐ կուսակցութեան ղեկավար, երեսփոխան Սամի Ժեմայէլ յայտնեց, որ իրենց մղած պայքարը պիտի շարունակուի մինչեւ որ որոշումի ուժը ժողովուրդին վերադառնայ՝ կանխահաս երեսփոխանական ընտրութիւններով:

●ԵՐԵՍՓՈԽԱՆ Ժամիլ Սէյիտ յայտնեց, որ եթէ ինք խորհրդարանի մեծագոյն պլոքի նախագահը ըլլար, Կեդրոնական դրամատան կառավարիչ Ռիատ Սալամէի դէմ թղթածրար մը կը ներկայացնէր՝ զայն դատավարութեան ենթարկելու նպատակով:

●ԺՈՂՈՎՐԴԱՎԱՐԱԿԱՆ հանդիպում պլոքի երեսփոխան Պիլալ Ապտալլա յայտնեց, որ իրենք ճնշում պիտի բանեցնեն՝ երեսփոխանական կանխահաս ընտրութիւններ կատարելու նպատակով: Ան նշեց նաեւ, որ պէտք է ներկայ ընտրական օրէնքը բարեփոխումի ենթարկել:

ՀՅԴ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՄԵՐԺԷ . . .

Շարունակուած Ա. էջէն

Ան պատմական ակնարկով ներկայացուց, թէ ՀՅԴ երիտասարդութիւնը ինչպիսի մասնակցութիւն ունեցած է հայրենիքի պաշտպանութեան գործընթացներուն մէջ:

Իշխան Սաղաթէլեանի համաձայն, այսօր աւելի քան որեւէ ժամանակ անհրաժեշտ է Հայաստանի մէջ ունենալ իր ազգային ինքնութիւնը, մշակոյթը խորապէս գիտակցող եւ կարեւորող երիտասարդութիւն՝ ազգային գաղափարախօսութեան տէր, քաղաքականացած երիտասարդութիւն. «Երբեք պայման չէ կուսակցական պատկանելիութիւնը, կարեւորը՝ տեսակէտ, գաղափար, դիրքորոշում ունեցող երիտասարդութիւն ունենալն է: Մենք կրնանք մեր գաղափարները չկիսողներու, մեր գաղափարները չընդունողներու հետ խօսիլ, գործակցիլ, բայց ամէնէն վատը անտարբեր երիտասարդութիւնն է, ամէնէն վատը այն երիտասարդութիւնն է, որ չունի դիրքորոշում, կեցուածք, մտահոգութիւն իր երկրին, ժողովուրդի ապագային եւ ներկային նկատմամբ», շեշտեց ան:

ՀՅԴ Բիւրոյի երիտասարդական հարցերու պատասխանատու Յովսէփ Տէր Գէորգեան ըսաւ. «ՀՅԴ երիտասարդական եւ ուսանողական միութիւնները, եւ յատկապէս Հայաստանի Երիտասարդական միութիւնը՝ մերժելով եւ պայքարելով հանդերձ այսօրուան ներքաղաքական իրավիճակը յատկանշող անընդունելի երեւոյթներու դէմ, ազգային գործունէութեան հետ մէկտեղ կը շեշտադրեն եւ պիտի շարունակեն յաւելեալ թափով իրականացնել ընկերվարական բնոյթի ծրագիրները, ընկերային արդարութեան, բնապահպանութեան եւ այլ ընկերային-տնտեսական բնոյթի կառուցողական նախաձեռնութիւնները»:

Տէր Գէորգեան՝ անդրադառնալով ղարաբաղեան տագնապի լուծման, ըսաւ. «Այժմ մտահոգութիւններ կան Ղարաբաղեան տագնապին շուրջ զարգացումներու առնչութեամբ: ՀՅԴ երիտասարդութիւնը կը մերժէ տարածքային որեւէ զիջում՝ ենթադրեալ անվտանգութեան դիմաց եւ իր անվերապահ մասնակցութիւնը կը բերէ ղարաբաղեան տագնապի բոլոր մարզերուն»:

ՀՅԴ-ի համար առանցքային պիտի մնան Հայաստանի Հանրապետութեան ու Արցախի անվտանգութեան առընչուող հարցերը: ՀՅԴ Հայաստանի երիտասարդական միութեան ժողովին երիտասարդները ներկայացուցին իրենց գործունէութիւնը՝ համահարթ եկամտահարկի դէմ պայքարը, «Բարձրագոյն կրթութեան եւ գիտութեան մասին» օրէնքի նախագիծի դէմ պայքարը եւ այլն, յիշեցուցին՝ ամէն տարի Ապրիլ 24-ին կը կազմակերպեն ջահերով երթը:

Խօսք առաւ Հայաստանի Հանրապետական կուսակցութեան երիտասարդական կազմակերպութեան նախագահ Հայկ Մամիջանեան, որ նշեց, թէ անկախ գաղափարական հակասութիւններէն, մեր երկրին մէջ քաղաքական ուժերը մէկ ընդհանրութիւն ունին՝ ազգային դիմագիծի պահպանում, ազգային արժէքներու արժեւորում:

ՀՅԴ Հայաստանի երիտասարդական միութեան անդամ Արգիշտի Գէորգեան ըսաւ՝ թէեւ կուսակցութիւններն ու գաղափարախօսութիւնները տարբեր են, բայց բոլորին նպատակն է տեսնել ազատ, անկախ, յառաջադէմ, հզօր, նաեւ միացեալ Հայաստան:

«Մենք բոլորս երիտասարդներ ենք՝ լեցուած մեծ նպատակներով եւ զանոնք իրագործելու վճռականութեամբ: Կը նշանակէ՝ տեղ մը բոլորիս շահերը կը համընկնին, ունինք գործելու ընդհանուր դաշտ», ըսաւ Արգիշտի Գէորգեան:

ՆՇՄԱՐ

ԲԱՐԱՑՈՒՅԱԿԱՆ ԽՕՍՔ ԵՒ ԱՆՀԵԹԵԹ ՓՈՐՁ

Իտլիպի մէջ Թուրքիա-Ռուսիա լարուածութիւնը կը գտնուի բարձր մակարդակի վրայ: Դէպքերը կը զարգանան արագօրէն եւ ի վնաս թրքական կողմին: Թուրքիոյ պաշտպանութեան նախարարի «Իտլիպի մէջ հարցը կրնայ լուծուիլ, եթէ Ռուսիան մէկ կողմ կանգնի» անհեթեթ խօսքը լաւագոյնս կ'արտայայտէ թրքական կողմին անճրկութիւնն ու յուսահատութիւնը, սակայն ասիկա այդ մասին միակ վկայութիւնը չէ, այլ գոյութիւն ունին այդ իրողութիւնը հաստատող նոյնքան խօսուն այլ օրինակներ:

Թրքական իշխանութիւնները Իտլիպի մէջ տիրող մթնոլորտը կը փորձեն օգտագործել համոզելու համար Ուաշինկթընը, որպէսզի երկու երկիրներուն միջեւ լարուածութիւն յառաջացուցած ռուսական «Էս-400»-ներու վիճելի հարցը մոռնալով, «Փաթրիոթ» հակաօդային պաշտպանութեան համակարգեր մատակարարէ թրքական կողմին, որպէսզի վերջինս, ինչպէս թուրք բարձրաստիճան պաշտօնատար մը «Պլումպըրկ» լրատու գործակալութեան յայտնեց, զանոնք օգտագործէ Իտլիպի մէջ Ռուսիան զսպելու համար: Պաշտօնատարը նաեւ նշեց, թէ Միացեալ Նահանգներ կրնան սուրիական ուժերը հարուածելու համար «Էֆ-16» օդանաւեր օգտագործել, եթէ Թուրքիան «Փաթրիոթ» համակարգեր տեղակայէ: Ան կը մոռնայ կամ մոռնալ կը ձեւանայ, թէ Ուաշինկթընն արդէն 2016-2018 տարիներուն բազմիցս հարուածած է սուրիական ուժերը եւ այդ գծով Թուրքիոյ կամ որեւէ այլ կողմի օժանդակութեան կարիք չունի:

Այս «մանկական ճարպիկութիւն» յիշեցնող մտածելակերպը հաւաստի եւ բաւական լուրջ կ'երեւի, որովհետեւ Թուրքիոյ պաշտպանութեան նախարար Հուլուսի Աքար հաստատեց զայն՝ նշելով. «Ամերիկան կրնայ Թուրքիոյ «Փաթրիոթ» հակաօդային պաշտպանութեան համակարգ ուղարկել՝ զայն Իտլիպի մէջ օգտագործելու համար», ապա անմիջապէս աւելցուց. «Թուրքիան գործի պիտի լծէ ռուսական «Էս-400» համակարգերը: Այդ գծով պէտք չէ կասկած ունենալ»:

Այլ խօսքով, Թուրքիան կը կարծէ, թէ հակառուսութիւնը կուրցուցած է Ուաշինկթընը, ուստի կը փորձէ անոր այդ տրամադրութիւնը շահագործել անկէ իր ուզածը առնելով եւ փոխարէնը ոչինչ զիջելով: Թրքական իշխանութիւնները կը թուին համոզուած ըլլալ, որ աշխարհի միակ գերտէրութիւնը պիտի կլլէ այդ կերը, որովհետեւ Ուաշինկթընի մէջ ոչ ոք պիտի նշմարէ իրենց մանկական մակարդակի խորամանկութիւնը:

Թուրքիոյ պաշտպանութեան նախարարը իրերայաջորդ երկու օր կատարած իր յայտարարութիւններուն մէջ ընդգծեց. «Թուրքիան Իտլիպի մէջ իր հսկողութեան կէտերը տեղափոխելու որեւէ առաջարկ պիտի չընդունի»՝ այդպիսով բացայայտելով Ռուսիոյ հետ բանակցութիւններուն մէջ ռուսական նման լուրջ առաջարկի մը գոյութիւնը:

Սուրիոյ զինեալ ուժերուն արձանագրած արագ յառաջխաղացքին պատճառով թրքական հսկողութեան շարք մը կէտեր ինքնաբերաբար շրջապատուեցան այդ բանակին կողմէ: Իրողութիւն մը, որ անիմաստ կը դարձնէ այդտեղ անոնց ներկայութիւնը, որովհետեւ շրջանին մէջ ահաբեկչական զինեալներուն ներկայութեան վերջ դնելով վերջ գտած է նաեւ նշեալ կէտերուն ահաբեկիչներուն ու Սուրիոյ բանակին միջեւ զինադադարի պահպանման հսկողութիւն կատարելու առաքելութիւնը: Իսկութեան մէջ Անգարան այդ տրամաբանական քայլը չէ, որ կը մերժէ, այլ այդ տարածքներու կորուստը ընդունիլն ու պաշտօնապէս հաստատելը:

Ստեղծուած կացութեան մէջ Թուրքիան զինուորական այդ «կղզիներու» գոյութիւնը կ'օգտագործէ իբրեւ շանթաժ ու սպառնալիք. անմիտ քաղաքականութիւն մը, որ կու գայ ընդգծելու Փենթակոնի այն զգուշացումը, թէ Ռուսիան եւ Թուրքիան Իտլիպի մէջ կը գտնուին ուղղակի ճակատումի եզրին:

ՎԱՀՐԱՄ ԷՄՄԻԵԱՆ

ՄԱՀԱԶԴ

Տիկին Ռէյմոնտ Քիւփէլեան-Ճելալեան
Տիկին Լարա Հատտատ-Ճելալեան եւ զաւակները՝
Քրիսթինա եւ Թոմաս
Օրդ. Էմմա Քիւփէլեան
Տիկին Ժագլին Մախուլ-Քիւփէլեան
Տէր եւ տիկին Էթիէն եւ Միշէլ Քիւփէլեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Փոլ Քիւփէլեան եւ զաւակունք
Օրդ. Բէկի Քիւփէլեան
Տիկին Գարէն Հանսըն-Հատտատ
Ճելալեան եւ Քիւփէլեան ընտանիքներ
Հատտատ եւ Օհանեան ընտանիքներ
Տողրամաճեան եւ Արսլանեան ընտանիքներ
Մեսրոպեան ընտանիք
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց զաւկին, ամուսնոյն, հօր, եղբօր զաւկին, քրոջ զաւկին եւ հարազատին՝

ՍԵՐԺ ՃԵԼԱԼԵԱՆԻ

մահը, որ պատահեցաւ շաբաթ, 22 փետրուար 2020-ին, յետ կարճատեւ հիւանդութեան:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը պիտի կատարուի այսօր՝ երկուշաբթի, 24 փետրուարին, կէսօրէ ետք ժամը 1:00-ին, Հայ կաթողիկէ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ-Ս. Եղիա աթոռանիստ եկեղեցւոյ մէջ, Տըպպէս հրապարակ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի Ֆըրն Շըպպեքի (Թահուիթա) Հայ կաթողիկէ գերեզմանատունը:

●*Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահագդ:*

●*Յաւակցութիւնները կ'ընդունուին երկուշաբթի, 24 եւ երեքշաբթի, 25 փետրուարին, կէսօրէ առաջ ժամը 11:00-էն մինչեւ երեկոյեան ժամը 6:00, եկեղեցւոյ սրահին մէջ:*

ԱՆՍԽԱԼ ԳՐԵՆՔ 2020

Դարձեալ եռուզեռ է Շաղզոյեան կեդրոնի «Ազդակ»-ի «Փիւնիկ» սրահին դրան մուտքին... Հոն են փոքրիկներու խուռներամ բազմութիւն մը եւ անոնց ծնողները: Ինչ է պատճառը այս անբնական խճողումին՝ փետրուար ամսուն եւ Բուն բարեկենդանին օրը: Պատճառը՝ «Ազդակ»-ի մանկապատանեկան յաւելուած «Պզտիկ-Մզտիկ»-ի կազմակերպած «Անսխալ գրենք» մրցումն է, փոփոխութեան ենթարկուած ժամանակացոյցով, մեկնած «Պզտիկ-Մզտիկ»-ի հայկական վարժարաններու հայերէնի դասատու ուսուցիչներու հետ ունեցած հանդիպումէն ու անկէ բխած առաջարկներէն: Սովորականին նման, հանդիպումը կազմակերպուած է չորրորդ, հինգերորդ եւ վեցերորդ դասարանի աշակերտներուն համար:

Այսպէս, 23 փետրուար 2020-ին «Ազդակ»-ի «Փիւնիկ» սրահը յաջորդաբար ընդունեց նախակրթարանի վերջին երեք կարգերու աշակերտները՝ մօտաւորապէս 250 հոգի, ժամանած հետեւեալ հայկական վարժարաններէ՝ Հայ կաթողիկէ Մեսրոպեան վարժարան, Հայ կաթողիկէ Հռիփսիմեանց վարժարան, Հայ կաթողիկէ պատրիարքարանի Ս. Խաչ Հարպոյեան բարձրագոյն վարժարան, Հայ կաթողիկէ Սրբուհի Ագնէս վարժարան, Հայ կաթողիկէ Մխիթարեան վարժարան, Հայ աւետարանական բարձրագոյն վարժարան, Հայ աւետարանական քոլեճ, Ազգային Գալուստ Կիւլպէնկեան-Ցառաջ վարժարան, Ազգային Եղիշէ Մանուկեան քոլեճ, Ազգային Միացեալ վարժարան, ՀԲԸՄ-ի վարժարաններ եւ Համազգային Մելանքթոն եւ Հայկ Արսլանեան ճեմարան:

Մրցումին առաջին հանգրուանը տրամադրուած էր 4-րդ դասարանի աշակերտներուն, որոնց համար բոլորովին նոր փորձառութիւն մըն է «Անսխալ գրենք» մրցումը: Սակայն, փոքրիկ աշակերտները մեծ խանդավառութեամբ ներկայացան մրցումին ու ձեռք ձգեցին իրենց առաջին հետաքրքրական փորձառութիւնը: Մրցումի աւարտին մասնակիցներուն բաշխուեցաւ յիշատակի նուէր՝ տրամադրուած «Ազդակ»-ի կողմէ: Ապա սրահը յաջորդաբար գրաւեցին 5-րդ դասարանի աշակերտները՝ ժամը 4:00-ին, եւ 6-րդ դասարանի աշակերտները՝ ժամը 5:00-ին, որոնք նոյնպէս մրցումի աւարտին ստացան իրենց յիշատակի նուէրները:

Լիբանանի տնտեսական տագնապալի այս օրերուն «Պզտիկ-Մզտիկ»-ի այս նախաձեռնութեամբ պահ մը կը վայելենք հայշունչ ու խանդավառ հոգեվիճակ մը՝ դուրս գալով ճնշուած մեր առօրեայ մթնոլորտէն, իսկ այդ մէկը կարելի չէր ըլլար իրականացնել առանց մեր սիրելի ծնողներուն, հայկական վարժարանի տնօրէնութեանց ու ուսուցչական կազմին, որոնց աշխատանքին ու մասնակցութեան շնորհիւ կը յաջողինք ամէն տարի կազմակերպել այս մրցումը: Առ այդ, շնորհակալութիւն կը յայտնենք

մեր հայկական բոլոր վարժարաններուն տնօրէնութեանց, ուսուցչական կազմերուն ու ծնողներուն եւ ի մասնաւորի փոքրիկներուն, որոնք ամէն տարի անհամբեր կը սպասեն ու մեծ ուրախութեամբ կը ներկայանան՝ մասնակցելու «Անսխալ գրենք» մրցումին: Բոլորին կը մաղթենք յաջողութիւն իրենց դպրոցական աշխատանքներուն մէջ եւ խաղաղութիւն ու տնտեսական կայունութիւն մեր սիրելի Լիբանանին, որպէսզի մեր այս համագործակցական աշխատանքը աւելի արդիւնաւէտ դառնայ: Ի վերջոյ յաջողութիւն կը մաղթենք մեր վարժարաններու տնօրէնութեանց իրենց վարած կրթական ու հայրենակերտումի ծանր աշխատանքին եւ մեր սիրելի ծնողներուն, որոնք առանց դժուարանալու եւ ճիգ խնայելու կը քաջալերեն հայ փոքրիկները իրենց մասնակցութիւնը բերելու հայկական միջդպրոցական ձեռնարկներուն: Մեր բարեմաղթութիւնները՝ ձեր բոլորին:

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. . . .

Շարունակուած Ա. էջէն

Յոյցին բացման արարողութիւնը կատարուեցաւ այս առիթով պատրաստուած անգլերէն ու գերմաներէն յայտարարութիւններու բարձրաձայն ընթերցումով: Ապա ցուցարարները քալելով ու Սումկայիթի եւ Պաքուի ջարդերը յիշող ու դատապարտող կոչերով ուղղուեցան Վիեննայի կեդրոնական հրապարակներէն՝ Ս. Ստեփանոսի հրապարակը:

Հազարաւոր զբօսաշրջիկներու եւ տեղացիներու ուշադրութեան եւ հետաքրքրութեան ներքոյ ցուցարարները անգամ մը եւս յիշեցուցին Ազրպէյճանի ոճրագործութիւնները, անոր վարած հակահայ ու ռազմատենչ քաղաքականութիւնը, Սումկայիթի ու Պաքուի ջարդերուն պատասխանատուները հաշուետուութեան ենթարկելու, զոհերուն յիշատակը յարգելու ու անոնց իրաւատէրերուն փոխհատուցելու, ինչպէս նաեւ Արցախի հայկական իրաւական պետութիւն ըլլալու հանգամանքը հաստատելու եւ ազերիական ոտնձգութիւնները կանխարգիլելու անհրաժեշտութիւնը:

Տեղին է նշել, թէ Ազրպէյճանի իսկական դիմագիծը ներկայացնող թռուցիկներ, գիրքեր ու տեսերիզներ բաժնուեցան հազարաւոր անցորդներու:

Ցոյց-քայլարշաւը վերջ գտաւ այն թելադրանքով, որ աշխարհն ու արեւմուտքը՝ հայութեան նկատմամբ գործադրուած պատմական աղէտները նկատի առնելով, յաւելեալ ճնշում բանեցնեն Ազրպէյճանի վրայ, ջանք չխնայեն, որ Սումկայիթի ու Պաքուի անպատիժ մնացած ջարդերուն նման ոճրագործութիւններ չկրկնուին ու խաղաղ ճամբով Հայաստանի եւ Արցախի անվտանգութիւնը երաշխաւորուի:

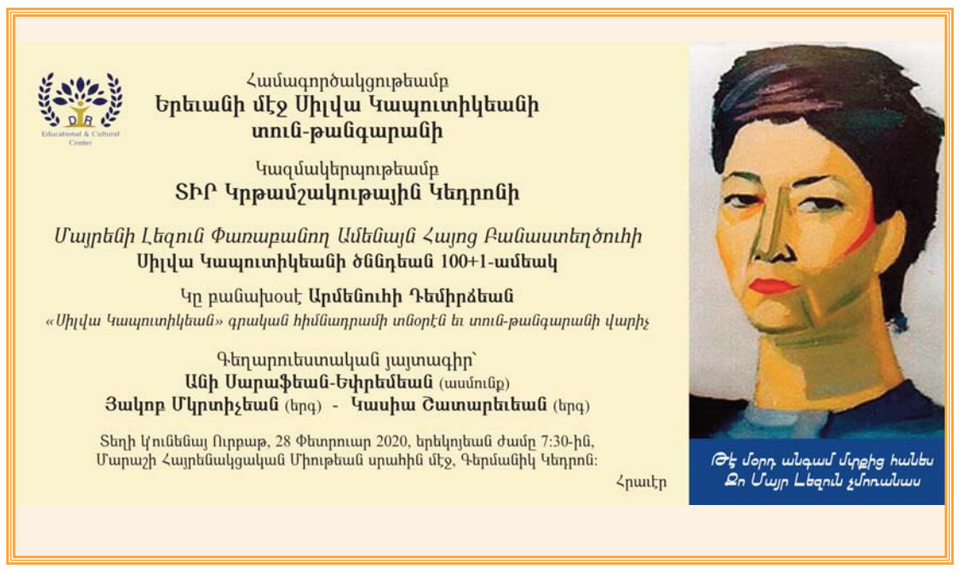

ՎԱՐՉԱՊԵՏ ՓԱՇԻՆԵԱՆ. . . .

Շարունակուած Ա. էջէն

«Մասնաւորապէս պիտի դադրեցուի Իրան-Հայաստան օդային հաղորդակցութիւնը ու Մեղրիի սահմանային անցակէտով մարդոց մուտքը Հայաստան», գրած է վարչապետը Դիմատետրի իր էջին վրայ:

Ան նաեւ տեղեկացուց, որ այսօր առաւօտեան տեղի պիտի ունենայ «Քորոնա» ժահրին տարածումը կանխարգիլող յանձնաժողովի նիստը, որուն ընթացքին պիտի քննարկուին հետագայ քայլերը, հաւանական դէպքերը եւ ձեռնարկուելիք միջոցները:

Այս յանձնաժողովը, վարչապետին խօսքով, կը գործէ 31 յունուարէն:

«Ամէն պարագայի հարկ կը նկատեմ ընդգծել, որ խուճապային տրամադրութիւններ տարածելու ոչ մէկ հիմք կայ: Նման գործողութիւններ բոլոր պարագաներու վնասակար են», նշած է վարչապետ Փաշինեան:

ԷՐՏՈՂԱՆ ԿԸ ՅԱՅՏԱՐԱԲԷ . . .

Շարունակուած Ա. էջէն

Էրտողան պատկերասփռուած ճառի մը ընթացքին յայտնեց, որ ուրբաթ օր հեռաձայնային հաղորդակցութիւններ ունեցած է Ռուսիոյ նախագահ Վլատիմիր Փութինի, Ֆրանսայի նախագահ Էմանուէլ Մաքրոնի ու Գերմանիոյ վարչապետ Անկելա Մերքելի հետ եւ քննարկած բախումներու դադրեցման եւ մարդասիրական տագնապին վերջ տալու համար Սուրիոյ շուրջ քառակողմանի վեհաժողովի մը գումարման հարցը:

Էրտողան նշեալ վեհաժողովի թուականը չյայտարարեց:

Ֆրանսայի նախագահը ուրբաթ օր յայտնած էր. «Պէտք է ամէնէն մօտիկ ժամանակին Գերմանիոյ, Ռուսիոյ եւ Թուրքիոյ հետ ժողով մը գումարենք»:

Քրեմլինի բանբեր Տմիթրի Փեսքով երէկ նշեց, որ Ռուսիոյ նախագահ Վլատիմիր Փութին կը զօրակցի Ռուսիոյ, Թուրքիոյ, Գերմանիոյ եւ Ֆրանսայի ղեկավարներուն մասնակցութեամբ Սուրիոյ շուրջ վեհաժողովի մը գումարման:

Փեսքով մամլոյ ասուլիսի մը ընթացքին աւելցուց, որ Անգարան չյարգեց Իտլիպի հարցին շուրջ Սոչիի համաձայնութեամբ իր ստանձնած յանձնառութիւնները եւ կոչ ուղղեց՝ «խուսափելու Իտլիպի կացութեան լարուածութեան լոյսին տակ ռուս-թրքական յարաբերութիւններու զարգացման վերաբերեալ ժխտական բեմագրութիւններ կառուցելէ»:

Թուրքիոյ նախագահութեան բարձրաստիճան պաշտօնատարներէն Ֆախրեթթին Ալթուն շեշտեց. «Սուրիոյ նախագահ Պաշշար Ասատի ահաւոր քայլերը պատճառ կը դառնան անմեղներու սպանութեան եւ տարածաշրջանին մէջ կայունութեան քայքայման: Մեր համբերութիւնը իսկապէս սպառեցաւ, սակայն Ռուսիոյ գործակցութեան կը վստահինք»:

«Ասատի վարչակարգին տրամադրուած ռուսական աջակցութիւնը պատճառ դարձաւ տարածաշրջանին մէջ արդէն իսկ աղետալի եղող մարդասիրական կացութեան վատթարացման: Մեր սահմանին վրայ միլիոն տեղահանուածներ եւ մեր անվտանգութեան հետզհետէ աճող սպառնալիք կը դիմակայենք», ըսաւ ան՝ աւելցնելով, որ իր երկիրը Ռուսիոյ հետ Սոչիի մէջ համաձայնութիւն գոյացուցած է, եւ իրենք աշխատանք կը տանին այդ համաձայնութեան կէտերը գործադրելու:

Ալթուն յոյս յայտնեց, որ բոլոր կողմերը կը յարգեն իրենց խոստումները եւ կը փորձեն կայունութիւնը երաշխաւորել, «բայց եւ այնպէս պիտի չտատամսինք մեր ուժերը որեւէ սպառնալիքէ պաշտպանելու, եւ ոչ ոք պէտք է մեր վճռականութիւնը փորձէ»:

Մինչ այդ՝ Մարդկային իրաւանց սուրիական դիտարանը յայտարարեց, թէ ռուսական ռմբաձիգներ օդային շարք մը յարձակումներ գործած են՝ թիրախ դարձնելով Իտլիպ քաղաքի հարաւը գտնուող Մասթումա ռազմակայանին մէջ տեղակայուած թրքական ուժերուն կեդրոնին մերձակայքը, ինչպէս նաեւ Ժապալ Զաուիա, Ժապալ Արպաաին շրջանները եւ հրթիռակոծած Ժապալ Զաուիայի մօտիկ շրջաններ:

Դիտարանը նաեւ հաղորդեց, որ Սուրիոյ բանակէն ծանր զէնքերով զինուած մեծաթիւ ուժեր հասած են Ժապալ Զաուիայի Քաֆար Սաժնա ճակատ:

Միւս կողմէ՝ թրքական բանակի 65 զինուորական մեքենաներէ բաղկացած նոր շարասիւն մը Ալեքսանտրեթի Քաֆարլուսին սահմանային անցքէն մուտք գործած է Սուրիա եւ ուղղուած Ժապալ Զաուիայի մէջ Հասըմ Պարա եւ Քաֆարնապել շրջաններ:

«Լեպանոն Ֆայլզ», իր կարգին, երէկ հաղորդեց, որ Իտլիպի արեւելեան շրջանին մէջ թրքական բանակի կողմէ Սուրիոյ բանակի դիրքերուն վրայ ռմբակոծումէն ետք, երկու կողմերուն միջեւ բախում մը ընթացք առած է:

Սուրիոյ բանակը շաբաթ օր յայտարարած էր, թէ որեւէ օդանաւի կողմէ սուրիական օդային տարածքի ոտնահարումը պիտի նկատէ զինուորական ներխուժում եւ համապատասխան վերաբերում պիտի ունենայ զայն կատարող օդանաւին հետ: Թուրքիոյ պաշտպանութեան նախարարութիւնը նոյն օր հաղորդած էր, որ Իտլիպի մէջ Սուրիոյ բանակին կողմէ ռմբակոծման պատճառով սպաննուած է թուրք զինուոր մը:

ՅՈՐԴԱՆԱՆ ԵՒ . . .

Շարունակուած Ա. էջէն

Քուէյթ արգիլեց Իրանէն եկող նաւերուն իր նաւահանգիստներ մուտքը:

Այլ քայլով մը, Իսրայէլի վարչապետ Պենիամին Նեթանիահու հրամայեց երկրէն վտարել հարաւային քորէացի զբօսաշրջիկները, որոնց «Քորոնա» ժահրով վարակուած ըլլալու կասկածներ կան:

Իրանի առողջապահութեան նախարար Սաաիտ Նամքի յայտարարեց, որ Իրանի մէջ նոր «Քորոնա» ժահրի աղբիւրը Իրանի Քոմ քաղաքէն անձ մըն է, որ ոչ ուղղակի թռիչքով Չինաստան ճամբորդած էր: Նախարարութիւնը յայտնեց, որ Իրանի մէջ «Քորոնա»-ով վարակուած մահուան պարագաներուն թիւը բարձրացած է 8-ի, իսկ ժահրով վարակուածներունը՝ 43-ի:

Միւս կողմէ՝ Իտալիոյ իշխանութիւնները յայտարարեցին, որ Իտալիոյ հինգ տարբեր շրջաններու մէջ «Քորոնա» ժահրով վարակուածներուն թիւը բարձրացած է 130-ի:

ՍՈՒՐԻԱԿԱՆ ԱՂԲԻՒՐՆԵՐԸ ԱՆԺԽՏԵԼԻՕՐԷՆ ԿԸ ՎԿԱՅԵՆ ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԻՐՈՂՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

Հինգշաբթի, 13 փետրուար 2020-ին Սուրիոյ խորհրդարանը միաձայնութեամբ ճանչցաւ ու դատապարտեց Հայոց ցեղասպանութիւնը: Այս առիթով «Գանձասար» հետեւեալ հարցազրոյցը ունեցաւ Սուրիոյ խորհրդարանի երեսփոխան, Սուրիա-Հայաստան խորհրդարանական բարեկամութեան յանձնաժողովի նախագահ դոկտ. Նորա Արիսեանի հետ:

«ԳԱՆՁԱՍԱՐ».- Հայոց ցեղասպանութեան հարցը նախապէս ալ արծարծուած էր Սուրիոյ խորհրդարանէն ներս, այս անգամ, սակայն, խորհրդարանը քայլ մըն ալ առաջ երթալով՝ Ցեղասպանութիւնը ճանչցող ու դատապարտող որոշում կայացուց: Ինչպիսի՞ զարգացումներու պատճառով այս յառաջընթացը արձանագրուեցաւ:

ՆՈՐԱ ԱՐԻՍԵԱՆ.- Նախքան 13 փետրուար 2020-ի Սուրիոյ խորհրդարանի նիստին Հայոց ցեղասպանութեան մասին բանաձեւին օրակարգի վրայ տեղ գտնելը, 20 յունուար 2020-ին Սուրիա-Հայաստան խորհրդարանական բարեկամութեան յանձնաժողովը, որ հեղինակն է Ցեղասպանութեան ճանաչման բանաձեւի նախագիծին, գումարեց իր արտակարգ նիստը, ուր Հայոց ցեղասպանութեան ճանաչման հարցը լայն քննարկման առարկայ դարձաւ: Այնուհետեւ, յանձնաժողովը նիստին տեղեկագիրը ներկայացուց խորհրդարանի նախագահութեան, որպէսզի խորհրդարանական ժողովի օրակարգի կէտ դառնայ ան: Պէտք է ընդգծել, որ 2015-ին, Հայոց ցեղասպանութեան 100-ամեակին առիթով, խորհրդարանը յատուկ նիստ տրամադրած էր Հայոց ցեղասպանութեան հարցի քննարկման: Միւս կողմէ, սոյն նստաշրջանին, տարբեր առիթներով, կարգ մը երեսփոխաններ դատապարտման հարցին արձագանգած էին:

«Գ.».- Դուք, ձեր մասնագիտութեան բերումով, ուսումնասիրած էք Հայոց ցեղասպանութեան առնչուող Սուրիոյ վաւերագրական արխիւները, մամուլը, սուրիացի մտաւորականներու վկայութիւնները եւ այլն: Այդ բոլորը ինչպիսի՞ արժէք կը ներկայացնեն:

Ն. Ա.- Կը խորհիմ, որ գիտահետազօտական աշխատանքները մեծ դեր ունին հարցերու օրինականացման առումով, մանաւանդ՝ սուրիական աղբիւրները, որոնք անժխտելիօրէն կը վկայեն Հայոց ցեղասպանութեան պատմական իրողութեան մասին: Քննարկման ընթացքին անհրաժեշտ էր ներկայացնել սուրիական աղբիւրներ, որոնք արդէն իսկ բազմաթիւ վկայութիւններ կը պարունակեն: Վկայութիւններ, որոնք հիմք հանդիսացան նաեւ Հայոց ցեղասպանութեան առընչուող բանաձեւին, որուն մասին աւելի քան մէկ ժամ տեւած ելոյթներով արտայայտուեցան սուրիացի երեսփոխաններ:

«Գ.».- Սուրիոյ խորհրդարանի ճանաչումը կը տարբերի այլ երկիրներու խորհրդարաններու ճանաչումէն, որովհետեւ Սուրիան ու անոր ժողովուրդը վկաներն են նաեւ Ցեղասպանութեան: Աւելի քան 105 տարի անց, երկրի ներկայ պայմաններուն մէջ, ի՞նչ ուղերձներ կը պարունակէ այս ճանաչումը միջազգային ընտանիքին:

Ն. Ա.- Սուրիոյ խորհրդարանին կողմէ որդեգրուած բանաձեւին մէջ յստակօրէն կ'օգտագործուի «Հայոց ցեղասպանութիւն» բառեզրը եւ զայն դատապարտելու ու ճանչնալու հանգամանքը: Կարեւոր հնչեղութիւն ունեցաւ նաեւ բանաձեւին մէջ խորհրդարանին կոչը՝ ուղղուած աշխարհի խորհրդարաններուն եւ միջազգային հանրութեան՝ ճանչնալու եւ դատապարտելու Հայոց ցեղասպանութիւնը: Բանաձեւը կը պարունակէ մարդկային, քաղաքական եւ իրաւական ուղերձներ:

ՍՈՒՐԻՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ՆԻՍՏԻՆ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆ ԺԻՐԱՅՐ ՌԷՅԻՍԵԱՆԻ ԱՐՏԱՍԱՆԱԾ ԽՕՍՔԸ

Հինգշաբթի, 13 փետրուար 2020-ին, Սուրիոյ խորհրդարանի 10-րդ նիստին ընթացքին, խորհրդարանի անդամ Ժիրայր Ռէյիսեան Հայոց ցեղասպանութեան ճանաչման ու դատապարտման բանաձեւի քննարկման ընթացքին արտասանեց հետեւեալ խօսքը.

«Խորհրդարանի մեծարգո՛յ նախագահ,
Յարգելի՛ երեսփոխաններ,

Սուրիոյ պատերազմի տարիներուն ահաբեկչութեան դէմ պատերազմ մղեցինք ու կը մղենք յանուն մեր ժողովուրդին արժանապատուութեան եւ սուրիական հայրենիքին խաղաղութեան: Չափազանցած չենք ըլլար, եթէ ըսենք, որ մենք՝ սուրիացիներս, համայն մարդկութեան փոխարէն՝ պատերազմեցանք ահաբեկչութեան ու այնպիսի բարբարոսութիւններու դէմ, որոնք անհաւատալի ու աննկարագրելի էին, սակայն կը կրկնուէին:

Հայ ժողովուրդը 19-րդ դարու վերջաւորութեան եւ 20-րդ դարու սկիզբը թրքական իշխանութիւններուն կողմէ՝ օսմանցի թէ իթթիհատական, ենթարկուեցաւ ծրագրուած ցեղասպանութեան, պոկուեցաւ իր արմատներէն: Ցեղասպանութենէն մազապուրծ, աստուածային հրաշքով փրկուած մեր ժողովուրդին մնացորդացը հասաւ Սուրիա՝ ապահովութեան ափ: Սուրիոյ ժողովուրդը գրկաբաց ընդունեց եւ պաշտպան հանդիսացաւ անոր՝ իր մարդկային բնոյթն ու կրօնական ըմբռնումներէն մեկնելով:

Սուրիան իր աշխարհագրական տարածքով եւ ժողովուրդով պատմական վկան դարձաւ Մեծ եղեռնին: Այս իսկ պատճառով, երբ ինծի հարց կու տային, թէ Սուրիան ինչո՞ւ Հայոց ցեղասպանութեան ճանաչման չի նախաձեռներ, կը պատասխանէի՝ ըսելով, որ Սուրիոյ վկայութիւնը ճանաչումի բանաձեւերէն աւելի ուժեղ է:

Այդուհանդերձ, հայոց, սուրիահներուն եւ ասորիներուն դէմ ցեղասպանական ոճիրներուն իրականացումը եւ ոճրագործին ուրացումն ու նոյն բարբարոսութիւններուն կրկնութիւնը, այս անգամ՝ Սուրիոյ մէջ, հետեւանք են անոր անպատիժ մնալուն եւ միջազգային ընտանիքին կողմէ դատապարտման եւ հաշուետուութեան չենթարկուելուն:

Տեղին է յիշել Սուրիոյ արտաքին գործոց նախարար Ուալիտ Մուալլեմի հետեւեալ խօսքը. «Եթէ միջազգային ընտանիքը անհրաժեշտ պատժամիջոցներ որդեգրէր 1915-ին Հայոց ցեղասպանութիւնը իրագործող Օսմանեան կայսրութեան դէմ, այսօր անոր ժառանգորդները չէին յանդգներ իրենց գործակալներուն ձեռամբ նոյն ոճիրները գործելու սուրիական հողերուն վրայ»:

Սուրիոյ նախագահ Պաշշար Ասատ եւս տարբեր հանդիպումներու եւ հարցազրոյցներու ընթացքին անդրադարձ կատարած էր Հայոց ցեղասպանութեան: 27 մայիս 2015-ին արտասանած իր խօսքին մէջ ան ըսած էր. «Այսօր Սուրիոյ ժողովուրդը, իր բոլոր բաղադրիչներով, կը տառապի այն բարբարոսութիւններէն, որոնց ենթարկուած էր հայ ժողովուրդը, թէկուզ՝ տարբեր միջոցներով ու նպատակներով»:

Վերոյիշեալ տուեալներու լոյսին տակ շնորհակալութիւն կը յայտնեմ Սուրիա-Հայաստան խորհրդարանական բարեկամութեան յանձնաժողովին՝ իր առաջարկած բանաձեւին համար: Կոչ կ'ուղղեմ խորհրդարանի իմ գործընկերներուս՝ քուէարկելու Հայոց ցեղասպանութեան ճանաչման ու դատապարտման բանաձեւին ի նպաստ, Սուրիոյ ժողովուրդը ներկայացնող պաշտօնական այս հարթակէն, քաջ իմանալով, որ այս երկրին հողն իսկ վկան է այդ սպանդին: Կոչ կ'ուղղեմ նաեւ Թուրքիայէն պահանջելու՝ ճանաչում, հատուցում եւ հայ ժողովուրդի արդար իրաւունքներու վերականգնում՝ վերջ դնելու թրքական նմանօրինակ ոճրագործութիւններուն եւ ամէնուր կանխելու նման սպանդներու իրագործումը»:

105 ՏԱՐԻ ԵՏՔ ՍՈՒՐԻԱ ՎԵՐՋԱՊԷՍ ՃԱՆՉՑԱՒ ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Սուրիոյ ժողովուրդը առաջինը եղած է, որ իմացած է Հայոց ցեղասպանութեան մասին, որովհետեւ 20-րդ դարու սկիզբը, օսմանեան Թուրքիոյ կողմէ տասնեակ հազարաւոր հայեր արտաքսուեցան սուրիական անապատի մահաւան դաշտերը: Տեղւոյն արաբները մեծ թիւով հայ որբեր որդեգրեցին՝ զանոնք մեծցնելով իբրեւ իրենց զաւակները:

Հալէպի, Ռաքքայի, Տէր Զօրի, Դամասկոսի եւ այլ վայրերու տեղւոյն բնակիչները սրտաբաց ընդունեցին ողջ մնացած հայերը: Վերապրած հայերը բնակութիւն հաստատեցին իրենց նոր հայրենիքին մէջ, վերակառուցեցին իրենց կեանքը, վերստեղծեցին իրենց մշակութային կառոյցները, ներառեալ՝ եկեղեցիները, դպրոցները, կազմակերպութիւնները եւ հետզհետէ բարգաւաճեցան:

Ես ծնած եմ Սուրիոյ Հալէպ քաղաքը, որովհետեւ գերդաստանիս մէկ մասը վերապրած էր Ցեղասպանութենէն: Հակառակ կրօնական տարբերութիւններուն՝ ես երջանիկ մանկութիւն ունեցած եմ եւ չեմ զգացած որեւէ նախապաշարում կամ խտրականութիւն:

Սուրիան իր սեփական վէճը ունէր Թուրքիոյ Հանրապետութեան հետ, ինչպէս՝ Իսկենտերունի (Ալեքսանտրեթ) բռնակցումը Թուրքիոյ՝ 1939-ին, անօրէն հանրաքուէէն ետք: Այսուամենայնիւ, Սուրիոյ կառավարութիւնը Թուրքիոյ հետ իսլամական համերաշխութիւն դրսեւորելով եւ չուզելով թշնամացնել հիւսիսային իր աւելի հզօր դրացին՝ հրաժարեցաւ բարձրացնել Հայոց ցեղասպանութեան հարցը:

Կը յիշեմ, որ 1985-ին, ՄԱԿ-ի Խտրականութեան կանխարգիլման եւ փոքրամասնութիւններու պաշտպանութեան ենթայանձնախումբի քննարկումներուն ընթացքին, Սուրիոյ իրաւապաշտպանը ինծի ըսաւ, որ թէեւ ինք տեղեակ էր Հայոց ցեղասպանութեան մասին, սակայն չէր կրնար քուէարկել յօգուտ զայն ճանչցող զեկոյցի ընդունման, որովհետեւ զինք գործէ կ'արձակեն: Ստեղծուած այս կացութեան մէջ ես իրմէ խնդրեցի, որ քուէարկութեան ընթացքին բացակայի դահլիճէն: Այդպէս ալ ըրաւ, եւ ՄԱԿ-ի զեկոյցը ընդունեցաւ ճնշող մեծամասնութեան կողմէ:

2011-ին, քաղաքացիական պատերազմին նախորդող տարիներուն, Սուրիոյ եւ Թուրքիոյ միջեւ յարաբերութիւնները այն աստիճան բարելաւուած էին, որ երկու երկիրներուն նախագահները յաճախ կը հանդիպէին իրարու հետ եւ միասին արձակուրդի կ'երթային: Սուրիոյ կառավարութիւնը նոյնիսկ արգիլեց Հայոց ցեղասպանութեան վերաբերեալ գիրքերու վաճառքը Սուրիոյ գրախանութներուն մէջ: Այդ մեղրալուսինի տարիներուն տեղեկացայ, որ Արամ Ա. կաթողիկոսի Դամասկոս կատարած այցելութեան ընթացքին նախագահ Պաշշար Ասատ ըսած էր անոր, որ հայերը պէտք է մոռնան Հայոց ցեղասպանութիւնը, բանան սահմանը եւ բարեկամական յարաբերութիւններ հաստատեն Թուրքիոյ հետ:

2009-ին, երբ Դամասկոս այցելեցի, նախագահական պալատ մուտք ունեցող իմ հայ ընկերը փորձեց ինծի համար տեսակցութիւն կազմակերպել նախագահ Ասատի հետ: Ես կ'ուզէի Ասատը զգուշացնել, որ իր մեղրալուսինը թուրք նախագահին հետ կրնար յանկարծական աւարտ ունենալ, եւ Էրտողան՝ իբրեւ անվստահելի դաշնակից, կրնար դաւաճանել իրեն: Անշուշտ ես գաղափար չունէի, որ Սուրիա կատարած իմ այցելութենէն երկու տարի ետք զանգուածային ներխուժում պիտի ըլլայ Սուրիա՝ արմատական իսլամական ահաբեկիչներու կողմէ, զորս կը զինէր Թուրքիա եւ կ'աջակցէր անոնց: Դժբախտաբար ես կարելիութիւնը չունեցայ տեսակցելու Ասատի հետ: Անոր աշխատակազմի ղեկավարը հրաժարեցաւ կազմակերպելէ այդ հանդիպումը՝ իմ հայ ընկերոջ ըսելով, որ չի կրնար թոյլ տալ, որ նման հանդիպում տեղի ունենայ՝ նկատի ունենալով քննադատական իմ բազմաթիւ յօդուածները Թուրքիոյ մասին: Ան ըսաւ, որ Թուրքիա կը խզէ իր բարեկամական յարաբերութիւնները Սուրիոյ հետ, եթէ Էրտողան իմանայ, որ Ասատ տեսակցած է ինծի հետ:

Անցեալ շաբաթ Հայաստանի խորհրդարանին մէջ «Լուսաւոր Հայաստան» ընդդիմադիր կուսակցութեան ղեկավար Էտմոն Մարուքեան լրագրողներուն ըսաւ, որ 2014-ին, Սուրիա կատարած իր այցելութեան ընթացքին, երբ Դամասկոսի մէջ տեսակցած է նախագահ Ասատի հետ, վերջինս ըսած է. «Հայաստանի մէջ ինծի ըսած էին, որ պէտք չէ այդքան վստահիմ Էրտողանին, բայց ես ձեզ չլսեցի»: Յիշեցնեմ, որ յունիս 2009-ին Ասատ պաշտօնական այցելութեամբ ժամանեց Հայաստան: Սակայն, խախտելով հայկական արարողակարգը, ան հրաժարեցաւ Երեւանի մէջ այցելել Հայոց ցեղասպանութեան յուշահամալիրը եւ յարգանքի տուրք մատուցել Հայոց ցեղասպանութեան զոհերու յիշատակին՝ զգուշանալով թրքական քննադատութենէն:

Յունուար 2014-ին նախագահ Ասատ «Ֆրանս-Փրես» գործակալութեան ըսաւ, որ Սուրիոյ նկատմամբ դաժան յարձակումները իրեն յիշեցուցած են՝ «Օսմանցիներուն կողմէ հայերուն դէմ իրականացուած ջարդերուն մասին, երբ թուրքերը սպաննեցին մէկուկէս միլիոն հայեր եւ կէս միլիոն ուղղափառ սուրիահիներ՝ Սուրիոյ եւ Թուրքիոյ տարածքին»:

Սուրիական խորհրդարանին կողմէ 13 փետրուար 2020-ին միաձայն ընդունուած բանաձեւը Սուրիոյ կողմէ Հայոց ցեղասպանութեան առաջին պաշտօնական ճանաչումն է: Խորհրդարանին բանաձեւին գրութեան մէջ կը յիշատակուին նաեւ ասորիները եւ սուրիահիները: Ոմանք իրենց դժգոհութիւնը յայտնեցին այն մասին, թէ Սուրիոյ կառավարութիւնը վերջապէս ճանչցաւ Հայոց ցեղասպանութիւնը միայն այն ատեն, երբ անիկա համապատասխանեց իր քաղաքական սեփական շահերուն: Թէեւ ասիկա ճիշդ է, սակայն հայերը պէտք է իրատես ըլլան: Ոչ մէկ երկիր կը պատրաստուի ընդունիլ այնպիսի որոշում մը, որ կը հակասէ իր ազգային շահերուն: Ճիշդ է, որ Սուրիոյ խորհրդարանին որոշումը իրականութեան մէջ կապ ունի վերջերս Սուրիոյ հիւսիսային շրջանները Թուրքիոյ ներխուժումին հետ: Սակայն որոշումը սխալ չէ, ճիշդ է: Երբեք սխալ ժամանակ չկայ ճիշդ գործեր ընելու համար: Սխալը այդ տարիներուն ընթացքին Հայոց ցեղասպանութիւնը չճանչնալն էր: Այսպիսով, Սուրիա Լիբանանէն ետք դարձաւ երկրորդ արաբական երկիրը, որ ճանչցաւ Հայոց ցեղասպանութիւնը:

Ցոյս ունինք, որ արաբական միւս երկիրները, ինչպէս՝ Եգիպտոս, Իրաք եւ Յորդանան, կը հետեւին Սուրիոյ օրինակին:

Սուրիոյ խորհրդարանին կողմէ Հայոց ցեղասպանութեան ճանաչման երկու անմիջական օգուտները հետեւեալներն են.

1.- Լրատուական միջոցները մէկ անգամ եւս յիշեցուցին միջազգային հանրութեան՝ օսմանեան Թուրքիոյ կողմէ իրականացուած Հայոց ցեղասպանութեան ստոր արարքին մասին՝ գամ մը եւս գամելով թրքական ժխտողականութեան դագաղին:

2.- Թրքական կառավարութիւնը հանդէս եկաւ յայտարարութեամբ մը՝ ժխտելով Հայոց ցեղասպանութիւնը եւ դատապարտելով Սուրիոյ կառավարութիւնը, բան մը, որ աւելի ընդհանրացուց հայերուն դէմ Թուրքիոյ գործած ցեղասպանութիւնը:

Ամբողջ աշխարհի հայերը ողջունեցին Սուրիոյ կողմէ Հայոց ցեղասպանութեան ճանաչումը, որ աւելի սեղմած է օղակը թրքական ժխտողականութեան շուրջ: Ինչպէս կ'ըսեն. «Աւելի լաւ է ուշ, քան երբեք»:

ՅԱՐՈՒԹ ՍԱՍՈՒՆԵԱՆ
«Քալիֆորնիա Քուրիըր» թերթի հրատարակիչ եւ խմբագիր

Արեւելահայերէնի թարգմանեց՝
ՌՈՒԶԱՆՆԱ ԱՒԱԳԵԱՆ

Արեւմտահայերէնի վերածեց՝
ՍԵԴԱ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՈՒԻՆ ԿԸ ՏՈՒԱՅՏԻ ՓԱԿՈՒՈՂ ԴՊՐՈՑ(ՆԵՐՈՒ) ԵՒ ԲԱՑՈՒՈՂ ԳԻՏԱԺՈՂՈՎ(ՆԵՐՈՒ) ՄԻՋԵՒ

(ՄԱՅՐԵՆԻ ԼԵԶՈՒԻ ՕՐ)

Կրթական վիճակը հասաւ հոն, ուր հայ ծնողները պէտք է կրթուին, որպէսզի իրենց զաւակները անպայման հայկական վարժարան ուղարկեն:

(«Ազդակ», մայիս 2019)
ԿԱՐՕ ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ
(Բանասէր, հրապարակագիր)

Հիւմըրով գրուած սա քանի մը տողը մեր ուշադրութիւնը գրաւած էր դեռ քանի մը ամիս առաջ: Գրողը բոլորիս ծանօթ բարեսիրտ ու հայ գիրի նուիրեալ Կարոն է, որ իր ազնուափայլ տիկնոջ՝ Վերժինի ժրաջան մասնակցութեամբ, ահա քանի մը տարի է լոյսին կը բերէ եւ անխափան կը հրատարակէ «Փթիթ» մանկապատանեկանը:

Իրօք, իր բովանդակութեամբ եւ մատուցման եղանակով եզակի պարբերաթերթ մըն է այս հրատարակութիւնը, որ արժանի է բոլորիս գնահատանքին, աջակցութեան եւ երախտագիտութեան:

Փաստօրէն, մանկավարժական ըմբըռնումներով եւ գեղարուեստական շունչով յագեցած պարբերաթերթը հայ աշակերտին կը հրամցուի՝ յանուն հայերէն լեզուի, գիր ու գրականութեան պահպանման ու տարածման: Ահաւասիկ տիպար նախաձեռնութիւն մը, որմէ հարկ է դասեր քաղել, այլապէս մայրենին աղաւաղումէ փրկելու եւ նորահաս սերունդին ճանաչողական մակարդակը բարձրացնելու:

21 փետրուար: Մայրենի լեզուի օր:

Արդ, առանց հայ վարժարանին, ի՞նչ խօսք կարելի է ըսել հայոց լեզուի մասին, որ վերջին տասնամեակներուն կը հալածուի, կ'անտեսուի, կ'այլասերի ու կը գտնուի «բնաջնջման» եզրին, եթէ երբեք ազգը իր պետականութեամբ ու գիտական ներուժով չլծուի վերահայացման աշխատանքի սրբազան առաքելութեան:

Ա՛լ չենք խօսիր Դանիէլ Վարուժանի, Սիամանթոյի, Յակոբ Օշականի, Ռուբէն Զարդարեանի, Ինտրայի, Վազգէն Շուշանեանի ԼԵԶՈՒԻՆ՝ արեւմտահայերէնին մասին, որ միայնակ կը մենամարտի իր ճակատագրին դէմ՝ մե՛րթ ափսոսալով, մե՛րթ պոռթկալով ու շատ անգամ ողբալով:

Տարօրինակ հակասութիւն մը տիրող է հայ իրականութեան մէջ: Ամէնէն վատ ու դաժան տարիներուն, երբ խաւարամտութիւնը ճնշող էր, Խրիմեան Հայրիկ թերթ կը հրատարակէր Վանի մէջ, Գ. Արծրունին իր «Մշակ»-ով հասարակական միտք կը պատրաստէր ու գաղափարական հարթակ կը ստեղծէր՝ յանուն հայաշունչ կեանքի եւ յեղափոխական տրամադրութիւններու ստեղծման:

Ուշագրաւ պատկերներ:

Երէկի հոգեգրաւ մամուլը ու այսօրւան սերունդի այլամերժութիւնը: Նոյնիսկ խօսակցական հայերէնը «ջարդ ու փշուր» վիճակի է մատնուած, իսկ հայերէն գիրքի ընթերցանութիւնը՝ հոգեվարքի մէջ է:

Սփիւռք եւ ինքնութեան պահպանում, հայրենիք եւ լեզուի աղաւաղում:

Հոս, սփիւռքացած մեր առօրեային առընթեր՝ կարգ մը բանասէր-մոհիկան նուիրեալներ արեւմտահայերէնի աւարայրը կը մղեն՝ պայքարելով, պոռթկալով եւ միշտ յուսալով...

Հոն, հայրենիքի հողին վրայ, պետութիւնն անգամ անզօր կը թուի ըլլալ, այս պարագային՝ արեւելահայերէնի մաքրութեան ի խնդիր:

Ու դեռ կը հաւատանք հայ վարժարանին առաքելութեան:

Փաստօրէն, հայ երեխան իր ազգային նկարագիրը հայ վարժարանի մէջ է, որ պիտի կերտէ, իր հոգիին դռները պիտի բանայ ու հայաբոյր հայեացքները ուղղէ բոլոր անոնց, որոնք խանդավառութեամբ եւ գիտակցութեամբ պիտի հիւրընկալեն զինք եւ ջամբեն մեսրոպաշունչ ոգիին գեղեցկութիւնը՝ հայոց լեզուն:

Դարերու փորձութիւնը ապրած հայ վարժարանի արշալոյսը միշտ պիտի ծագի եւ իր աւանդական ջերմութիւնը պիտի բաշխէ անմնացորդ եւ անվերապահօրէն, ամէն անգամ որ հայ երեխայ մը մուտք գործէ մայրենի լեզուի աշխարհ:

Հայ սերունդներու դաստիարակութեան օրրան ու անփոխարինելի այս ամրոցը զանց առնելով ժառանգուած թէ առկայ բոլոր դժուարութիւնները, կը շարունակէ իր առաքելութիւնը՝ հայոց հրաշափառ մտքի ու ստեղծարար հոգիի պայծառութիւնը հայ աշակերտին փոխանցելու՝ իբրեւ ինքնաճանաչման փարոս եւ գոյութենական պայքարի ամրակուռ պատւանդան:

Սակայն կայ մետալի միւս երեսը:

Սփիւռքացած մեր կեանքը տակաւ կը դիմագրաւէ նորովի դժուարութիւններ եւ լինելութեան ահաւոր սպառնալիքներ: Նիւթականի առընթեր, հայ իրականութիւնը կլանուած է օտարամոլութեամբ եւ անտարբերութեամբ:

Հայ վարժարանը առանձին կը դիմագրաւէ ազգաքանդ յորձանուտը եւ կը փորձէ շնչել ու շնչաւորել հաւաքականութիւն մը ամբողջ:

Լիբանանահայութեան պարագային, ահազանգը պէտք էր շատոնց հնչէր ու դարմանումի իրաւ լուծումները իրենց պտուղը տային, ըստ կարելւոյն: Գաղութահայ կեանքի մեծագոյն սպառնալիքը՝ փակուող վարժարաններ են, որոնց կորուստը անվերականգնելի է: Այս առումով, յարգելի եւ ըմբռնելի են այն մօտեցումները, որոնք պատճառ դարձան հայ վարժարաններու միացման, նկատի առած հայ աշակերտի թիւի նուազումը, ազգագրական պատկերի փոփոխութիւնը, արտագաղթն ու այլ անյաղթահարելի դժուարութիւններ:

Ըսինք, թէ մտահան պէտք չէ ընել մետալի միւս երեսը, այսինքն՝ օտար վարժարանի դռները թակող հայ աշակերտներու թիւի աճը, մանաւանդ՝ սեփական վարժարաններ յաճախող հայ մանուկներու տակաւ շատցող թուաքանակը, որոնց մասին որեւէ բացայայտ ակնարկութեան պարագային մենք մեզ ողբերգական վիճակի դիմաց պիտի գտնենք առհասարակ, որովհետեւ այստեղ յանցաւորը հայ ծնողքն է բացառապէս, որ տուրք տալով իր օտարասիրութեան եւ բարդոյթներուն, մասնակից կը դառնայ իր զաւկի կորուստին, ազգի հոգեմտաւոր աշխարհի փլուզումին:

Ձո՞վ մեղադրել, որո՞ւ գանգատիլ, ինչպիսի՞ քայլերու դիմել կասեցնելու մեր գոյուգեան սպառնացող վտանգը, արիւնահոսութիւնը: Հաշուետուութիւն, զայրոյթ, պատասխանատուութիւն, ընդվզում, ամլութիւն եւ մասամբ նորին, բառեր ու եզրեր են ասոնք, որոնք մեզ կը հալածեն, եւ որոնց ախտաճանաչման, հանգուցալուծման եւ յստակեցման համար ցարդ չենք հանդիպած համապատասխան միջոցառումներու ընդգրկման եւ կամ իրաւ առաջադրանքներու որդեգրման:

Պղպջակային խօսքերու եւ ծերունազարդ յորդորներու հանդէսներ կ'ապրինք:

Ցաւ ի սիրտ, ամպիոններ, բեմեր, լսարաններ ու գիտաժողովներ կը յամենան լուծումներ գտնելու՝ ինչ-ինչ պատճառաբանութիւն ներկայացնելով եւ չքմեղանքի խօսքեր հրամցնելով:

Ո՛չ, չենք ուզեր նսեմացնել գիտաժողովի(ներու) արժէքն ու կարեւորութիւնը: Յաճախ ընդգծած ենք նման լսարաններու անհրաժեշտութիւնը, իբրեւ գիտական մտքի անդաստան եւ համապատասխան լուծումներ առաջադրելու անփոխարինելի կռուան: Մէկ տարբերութեամբ սակայն, որ հաւաքական կեանքի մէջ ըստ էութեան քննարկումներ, ախտաճանաչումներ եւ մտահոգութիւններ պէտք է զերծ մնան ամբոխավարական, պճնազարդ, ինքնագոհի եւ տկլոր արտայայտութիւններէ, աւելին. ժամանակավրէպ լոզունգներէ:

Արդ, երբ նման միջավայրերու մէջ կը բացակայի պատասխանատուութիւն ստանձնելու կամքը, համարձակ եւ շեշտակի քայլեր առնելու վճռակամութիւնը, եւ ասոնց փոխարէն կը հրամցուին թեթեւսոլիկ եւ ծիծաղելի լուծումներ, ահա մեր հաւաքական կեանքի կրկնակի ողբերգութիւնը, որուն ականատես ենք ազգովին:

Քաղաքակիրթ ու զարգացած աշխարհը կը ձեռնարկէ գիտաժողովներու կայացման՝ նորովի ուղիներ որոնելու եւ արդիւնաւէտ ծրագիրներ որդեգրելու:

Ազգային յարանուանական, կուսակցական թէ գաղափարական «խխունջային» (պատեանի մէջ քաշուած) վարքագիծեր մեզ տանուլ կու տան, որովհետեւ քաոսին մէջ իյնալու ահազանգը վաղուց հնչած է:

Փաստօրէն, այլեւս չենք խօսիր համալսարանաւարտ սերունդներ ունենալու, այսինքն՝ հայ վարժարանի կրթական ծրագրի ու յաջողութեանց մասին, որ արդէն կը կատարուի, այլ սրտբացօրէն կ'ահազանգենք հայեցի դիմագիծ, հայրիուն, ազգային պատկանելիութեան գիտակից ու մայրենիին հանդէպ սէր ու յարգանք ունեցող սերունդներու բացակայութեան մասին:

Հայ վարժարանը իր կառուցուածքով ամբողջական համակարգ է. ազգային ու մարդկային դաստիարակութիւն, հայերէնաւանդ տիպար ուսուցչակազմ, հարազատ զգացումներու, ապրումներու, յոյզերու եւ հայաբոյր տեսլականի գոյութիւն, բայց մանաւանդ՝ մեսրոպապաշտ աշխարհահայեացքի անայլայլ ընդգրկում:

Հայ վարժարանը ի՛նք մայրենին է, Մաշտոցի շունչին ու ոգիին պաշտպանը:

ՀԱՄԲԻԿ ՊԻԼԱԼԵԱՆ

19 փետրուար 2020

ՅԻՇԱՏԱԿԵԼԻ ՕՐ

Բառարանին մէջ իր իւրայատուկ տեղը կը գրաւէ «նուիրել» բայը, որովհետեւ իր բովանդակութեամբ կը փոխանցէ նաեւ հոգեկան այնպիսի գոհունակութիւն ու ջերմութիւն՝ թէ՛ նուիրողին եւ թէ՛ ալ ստացողին մօտ:

Այս արժէքի հասկացողութենէն մեկնելով՝ Ազգային «Յառաջ-Գ. Կիւլպէնկեան» քոլեճի ԺԱ. դասարանի աշակերտները, անցնող շաբթուան ընթացքին Յովհաննէս Թումանեանի կեանքի տարբեր փուլերուն ծանօթանալէ, իր անձն ու գործը ներկայացնող դրուագներ կարդալով՝ գաղափար մը յղացան. Թումանեանի ծննդեան յիշատակելի օրւան առթիւ այցելել նախակրթարանի ամենակրտսեր դասարանը եւ իւրաքանչիւր աշակերտի նուիրել Թումանեանի հրատարակութիւնը:

Քանի մը օր ետք, Տէրունական աղօթքէն ետք, ԺԱ. դասարանի աշակերտները անհամբեր քայլերով այցելութիւն տուին Ա. դասարան՝ իւրայատուկ պահ մը ստեղծելով բոլորին մօտ. պահ մը, որ խօսքէն աւելի հաղորդական էր իր զգացական զօրութեամբ. հայեացքներու փոխադարձ հետաքրքրութիւն մը կը թափանցէր հորիզոնին. ժպիտին կ'ընկերանար զարմանքը:

Այո՛, զարմա՛նքը... Չափազանցած չեմ ըլլար, եթէ նշեմ, որ «շնչահեղձ» զարմանք մը կար փոքրիկներու դէմքին, որովհետեւ անոնք ծանօթ էին ԺԱ.ի աշակերտներուն, սակայն այս պահուն, անոնց այցելութիւնը նուէրներով՝ անակնկալի ու շփոթութեան մատնած էր զանոնք: «Ո՛չ Կաղանդ էր եւ ո՛չ ալ Զատիկ», կը մտածէին շատեր ու իրարու դէմքին նայելով՝ պատասխան չէին գտներ: Թերեւս լռութիւնը կրնար փոխանցել գաղտնիքը...

Այնպիսի գուրգուրանքով Ա. դասարանցիները սկսան թերթատել իրենց բաժնուած գիրքերը, որ յափշտակութենէ աւելի՝ կարծես մանկական իրենց նախասիրած առաջին առարկան ըլլար: Իրենց փոքր մատներով կը դարձնէին էջերը, ինչպէս Մեծն Թումանեան պիտի փափաքէր տեսնել ընթերցասէր մանուկներուն աչքերէն ցայտող բռնկումը՝ սէր դէպի հայ գիրն ու գրականութիւնը:

Ինչպիսի՛ գոհունակութիւն, երբ անխօս բառերու ընդմէջէն տողանցեցին Թումանեանի Փիսոն, Շունը, Ձուկը, Աղուէսն ու մնացեալ տիպարները, որոնք առաւել գեղեցկացուցին նուիրումի խորհրդանշական այս տօնը, որ գուսանագեղ երանգներու նոր անդաստանով պարուրեց բոլորին երեւակայութիւնը:

Երկրորդականի աշակերտներուն մէջ յուզում մը յառաջացաւ, շող մը պլպլաց, կենսունակութեան խինդ մը բարձրացաւ, երբ, իրենց կարգին, իբրեւ երէց ընթերցասէրներ, վերականգնեցին իրենց մանկութիւնը, այս յարկին տակ, գրասեղանի ետին, երբ իրենք ալ անպայմանօրէն ազդուած էին իրենց նախնիներէն. իսկ այժմ եկած ու կանգնած էին՝ այբուբենի անմար ճառագայթները մատուցելու մանկահասակներուն:

Դասապահին զանգը հնչեց՝ ազդանշան տալու, որ յիշատակելի օր մը սկսաւ՝ անհուն ուրախութեամբ ու երանաբեր ժպիտով...

ՍԱԼԲԻ ՔԻՐՔՃԵԱՆ-ԹԱՇՃԵԱՆ

18/2/2020
Այնճար

ՆՇՄԱՐ

ԱՄԷՆ ՕՐ «ԳԻՐՔ ՆՈՒԻՐԵԼՈՒ ՕՐ» Է

Չորեքշաբթի, 19 փետրուարը Հայաստանի մէջ հռչակուած էր «Գիրք նուիրելու օր»:

Ահա թէ ի՛նչ գրած է «Հայաշխարհ» անունով կայքէջը, որ իբրեւ հասցէ ունի մանուկներն ու պատանիները. **«Փետրուար 19-ը Հայաստանի մէջ կը նշուի՝ «Գիրք նուիրելու օր»: Այս տօնը հիմնուած է Հայաստանի Գրողներու միութեան նախագահ Լեւոն Անանեանի առաջարկով, 2008-ին: Տօնը նշել նախաձեռնած է Հայաստանի կառավարութիւնը՝ Ամենայն Հայոց բանաստեղծ Յովհաննէս Թումանեանի ծննդեան օրը: Այսօր Հայաստանի բոլոր դպրոցներուն մէջ աշակերտները իրարու գիրք կը նուիրեն. թող այս տօնը տարածուի նաեւ սփիւռքի բոլոր դպրոցներուն մէջ: Սիրելի՛ ՀԱՅԿԱՁԽԱՐՀ-ցիներ, դուք եւս գիրքեր նուիրեցէք ձեր սիրելիներուն, հաւանաբար առիթ ըլլայ, որ անոնք նոյնպէս գիրք կարդան եւ տեսնեն, թէ որքա՛ն կարեւոր է գիրք կարդալը»:**

Այո՛, Հայաստանի մէջ Գիրքը իր յատուկ օրը ունի. անիկա չի կոչուիր «Գիրքի օր», այլ ունի գործնական, ներգործական թելադրանք մը՝ ԳԻՐՔ ՆՈՒԻՐԵԼ: Սա թելադրանք է աշխարհացրիւ բոլոր հայ ծնողներուն եւ ուսուցիչներուն, նաեւ՝ մանուկ, պատանի ու երիտասարդ տարիքի ընկերներու, առանց անտեսելու տարեցները, որպէսզի գիրք նուիրեն սրտամօտ անձի մը: Երեւանի պատկերասփիւռէն լրատուութեանց հետեւողները տեսան, որ վարչապետը դուռ-դուռ ափ առեր է, մարդոց զոյգ մը գիրք նուիրեր է՝ յանձնարարելով, որ մէկը իրենց պահեն, երկրորդը նուիրեն սիրելիի մը (ոմանք այս քայլին մէջ տեսան քարոզչական նպատակ. այս պարագային չենք հետաքրքրուած նման մեկնաբանութիւններով):

«Գիրք նուիրելու օր»-ը յուշարար է եւ զգաստութեան կոչ, որ կը հնչէ հայրենիքէն, պէտք է արձագանգ գտնէ սփիւռքեան իւրաքանչիւր օճախի մէջ: Գիրք նուիրելու հրաւէրը նախ եւ առաջ կ'ենթադրէ, որ մարդիկ պիտի իմաստնանան եւ պիտի անդրադառնան Գիրք-արժէքին, յետոյ նաեւ մտածեն, որ գիրք նուիրելը ինքն իր մէջ ամփոփուած արարողութիւն մը չէ, այլ ձեռք բերուած գիրքը պէտք է ըմբռնխնել իր լիարժէք տարողութեամբ:

Կայ աւելի՛ն. եթէ գիրք նուիրելու օրը կը նշանակէ տարուան մէջ մէկ օր գիրք գնել ու հարազատի մը կամ բարեկամի մը նուիրել, սա ինքնաբերաբար յանձնարարութիւն մըն է, պատգամ մը, որ նման նախաձեռնութիւն պէտք չէ «բանտարկուի» մէկ օրուան մէջ, այլ տարածուի բազմաթիւ օրերու վրայ, ամիսներու վրայ՝ տարուան ամբողջ երկայնքին: Սա պիտի նշանակէ, ինքնաբերաբար, հայրենիքին ու սփիւռքեան օճախներուն մէջ նուազագոյնի իջած տպաքանակներու բազմապատկումը...

Փաստօրէն չի՛ բաւեր տարի մը ձօնել Հայ Գիրքին. չի բաւեր տարին օր մը կամ քանի մը օր գիրքի ցուցահանդէս-վաճառք կազմակերպել (բոլորն ալ՝ տեղին եւ ողջունելի քայլեր), այլ ազգի բոլոր զաւակները իրենք գիրենք պէտք է զգան ազնիւ մարտահրաւէրի մը դէմ յանդիման, որպէսզի գիրքը վերագտնէ իր արժէքն ու արժանի տեղը՝ մեր կեանքին մէջ, տարածում գտնէ ընտանեկան, դպրոցական եւ հաւաքական կեանքի բոլոր երդիքներուն տակ:

Գիրք կարդալը «հին-գլուխութեան» վկայութիւն չէ: Արդի արհեստագիտութիւնը ամէն օր նորութիւն կը բերէ մեր կեանքին, դիւրութիւններ կ'ընծայէ երէց ու մատղաշ սերունդներուն, սակայն սխալ է այս բոլորը ընկալել մէկ աչքով, այսինքն՝ կլանուիլ միայն արդիին ընձեռած առւականման բարիքներով, ու թողլքել տարածուն ծովն ու ովկիանոսը՝ գիրքը: Ի վերջոյ, անիկա է, որ բոլոր սերունդները հաղորդակից կը դարձնէ ազգային ու միջազգային արժէքներուն, ժառանգութեանց, գիտութեան ու մշակոյթի գանձերուն, չհինցող հինին ու լուսաւորող նորին:

Կրկնենք. Գիրք-արժէքին վերականգնումը կը սկսի տան յարկէն, որուն նեցուկ են դպրոցն ու հաւաքական միւս յարկերը: Մանուկն ու պատանին չեն կրնար գիրքի մտերմութեամբ վարակուիլ, եթէ այդ մտերմութեան գո՛րծնապէս ականատես չըլլան իրենց ծնողներուն ու դաստիարակներուն, առաջնորդող անձնաւորութիւններու մօտ: Եթէ երէցը գիրք ու թերթ չի կարդար կանոնաւոր կերպով, այնպէս՝ ինչպէս հոգ պիտի տանէր իր նախաճաշին, ճաշին եւ ընթրիքին, չի կրնար ակնկալել, որ զինք իբրեւ իտէալական տիպար դիտող զաւակը, աշակերտն ու իր խնամքը վայելող սերունդը վարուի տարբեր:

«Գիրք նուիրելու օր»-ը յուշարար է, որ ստամոքսին արդարօրէն ընծայուած ամէնօրեայ խնամքին չափ կենսական է միտքին ու հոգիին սննդառութեան հոգացումը, ամէ՛ն օր, տարուան բոլո՛ր օրերուն, «այժմ եւ միշտ...»:

Ս. ՄԱՀՍԷՐԷՃԵԱՆ

«ՔՈՐՈՆԱ» ԺԱՀՐՆ ՈՒ ՄԵՆՔ

Ի՞ՆՉ Է «ՔՈՐՈՆԱ» ԺԱՀՐԸ

«Քորոնա» ժահրը նոր ժահր մըն է, որ նախապէս մարդու չէր վարակած:

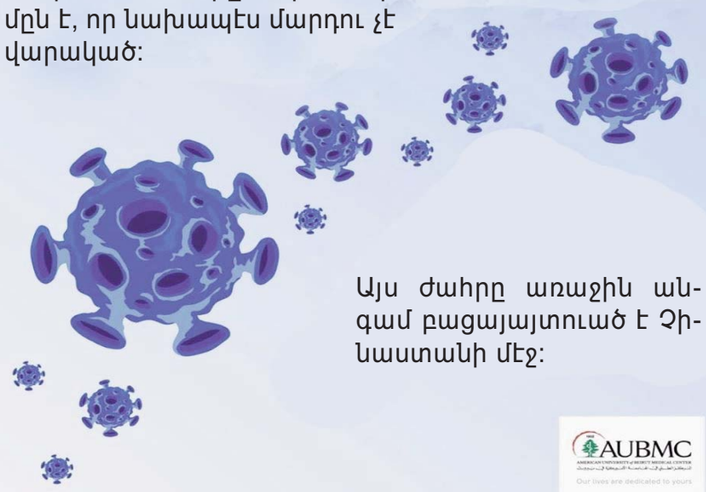

Այս ժահրը առաջին անգամ բացայայտուած է Չինաստանի մէջ:

ՈՐՈ՞ՆՔ ԵՆ «ՔՈՐՈՆԱ» ԺԱՀՐԻՆ ԱԽՏԱՆՇԱՆՆԵՐԸ

«Քորոնա» ժահրին ախտանշաններն են.

«ՔՈՐՈՆԱ» ԺԱՀՐԸ ՈՐՔԱ՞Ն ԿՐՆԱՅ ՄԱՐՄՆԻԴ ՄԷՋ ՄՆԱԼ՝ ԱՌԱՆՁ ԱԽՏԱՆՇԱՆՆԵՐՈՒ ԵՐԵՒՈՒՄԻՆ

«Քորոնա» ժահրով կրնաս վարակուած ըլլալ 2-14 օրուան տեւողութեամբ, առանց այդ ժահրին յատուկ ախտանշաններու երեւումին:

ԻՆՉՊԷ՞Ս «ՔՈՐՈՆԱ» ԺԱՀՐՈՎ ԿԸ ՎԱՐԱԿՈՒԻՍ

«Քորոնա» ժահրով կրնաս վարակուիլ, երբ ֆիզիքական կապ կը հաստատես այդ ժահրը ունեցող անձի մը հետ եւ կամ անոր շունչէն՝ հազ, թուք:

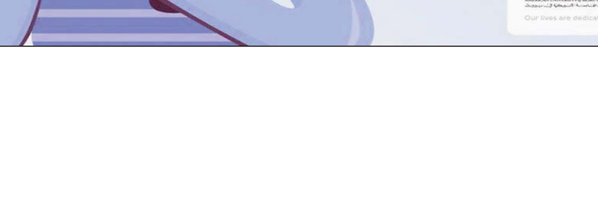

«ՔՈՐՈՆԱ» ԺԱՀՐԸ ԲՈՒԺԵԼԻ՞ Է, ԿԱՄ ԱՆՈՐ ԴԷՄ ՊԱՏՈՒԱՍՏ ԿԱ՞Յ

Այս ժահրը բուժելու համար ցարդ պատուաստ չկայ: Մեծ թիւով հիւանդներ ինքնաբերաբար կամ աստիճանաբար կը բուժուին:

Վերջին շրջանին ամբողջ աշխարհին ուշադրութիւնը գրաւած է «Քորոնա» ժահրը, որ արդէն իսկ սարսափի մատնած է համայն մարդկութիւնը, որովհետեւ օրէ օր մահուան պարագաներու թիւը կը բարձրանայ, եւ վարակուած անձեր կը յայտնաբերուին տարբեր երկիրներու մէջ, ինչ որ կը վտանգէ նաեւ տուեալ երկիրները: Բայց տարաձայնութիւններէն եւ ենթադրութիւններէն հեռու մնալով՝ նախ պէտք է անհրաժեշտ տեղեկութիւններ ունենալ այս ժահրին մասին եւ գիտնալ անոր վերաբերող ամէն մանրամասնութիւն, նաեւ՝ անոր առաջքը առնելու կամ, հակառակ պարագային, կացութիւնը հակակշիռի տակ պահելու ձեւերը:

Ի՞նչ են «Քորոնա» ժահրերը

«Քորոնա» ժահրերը ժահրերու մեծ ընտանիք են, որոնք յայտնաբերուած են ինչպէս կենդանիներու, այնպէս ալ մարդոց մօտ: Այս ժահրի որոշ տեսակներ միայն կը վարակեն մարդիկը եւ կը պատճառեն սովորական պաղառութենէն մինչեւ աւելի ծանր վարակիչ հիւանդութիւններ, ինչպէս՝ Միջին Արեւելքի շնչառական համախտանիշը (MERS) եւ սուր շնչառական համախտանիշը (SARS):

Ի՞նչ է նորայայտ «Քորոնա» ժահրը եւ որքա՞ն վտանգաւոր է

Նորայայտ 2019-nCoV անուանումը ստացած «Քորոնա» ժահրը առաջին անգամ մարդոց մօտ յայտնաբերուեցաւ 2019 դեկտեմբերին, Չինաստանի Ուհան քաղաքին մէջ:

Ինչպէս շնչառական այլ հիւանդութիւններու պարագային, 2019-nCoV-ով վարակուելու պարագային ալ կրնան յառաջանալ մեղմ ախտանշաններէն մինչեւ ծանրագոյններ: Յար եւ նման սովորական պաղառութեան, 2019-nCoV-ին եւս կը պատճառէ բարձր ջերմութիւն, հարբուխ, կոկորդի ցաւ, հազ եւ ուժաթափութիւն: Սակայն, ի տարբերութիւն սովորական պաղառութեան, հիւանդներուն վիճակը կրնայ բարդանալ թոքաբորբով եւ սուր շնչառական համախտանիշով: Այս հիւանդութիւնը աւելի ճակատագրական է մանուկներու, տարեցներու եւ մանաւանդ արդէն իսկ այլ հիւանդութիւններով (շաքարախտ, սրտանօթային հիւանդութիւններ) տառապողներու համար:

Ո՞ւր է 2019-nCoV «Քորոնա» ժահրին աղբիւրը

Մանրամասն ուսումնասիրութիւններ պարզած են, որ SARS-CoV-ը 2002-ին Չինաստանի մէջ մարդոց փոխանցուած է եղջերաւոր կատուներէն, իսկ MERS-CoV-ն, 2012-ին, Սէուտական Արաբիոյ մէջ մարդոց փոխանցուած է ուղտերէն:

Հակառակ այն իրողութեան որ 2019-nCoV ժահրի որպէս աղբիւր

կը նշուի Ուհան քաղաքի կենդանիներու շուկան, սակայն ցարդ յստակ տուեալներ գոյութիւն չունին, թէ յատկապէս ո՛ր կենդանիներն են վարակի աղբիւրը: Ամէն պարագայի, վարակի բուն աղբիւրը կենդանական ըլլալով հանդերձ, ժահրը, ծինային փոփոխութեանց ենթարկուելով, մարդէ մարդու ալ կը վարակէ: Այստեղ հարց կը յառաջանայ, թէ ընտանի կենդանիները որքանո՞վ վտանգաւոր կրնան դառնալ: Ցարդ ոչ մէկ տուեալ կայ, որ ընտանի կենդանիները վարակակիրներ կրնան ըլլալ:

Ինչպէ՞ս կը փոխանցուի հիւանդութիւնը

Ըլլալով շնչառական հիւանդութիւն, «Քորոնա» ժահրի փոխանցումը հիմնականօրէն կ'ըլլայ օդակաթիլային ճամբով: «Քորոնա» ժահրով հիւանդացած անձը փռնգտալու եւ հազալու ճամբով ժահրը կը մղէ միջավայրին մէջ, եւ անմիջական մօտակայքը գտնուող (մինչեւ 1 մեթր հեռաւորութիւն) մարդիկ, ներշնչելով օդային կաթիլները, կը վարակուին:

Փոխանցման հիմնական օդակաթիլային եղանակին առընթեր, «Քորոնա» ժահրը կը փոխանցուի նաեւ աղտոտ ձեռքերու եւ չհականեխուած մակերեսներու ճամբով: Ցարդ յստակ չէ, թէ մարդու մարմինէն դուրս 2019-nCoV ժահրը ինչքան ժամանակ կրնայ գոյատեւել: Հետեւաբար, վարակուած ձեռքերու եւ մակերեսներու ճամբով նոյնպէս վարակը կրնայ փոխանցուիլ:

Այստեղ պէտք է նշել, որ 2019-nCoV ժահրով վարակուելէ ետք եւ մինչեւ ախտանշաններու ի յայտ գալը, վարակակիր անձը կրնայ վարակել իր շրջապատը: Այսպէս կոչուած հիւանդութեան գաղտնի

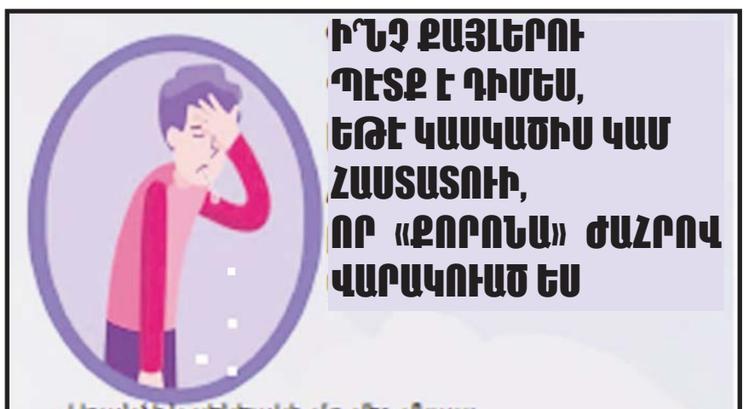

Շրջանը 2-էն 14 օր է, եւ այդ ամբողջ տեւողութեան վարակակիր անձը, նոյնիսկ ախտանշաններու բացակայութեան, վարակը կը փոխանցէ իր շրջապատին:

Ի՞նչ ախտանշաններ ունի 2019-nCoV ժահրի պատճառած հիւանդութիւնը

Հիմնական ախտանշանները գրեթէ յար եւ նման են սովորական պաղառութեան եւ կրիփի ախտանշաններուն, ինչպէս՝ բարձր ջերմութիւն, գլխացաւ, հարբուխ, կոկորդի ցաւ, յօդացաւեր, հազ եւ շնչարգելութիւն: Սակայն, ի տարբերութիւն սովորական պաղառութեան, ախտանշանները շատ աւելի ծանր են, եւ հիւանդութիւնը շատ արագ կը բարդանայ թոքաբորբով ու շնչահեղձութեամբ՝ հիւանդին մահուան պատճառ դառնալով:

Կա՞յ բուժում 2019-nCoV ժահրի պատճառած հիւանդութեան

Ցաւով պէտք է նշել, որ «Քորոնա» ժահրի այս տեսակը ընդամէնը 2 ամիս առաջ յայտնաբերուեցաւ, եւ ցարդ ժահրը չէզոքացնելու եւ ոչնչացնելու ոչ մէկ դեղամիջոց գոյութիւն ունի:

Ներկայ դրութեամբ բուժման բոլոր ճիգերը ուղղուած են ախտանշաններու մեղմացման եւ բարդութիւններու կանխման: Սակայն այս չի նշանակեր, որ ինքնաբուժում պէտք է ընել: «Քորոնա» ժահրին պատճառած հիւանդութիւնը շատ արագ կերպով կրնայ բարդանալ: Հետեւաբար բժշկական անմիջական հսկողութիւնը ճակատագրական մեծ նշանակութիւն ունի:

Անցնող օրերուն ստայօդ լուրեր տարածուեցան, որ որոշ երկիրներու մէջ 2019-nCoV-ի բուժման դեղամիջոցներ ստեղծուած են: Ճիշդ է, որ գիտական տարբեր կեդրոններու մէջ մրցավազքի սկսած են դեղամիջոց մը ստեղծելու ուղղութեամբ, սակայն մինչեւ օրս ոչ մէկ վաւերական փաստ գոյութիւն ունի այս իմաստով:

Ի՞նչ ձեւով կանխել կամ պակսեցնել 2019-nCoV ժահրով վարակուելու հաւանականութիւնը

Դժբախտաբար մինչեւ օրս հիւանդութիւնը կանխարգիլող պատւաստ գոյութիւն չունի, թէպէտ Առողջապահութեան համաշխարհային կազմակերպութեան անմիջական հովանաւորութեամբ, գիտական տարբեր կեդրոններու մէջ ժրաջան աշխատանք կը տարուի այս ուղղութեամբ:

Պատուաստի բացակայութեան, վարակուելու հաւանականութիւնը նուազեցնելու համար պէտք է.-

- Ձեռքերը յաճախ լուալ օճառով եւ ջուրով կամ օգտագործել ալքոլի վրայ հիմնուած ձեռքի քսուկներ, նոյնիսկ եթէ ձեռքերը տեսանելիօրէն աղտոտ չեն: Ձեռքերը լուալը կը վերացնէ «Քորոնա» ժահրը:
- Հազալու եւ փռնգտալու պարագային պէտք է ծածկել բերանն ու քիթը եւ անմիջապէս դարձեալ լուալ ձեռքերը: Հազի եւ փռնգտոցի ժամանակ բերանն ու քիթը ծածկելով կը կանխենք մանրէներու եւ ժահրերու տարածումը:
- Առնուազն 1 մեթր հեռաւորութիւն պահել ձեր եւ այլ մարդոց միջեւ, յատկապէս անոնց, որոնք կը հազան, կը փռնգտան եւ կամ ջերմութիւն ունին:
- Խուսափիլ աչքերու, քիթի եւ բերանի հպումներէն: Ձեռքերը կը դպչին բազմաթիւ մակերեսներու, որոնք կրնան աղտոտ ըլլալ ժահրով:
- Եթէ ջերմութիւն, հազ եւ շնչառութեան դժուարութիւն ունիք, անմիջապէս դիմել բժիշկին:
- Եթէ տաքութեան, հազի եւ շնչառական ախտանշանները թեթեւ են, եւ վստահ էք, որ 2019-nCoV ժահրով վարակուած անձի հետ ուղղակի շփում չէք ունեցած, կամ վերջին շրջանին Չինաստանէն կամ Իրանէն, թէկուզ երեւութապէս առողջ մարդոց հետ ուղղակի կապ չէք հաստատած, ապա տան մէջ հանգստանալ եւ խուսափիլ մարդոց հետ շփման մէջ մտնելէ, ձեր ունեցած վարակը այլոց չփոխանցելու համար:
- Խուսափիլ հում կամ չմշակուած մսամթերքներ ուտելէ: Նախազգուշութեան նպատակով, հում միսերու հպումէն, ինչպէս նաեւ ընտանի կենդանիներու հպումէն ետք անմիջապէս լուալ ձեռքերը:

Պէ՞տք է դիմակ կրել՝ պաշտպանուելու համար

Բժշկական դիմակ կրելը կ'օգնէ սահմանափակելու շնչառական հիւանդութիւններու տարածումը: Այսուհանդերձ, միայն դիմակ կրելը չ'երաշխաւորեր վարակները դադրեցնելը: Դիմակներու կրումը պէտք է զուգահեռ ըլլայ կանխարգիլող միւս միջոցներուն հետ:

Թէեւ ներկայիս տագնապահար վիճակ չկայ Լիբանանի մէջ, սակայն շատ կարեւոր է զգուշ ըլլալ, հետեւիլ տրուած խորհուրդներուն եւ ցուցմունքներուն, որպէսզի կացութիւնը կարելի ըլլայ հակակշիռի տակ առնել անոր բարդացումէն առաջ:

ՏՈՔԹ. ԷԼԻ ԹԱՇՃԵԱՆ

ԻՆՉՊԷ՞Ս ՊԷՏՔ Է ԻՆՔԶԻՆՔԴ ՊԱՇՏՊԱՆԵՍ «ՔՈՐՈՆԱ» ԺԱՀՐԷՆ

- Յաճախ ձեռքերդ պէտք է օճառով լուաս եւ կամ հականեխես:
- Հազացող կամ փռնգտացող անձի մը մօտենալէ եւ ուղղակի ֆիզիքական կապ ունենալէ զգուշանաս:
- Բժիշկիդ հետ պէտք է կապուիս, եթէ «Քորոնա» ժահրի ախտանշանները երեւին՝ Չինաստանէն վերադարձին յաջորդող 14 օրերուն ընթացքին, եւ կամ այդ ժահրով վարակուած անձէ մը փոխանցուելու պարագային:

ԱՆՓՈՓՈԽԵԼԻՆ ԵՒ ՓՈՓՈԽԵԼԻՆ

Իրենց ծառայած հաւաքականութիւններու իրավիճակներուն եւ կարիքներուն լոյսին տակ կուսակցութիւնները պարբերաբար կը վերանայի իրենց ծրագիրն ու կանոնագիրը՝ պատշաճելու համար կեանքի նոր կացութիւններուն ու պահանջներուն կամ... իրենց հաշիւը կը փակեն պատմութեան հետ: Այդ հաշուեփակը կրնայ մէկ օրէն միւսը ըլլալ կամ երկար ժամանակի վրայ տարածուիլ, բայց ի վերջոյ անխուսափելի կը դառնայ:

Միայն բռնապետական կարգերու տակ իրերը իրենց բնական ընթացքը չեն ունենար, արհեստականօրէն կ'երկարի միահեծան իշխող կուսակցութիւններու կեանքը, սակայն անոնք եւս օր մը կ'անհետանան պատմութեան բեմէն, ընդհանրապէս՝ բռնի ուժով:

Այդպէս է եղած բոլոր ազգերու պարագային, այդպէս է եղած նաեւ մեր պարագային, եւ եթէ աչք մը նետենք միայն մեր վերջին երեսնամեակի՝ վերանկախացած Հայաստանի անցած ուղիին վրայ, չենք կրնար չտեսնել, թէ ինչպէ՛ս մէկը միւսին ետեւէն բուսած կուսակցութիւններ մէկը միւսին ետեւէն ալ քաշուեցան հրապարակէն: Ապագայ պատմաբանը կրնայ որոնել այդ երեւոյթին պատճառները, վերլուծել ու դասեր քաղել անկէ, սակայն ինծի կը թուի, թէ այնքան ալ դժուար չէ բնորոշել այդ պատճառներէն ոմանք, ինչպէս՝ ժողովուրդի կարիքներէն ու անմիջական մտահոգութիւններէն խզուիլը, օտար՝ արտաքին ուժերու կողմէ խրախուսուած ու մէջտեղ եկած ըլլալը, անհատներու քմահաճոյքներուն ու փառատենչութիւններուն շուրջ յառաջացած ըլլալը եւ այլն:

Այլոց նման՝ ՀՅ Դաշնակցութիւնն ալ պարտաւորութիւնը ունի ինքնաքննութիւն կատարելու պարբերաբար եւ վերանայելու իր ծրագիրը, կանոնագիրն ու ռազմավարութիւնը: Իւրաքանչիւր Ընդհանուր ժողով օրակարգի վրայ ունի ռազմավարութեան քննարկումը, իսկ ժամանակ առ ժամանակ գումարուող արտակարգ ժողովները՝ ծրագրի ու կանոնագրի վերամշակումը՝ օրուան հրամայականներուն ընդառաջ:

Ահա ներկայիս կանոնագրի բարեփոխութեան գործընթացին մէջ է, որ կը մտնենք, ու կ'արժէ հրապարակային խորհրդածութեան նիւթ դարձնել զայն:

Սոյն յօդուածին նպատակն է սեղանի վրայ դնել այն սկզբունքներն ու տրամադրութիւնները, որոնք չեն կրնար փոփոխութեան ենթարկուիլ, իսկ եթէ ենթարկուին, կրնան դիմափոխ ընել կուսակցութիւնը, նոյնիսկ՝ ա՛յն աստիճան դիմափոխ, որ ճիգը դառնայ անհեթեթ, ու նախընտրելի ըլլայ ստեղծել նոր կուսակցութիւն մը՝ փոխանակ եղածը փոխելու:

Արդ, ո՞րն է այն առաջին ու հիմնական, անսասանելի սկզբունքը, որ առանցքը կը կազմէ այս կուսակցութեան գոյութեան՝ ահա 130 տարիէ ի վեր:

Այդ՝ անձնազոհութեան երեւոյթն է, այն երեւոյթը, զոր որքա՜ն կուռ կերպով բանաձեւեր է մեր մեծ տեսաբանը՝ Նաւասարդեան Վահանը: Ի՞նչ կ'ըսէ ան «Գաղափարների ոգին» (1951, Գահիրէ) իր հատորի ներածականին մէջ.

«Վաթսուն տարիներ առաջ գաղափարական մի հզօր կիրք մահը հազարաւորների համար հոգեկան վայելք դարձրեց:

«Ու ծայր տուաւ Յօժարների մի հանդիսաւոր երթ դէպի Գողգոթա, յօժար ոչ միայն հոգիով, այլեւ՝ մարմնով:

Ֆետայի՛...

«Այս մէկ հատիկ բառը պատռեց դարերի խաւարը ու հիմքից փոխեց մեր կեանքի պատկերը»:

Դաշնակցութեան կանոնագիրը կը բխի այս նուիրումի յօժարակամութենէն: Կանոնագիր չկա՛ր, երբ սկսաւ Յօժարներու այդ երթը: Կանոնագիրը հաստատուեցաւ յետոյ՝ ա՛յդ ոգիով ու ըմբռնումով:

Դաշնակցականէն պահանջուած երդումն ալ նուիրականացումն է այդ երթին.

«Կ'երդնում պատուոյս եւ հայրենիքիս վրայ՝ միշտ հաւատարիմ մնալ Հայ յեղափոխական դաշնակցութեան Ծրագրին, Կանոնագրին եւ որոշումներուն եւ բոլոր ուժերով, իսկ եթէ հարկ ըլլայ՝ նաեւ կեանքիս գնով, ծառայել Հայաստանի եւ հայութեան ազատագրութեան դատին»:

Կանոնագրի մնացած պահանջներէն շատերը հիմնուած են այս երդումով ստանձնուած յանձնառութեան վրայ: Երդումը ինքը յստակ կը դնէ պարտաւորութիւնները.

- Հաւատարիմ ըլլալ Դաշնակցութեան ծրագրին
- Հաւատարիմ ըլլալ Դաշնակցութեան կանոնագրին
- Հաւատարիմ ըլլալ Դաշնակցութեան որոշումներուն:

Առանց այս երեք հաւատարմութիւններուն,- զուգահե՛ռ, նոյնաժամանակե՛այ հաւատարմութիւններուն,- կարելի չէ դաշնակցական ըլլալ: Ընդունելով այդ երեքէն մէկը կամ երկուքը, բայց՝ ոչ երեքը միասին, կրնաս ըլլալ համակիր, կրնաս ըլլալ գործակից, բայց չես կրնար ըլլալ կուսակցական դաշնակցական: Այո՛, շատերս կը դաւանինք մենք մեզ՝ որպէս դաշնակցական, «սրտով» կամ «հոգիով» դաշնակցական, ինչ որ փաստ է նաեւ, որ Դաշնակցութիւնը միայն կուսակցութիւն չէ, ան է՛ նաեւ գաղափարական էութիւն, շարժո՛ւմ եւ ոգի՛, սակայն, ինչպէս դիտել կու տայ Նիկոլ Աղբալեան*, առանց կանոնագրային այս տրամադրութիւններուն ենթարկուելու՝ կարելի չէ կուսակցական ըլլալ:

Կայ աւելին ալ այդ երդումին մէջ.

«Բոլո՛ր ուժերովս...

Իսկ եթէ հարկ ըլլայ, նաեւ կեանքիս գնով

ծառայել Հայաստանի եւ հայութեան ազատագրութեան դատին»:

Սա նոյնն է, ինչ որ Վահան Նաւասարդեան կը նշէ որպէս «Յօժարների մի հանդիսաւոր երթ դէպի Գողգոթա»:

Կը կարծուէր, թէ անցա՛ծ են կեանքը նուիրաբերելու օրերը: Պատմութիւնը ցոյց տուաւ, թէ չե՛ն անցած: Արցախի ճակատը՝ վկա՛յ: Իցի՛ւ թէ հասնինք հոն, աշխարհը վերածուի մեր երազած դրախտին: Մինչ այդ սակայն տակաւին մեզմէ կրնայ պահանջուիլ այդ նուիրաբերումը:

«Բոլո՛ր ուժերովս». այս երկու բառերը կը բովանդակեն դաշնակցականին ամբո՛ղջ յանձնառութիւնը, ամբողջակա՛ն յանձնառութիւնը, որ չի սահմանափակուիր ժողովներու ներկայութեամբ ու անդամավճարի կատարումով, ձեռնարկներու մասնակցութեամբ ու իրեն վստահուած աշխատանքներու յանձնմամբ:

Անձնական տենչեր, անձնական նպատակներ ու անձնական գործեր կը ստանան երկրորդական կարեւորութիւն՝ հաւաքական տենչերուն, նպատակներուն ու գործերուն դէմ յանդիման: Հայաստանի եւ հայութեան ազատագրութեան դատը անձնականէն առաջ կու գայ: Այդպէ՛ս է եղած անցեալին, այդպէս է, պէ՛տք է ըլլայ եւ այսօր: Սուրբ պսակի գիշերն իսկ ճակատ մեկնողներ կային այն ատեն, կան եւ այսօր:

Իսկ ճակատները միայն թշնամիին դիմաց չեն յարդարած: Ճակատներ կան կեանքի բոլոր ոլորտներուն մէջ, ճակատներ, որոնց վրայ պիտի գտնուին դաշնակցականները ամէնուրեք, ճակատներ՝ ինքնութեան պաշտպանութեան, մարդկային իրաւունքներու պաշտպանութեան, մեր գոյութեան սպառնացող բոլոր իրավիճակներուն դէմ յանդիման: Հայաստանի եւ հայութեան ազատագրութիւնը այդ բոլոր ճակատներուն վրայ կը պատահի: Հայաստանի հզօրացումը, տնտեսական ամրակայումը նոյնպէս այդ ազատագրական պայքարին տարբեր երեսներն են:

Կազմական կանոններուն, այսինքն Կանոնագրի այլ յօդուածներէն անփոփոխելի կը մնան նաեւ անոնք, որոնք մեր ժողովրդավարական կեցուածքները, ինչպէս օրինակ, հարցերու քննարկումն ու բանաձեւումը կատարելը վարէն վեր՝ ամէնէն հիմնական մակարդակներէն՝ խումբերէն կամ ընկերական ընդհանուր ժողովներէն դէպի Շրջանային եւ հուսկ՝ Ընդհանուր ժողովները, իւրաքանչիւր ընկերոջ ձայնի՝ մէկ ձայնի իրաւունքը, այդ ձայնը արժեւորելու պարտաւորութի՛ւնը:

Անփոփոխելի է նոյնպէս անհատի դերին ըմբռնումը, այսինքն ժողովներու եւ մարմիններու գերադասութիւնը՝ անհատ ընկերոջ նկատմամբ, որքան ալ այդ ընկերը կարեւոր հանգամանք ունենայ: Չկայ կուսակցապետ, կուսակցութեան ղեկավար, կայ հաւաքական ղեկավարութիւն, որուն պարտականութիւնն է գործադրութիւնը ժողովներու որոշումներուն:

Վերջապէս, անփոփոխելի է գաղափարական կեդրոնացման եւ կազմակերպական ապակեդրոնացման յղացքը, որ կուսակցութիւնը կը պահէ որպէս մէկ կուռ ամբողջութիւն՝ միաժամանակ ընծայելով տեղական պայմաններուն համապատասխան գործունէութիւն եւ գործելակերպ մշակելու հնարաւորութիւնը:

Իսկ փոփոխելի կրնան ըլալ բոլոր այն յօդուածները, որոնց յստակացումով կամ բարելաւումով առաւել կը շեշտուին վերեւ նշուած անփոփոխելի սկզբունքները...

ՎՐԷԺ-ԱՐՄԷՆ

** Անհրաժեշտ է կարդալ Նիկոլ Աղբալեանի (Ն. Հանգոյց) «Մտածումներ Հ.Յ. Դաշնակցութեան մասին» գրքոյկը (Փարիզ 1930), որ ներառուած է նաեւ իր ամբողջական գործին մէջ:*

ՆՈՒԷՐԻ ՄԸ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

«Դեհ, սեւ օրեր, բողոք դարձէք,
Արիւն քրտինք, երկունք մտէք,
Տանջանք զրկանք, լեզու առէք,
Դաշնակցութեան ճամբա՛յ բացէք»:

Այսօր քրոջս տղուն տարեդարձն է, տասներորդ տարեդարձը: Մեծցաւ մեր տան առաջին ճրագը, ընտանիքով պիտի հաւաքուինք եւ ռենչպերական տարեդարձ մը ընենք Միհրէին, քրոջս տունը... Նիւթական սին արժէքներու դիմաց ուրախացողները չենք, պատի՛ւ մեզ դաստիարակած ծնողներուն, ուսուցիչներուն, վարիչներուն եւ կուսակցական դաստիարակութեան:

Կ'ուզեմ ես ալ նուէրով մը ուրախացնել Միհրէն եւ քեռիական պարտականութիւնս կատարել ... Ափսո՛ս, նիւթապէս ի վիճակի չեմ: Գործազուրկ ուսուցիչ մըն եմ:

Չէ՛, յուզիչ ու մելամաղձոտ վիճակ չեմ ուզեր ստեղծել չորս դիս, լա՛ւ գիտեմ՝ ինձմէ շա՛տ աւելի կարօտ պարագաներ կան: Ընդվզումս հայ ուսուցիչին հանդէպ ցուցաբերուած վերաբերմունքն է:

Երբ տակաւին պատանի էինք եւ նոր կը կազմաւորուէինք որպէս անհատներ, մեր մեծերը մեզ կը խրախուսէին միայն բժշկութեան եւ ճարտարապետութեան ետեւէն չվազելու՝ նիւթապէս ապահով ապագայ ունենալու համար: Մենք նոյնիսկ այն ժամանակ ալ շա՛տ լաւ գիտէինք, որ ուսուցիչ մը ի՛նչ ալ ընէ, պիտի չկարենայ ունենալ ճարտարապետի կամ բժիշկի մը նիւթական ապահովութեան մէկ տասներորդն անգամ:

Այո՛, կայ մարդու տեսակ, շա՛տ հազւագիւտ, որ իր ազգակիցին փոքր յաջողութեան համար կ'ուրախանայ այնքան, որքան իր զաւակին կամ քրոջ տղու յաջողութեամբ:

Մենք գիտակցաբար եւ մեծ համոզումով ընտրեր ենք մեր ասպարէզը, պատրաստ ենք ցմրուր խմելու ամէն դառնութեան բաժակէն՝ ՄԵԾ ԳՈՀՈՒՆԱԿՈՒԹԵԱՄԲ:

Պարզապէս դուք զգաստացէ՛ք, ձեր երեխաներու բարօրութեան սիրոյն...

Միհրէ՛, արծիւս, երբ մեծնաս, հայկական դպրոցի մէջ դասաւանդող ուսուցիչ դարձիր, ո՛չ մէկ տեղ պիտի գտնես երախտագիտական փայլքով քեզ նայող աչուկներ՝ քու կրթած սիրասուն աշակերտներուդ աչուկներէդ բացի:

Այս խորհուրդն է քու տասներորդ տարեդարձի նուէրդ, գիտեմ՝ անվա՛խ ես:

ԿԱՐՕ ԹԱՇՃԵԱՆ

17 փետրուար 2020
Արագած - Պէյրութ

ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆԻ ՏՕՆԸ ԱԶԳԱՅԻՆ ՄԻԱՑԵԱԼ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

Հաւատարիմ մնալով հայկական աւանդութիւններուն եւ զանոնք սերունդէ սերունդ փոխանցելու նպատակով ուրբաթ, 21 փետրուար 2020-ին Ազգային Միացեալ վարժարանը իր յարկին տակ նշեց Բարեկենդանի տօնը:

Շուրջ շաբթուան մը պատրաստութենէ ետք վարժարանի աշակերտութիւնը ուրբաթ առաւօտուն դպրոց ներկայացաւ սովորականէն աւելի բարձր տրամադրութեամբ, ժպիտերես եւ խանդավառ: Ակներեւ էր, որ աշակերտներ իրենց հետ բերած էին ծպտուելու յատուկ տարազներ եւ դիմակներ:

Դպրոցական սովորական օրուան աւարտին բոլոր բաժանմունքները հերթաբար տօնեցին Բարեկենդանը:

Ուրախութեան մթնոլորտը սկսաւ մանկապարտէզէն, ուր աշակերտներ ձեռային աշխատանքներով ծպտուած՝ իրենց ծնողներուն հետ համախմբուեցան վարժարանի «Ժիրայր եւ Յոլինէ Խաչատուրեան» սրահին մէջ, ուր երգեցին ու պարեցին: Հանդիսավարութիւնը կատարեց Սեւան Կարապետեան-Ադամեան: Անոնք հաճելի մթնոլորտի մէջ, մանուկի անմեղութեամբ նշեցին ուրախութեան տօնը: Տեղի ունեցաւ լաւագոյն ծպտուողի մրցում:

Զուարճալի մթնոլորտը կը տիրէր նաեւ նախակըրթարանի դասարաններուն մէջ, ուր ուսուցչուհիներուն հսկողութեամբ, իւրաքանչիւր դասարան ունեցաւ իրեն յատուկ ձեռային աշխատանքներու պատրաստութիւնը՝ Բարեկենդանի դիմակներու ձեւաւորում, գունաւորում, խաղեր եւ հայկական ճաշերու համտեսում:

Միջնակարգի դասարանները հայոց հին եւ տարածուած տօնը նշեցին իրենց ձեւով: Դաստիարակ ուսուցչուհիները տօնին խորհուրդը բացատրեցին աշակերտներուն, ապա անոնք ծպտուեցան իրենց պատրաստած դիմակներով, կատարեցին ներկայացումներ եւ համտեսեցին աւանդական ճաշեր ու քաղցրեղէններ:

Տօնախմբութեան ձեւը տարբեր էր, սակայն, երկրորդականի աշակերտներուն համար, որոնք նոյն օրը երեկոյեան կազմակերպած էին իրայատուկ խրախճանք մը: Պատանիի հետաքրքրութեամբ եւ իր աւանդութիւններուն պահապան հայ աշակերտի բծախնդրութեամբ անոնք տօնեցին Բարեկենդանի տօնը՝ հայկական երգերու եւ պարեղանակներու կշռոյթին տակ:

Այսպէս ուրեմն, Բարեկենդանը՝ հայկական աւանդական տօնը, անգամ մը եւս նշուեցաւ հայկական վարժարանէ ներս, ուրկէ բարձրացան զուարճութեան, անհոգութեան ճիչեր, հայ աշակերտներ ապրեցան հաճելի պահեր եւ հայկական բարի սովորութիւնը փոխանցեցին իրարու:

Շնորհաւո՛ր Բարեկենդան:

Բարով հասնինք Սուրբ Յարութեան:

ԻՆՉԞ ԿԸ ՊԱՏԱՀԻ ՀԱՅՈՑ ԲԱՆԱԿԻՆ ՄԷՋ

Տակաւին չէր մարած արձագանգը անցեալ շաբաթ, Արցախի մէջ ծառայող պաշտպանութեան բանակի երկու զինուորներու անստոյգ պայմաններու տակ մահուան լուրէն, երբ ուրբաթ, 14 փետրուարին, Արցախի մէջ զինուորի մահուան դէպք մը եւս եկաւ աւելնալու տարուան սկիզբէն հայոց բանակը հարուածող երեւոյթին վրայ:

2020-ի սկիզբէն, հազիւ 40 օրուան մէջ, արձանագրուած են 13 զինուորներու մահեր, ինչպէս հայրենի մամուլը կը նշէ՝ «ոչ հակառակորդի զէնքէն»: Պաշտպանութեան նախարարութիւնը հանդէս կու գայ կարճ յայտարարութիւններով՝ «ոչ պարզուած պայմաններու մէջ» մահերու մասին, կը խօսի դէպքերը պարզելու համար կատարուելիք քննութիւններու մասին եւ կ'աւարտէ ցաւակցութիւններ յայտնելով:

Վերջին դէպքէն ետք վարչապետը յայտնեց, որ «քրէական ենթամշակոյթ» գոյութիւն ունի բանակէն ներս, մինչ տարուան սկիզբը ուրախութեամբ կը յայտնէր... որ մահերու պատահարները զգալիօրէն նուազած են բանակին մէջ:

Յստակ է, որ՝ «Փտած կացութիւն մը գոյութիւն ունի Դանիոյ թագաւորութեան մէջ»: Մահերու անհանգստացնող թիւը միայն քրէական ենթամշակոյթի խնդիր չէ, այլ աւելի խոր եւ աւելի մտահոգիչ կացութեան մը ցոլացումն է, որ անմիջական եւ արմատական լուծումներ կը պահանջէ:

Հայրենի մամուլը կը մատնանշէ, որ հայկական բանակի գործելաձեւը յենած է նախկին խորհրդային կամ ռուսական ձեւին վրայ, ուր «քանակը» իր տիրական նշանակութիւնը ունի, իսկ զինուորական պատրաստութեան խնդիրը երկրորդ դիրքի վրայ կը մնայ: Աւելի՛ն. բանակի կեանքը յստակ կանոններու եւ զինուորական վարուելակերպի յարգալիր յարաբերութիւններու վրայ խարսխուած ըլլալու փոխարէն՝ միջանձնային յարաբերութիւնները անոր մէջ՝ զինուոր-սպայ, զինուոր-զինուոր, կառուցուած են «անգիր օրէնքներ»-ու վրայ, որոնք կամայականութեան եւ

Շար.ը՝ էջ 8

Ի՞ՆՉ ԿԸ ՊԱՏԱՀԻ...

Շարունակուած 7-րդ էջէն

յաճախ մարդկային արժանապատուութիւնը ոտնակոխ ընելու առկայ երեւոյթներով, բարոյահոգեբանական վատթարացող մթնոլորտ մը կը պահպանեն բանակէն ներս:

Պակաս չեն նաեւ այն ձայները, որոնք հայկական բանակին մէջ դաւադրութիւն սարքելու, զինուորներու բարոյականը ջլատելու, իսկ ժողովուրդին մէջ հայոց բանակին հանդէպ վստահութիւնը վիժեցնելու փորձեր կը տեսնեն:

Մինչեւ այսօր, 13 մահերուն դիմաց, զինուորական կանոնագրային ոչ մէկ քայլ ծանօթ դարձած է: Եթէ ընդունինք քրէական ենթամշակոյթի առկայութիւնը զօրամասերու տարածքին, ե՞րբ եւ ո՞ր կանոններու վրայ յենած ըլլալով՝ սպաներու կամ ենթասպաներու նկատմամբ պատժական տնօրինումներ կատարուեցան: Բանակի հրամանատարութիւնը արդեօք դադրեցո՞ւց տուեալ զօրակայանի հրամանատարին պաշտօնավարութիւնը, թէ՞ տակաւին հետաքննութիւններու մշուշոտ տարածքներու վրայ կը շարունակէ երկարաձգել ծնողներու եւ ժողովուրդի ցաւն ու ցասումը:

Հայրենի պետութիւնը եւ բանակի հրամանատարութիւնը կրկնակի պատասխանատուութիւն ունին անմիջական քայլերու դիմելու համար:

Նախ եւ առաջ, բանակի բարոյահոգեբանական մթնոլորտի առողջացման համար նոր ռազմավարութիւն մը պէտք է մշակել, որ պիտի ընդգրկէ ոչ միայն սպայակոյտը, այլեւ անիկա պէտք է տարածում գտնէ հայրենի ընկերութեան մէջ, զինուորական եւ համալսարանական կրթարաններուն մէջ, որպէսզի արմատական փոփոխութիւնները խորքային եւ ընդգրկուն ըլլան՝ հաղորդ դարձնելով հայրենի ամբողջ ընկերային եւ հասարակական համակարգը:

Իսկ եթէ պահ մը շարունակուող սպանութիւններու շարքին մէջ համակարգուած եւ միտումնաւոր ծրագիրներ տեսնելու վարկած մը նկատի պիտի ունենանք, անիկա աւելի մտահոգիչ կացութիւններ եւ բարդութիւններ ստեղծելու վտանգին առջեւ կրնայ բերել բոլորս՝ ազգովին: Հայրենի պետութիւնը պէտք է դիմէ արտակարգ քայլերու՝ բացայայտելու համար այս գործողութիւններուն հեղինակները եւ կանխելու ապագային աւելի ողբերգական կացութիւններու ստեղծումը:

«Քրէական ենթամշակոյթ» կամ «դաւադրութեան փորձեր»՝ մեր բանակին համար անընդունելի է 100 տարի վերջ 1920-ի ողբերգական իրավիճակի կրկնումը:

Հայ քաղաքացին այլեւս չի կրնար հանդուրժել բանակի բարոյալքման երեւոյթներ կամ փորձեր:

Պետութեան կողմէ որեւէ բացայայտում եւ, անոր կողքին, պահանջուած բարեփոխումները պէտք է յենին միայն ճշմարտութեան վրայ, այլապէս վերջին եւ վճռական խօսքը... ժողովուրդին կ'իյնայ:

«ԱԶԱՏ ՕՐ»

Ի՞նչ կ'լսեն ԱՍՏՂԵՐԸ

Խոյ (21 մարտէն 20 ապրիլ)

Ճամբորդութեան ծրագիր մը խօսակցութեան նիւթ պիտի դառնայ ձեր ընտանիքին մէջ, ինչ որ մեծ խանդավառութիւն պիտի ստեղծէ:

Ցուլ (21 ապրիլէն 21 մայիս)

Սուղ գնումներու մէջ պիտի մխրճուիք: Ցանկ մը պատրաստեցէք եւ հաշիւով ծախսեցէք, որպէսզի աւելորդ իրեր չգնէք:

Երկուորեակ (22 մայիսէն 21 յունիս)

Անարդարութեան չէք հանդուրժեր: Միշտ կը պահանջէք հաւասարութիւն, ինչ որ տրամաբանական է:

Խեցգետին (22 յունիսէն 23 յուլիս)

Կանոնաւորեցէք ձեր խոհանոցի դարակները, որպէսզի տեղ բանաք նոր գնումներու: Կոկիկ ըլլալը լաւ բան է:

Առիւծ (24 յուլիսէն 23 օգոստոս)

Մի՛ վարանիք ձեր սիրային զգացումները յայտարարելու: Ձեր սրտին ընտրածը պիտի նկատէ զայն եւ պիտի փոխադարձէ սէրը:

Կոյս (24 օգոստոսէն 23 սեպտեմբեր)

Անցեալին վրայ կ'ուզէք գիծ մը քաշել, ինչ որ ձեզի պիտի հանգստացնէ: Սորվեցէք ապրիլ եւ գիտցէք սրբագրել սխալները:

Կշիռք (24 սեպտեմբերէն 23 հոկտեմբեր)

Քոյրեր, եղբայրներ, զարմիկ եւ զարմուհիներ, պիտի շրջապատեն ձեզ, ընտանեկան կարեւոր հանդիպումի մը ընթացքին:

Կարիճ (24 հոկտեմբերէն 23 նոյեմբեր)

Ձեր գործերուն յաւելեալ աշխատանքներ ձեզի հետ տուն տարէք, հոն ամբողջացնելու համար պարտականութիւնը:

Աղեղնաւոր (24 նոյեմբերէն 21 դեկտեմբեր)

Պիտի կարենաք դուք ձեր մէջ գտնել իրագործումի նոր ուժ մը: Անոնք, որոնք կը կարծեն, թէ ձեզ կը ճանչնան, այսօր պիտի հաստատեն ձեր ներքին կարողութիւնը:

Այծեղջիւր (22 դեկտեմբերէն 20 յունուար)

Թոյլ տուէք, որ ամէն մարդ իր ուզած ճամբով քալէ: Դուք կատարեցէք ձեր աշխատանքները առանց ուրիշներով հետաքրքրուելու:

Ծովանուշ (21 յունուարէն 19 փետրուար)

Խօսակցութիւն մը ձեզի պիտի տայ նոր գաղափարներ եւ պիտի աճապարէք զանոնք գործադրելու:

Ձուկ (20 փետրուարէն 20 մարտ)

Դժուարութիւն պիտի ունենաք մտիկ ընելու ուրիշներուն գանգատները: Ձեր ընտանիքին հոգը արդէն բաւական ծանր է եւ բաւարար:

ԺԱՄԱՆՑ

ԽԱՉԲԱՌ

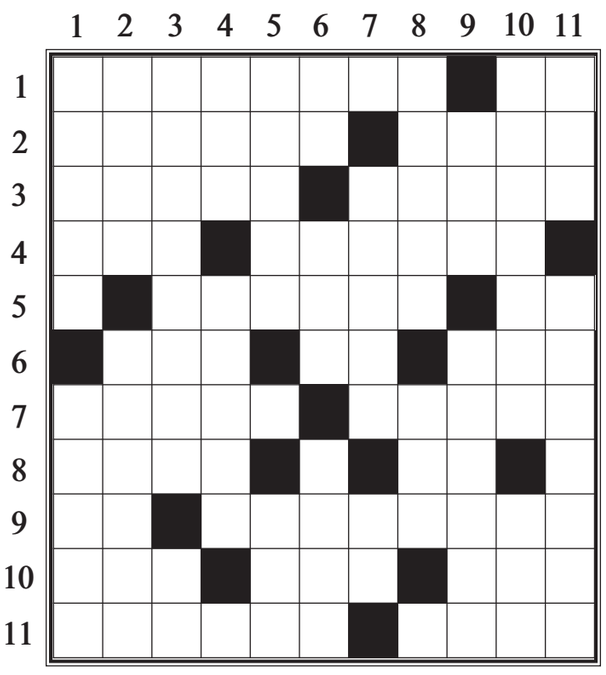

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

1. Կահագործութեան յարմար փայտով ծառ - Տնկելի ոստ:
2. Ստեղծող - Զօրաբաբէլի որդին:
3. Ամսանուն մը - Ուրդ, ջրուղի:
4. Հուր - Մուկերու ծուղակ:
5. Թշուառ, ողորմելի - Հարցական դերանուն:
6. Սպասէ՛ - Տառի մը անունը - Մեղմ հով:
7. Ցուցական դերանուն - Պռունկ:
8. Էգ չորքոտանի - Յոգնակերտ մասնիկ:
9. Ժամանում - Շուկայ, հրապարակ:
10. Միասին - Ցարդախառն շաղախ - Որսի կնդանի:
11. Ծանօթ, տեղեակ - Իգական օտար անուն:

ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ

1. Արիւն կազմող հեղանիւթ - Կատաղի:
2. Բիծ - Միսով սնանող:
3. Դաշնակցական մամուլէն - Ռուսերէն՝ այո՛:
4. Սեւ ագռաւ - Պատուար:
5. Հիւսուած երկար մազ - Ցապաւուած՝ արաբական պետութիւն:
6. Այբուբենէն - Ակիշ - Խոզի հալած ճարպ:
7. Բախուկ, խենթուկ - Նաեւ:
8. Գեղամ Սարեանի երկերէն - Չէնքի թիրախ:
9. Նախամայր - Բարի լուր հաղորդել:
10. Արական անուն - ՀՄԸՄ-ական նախկին մամուլէն:
11. Բարձր բուսատունկ - Գրիգոր Լուսաւորիչի անդրանիկ զաւակը:

Պատրաստեց՝ Տ. Մ. ԱՂԱՋԱՐԵԱՆ

ՍՈՒՏՕՔՈՒ

3				5	7		4	
			4			8		
8		7						6
			7		6			
		2			9			8
4	9						1	2
6			5	3		4		
	7		9			3		
	8						2	

Հորիզոնական եւ ուղղահայեաց 9 շարքերով եւ սիւնակներով (9x9) կազմուած գծացանցը բաղկացած է իւրաքանչիւրը 9 քառակուսի հաշուող 9 բաժիններէ (3x3): Բացառումի սկզբունքին կիրառումով իւրաքանչիւր քառակուսիի մէջ թուանշան մը գետեղել՝ այնպէս մը, որ հորիզոնական իւրաքանչիւր շարք, ուղղահայեաց իւրաքանչիւր սիւնակ եւ 9 քառակուսինոց իւրաքանչիւր բաժին ունենայ 1էն 9 թուանշանները՝ իւրաքանչիւր թուանշան միայն մէկ անգամ գործածուելու պայմանով: Այլ խօսքով՝ ո՛չ մէկ պարագայի արտօնուած է թուանշան մը կրկնել միեւնոյն շարքին, սիւնակին եւ բաժինին մէջ: Սկսելու համար՝ կարգ մը թուանշաններ իրենց ճշգրիտ քառակուսիներուն մէջ գետեղուած են:

ՆԱԽՈՐԴ ԺԱՄԱՆՑԻ ԽԱՉԵՐՈՒՆ ԼՈՒԾՈՒՄՆԵՐԸ

ԽԱՉԲԱՌ

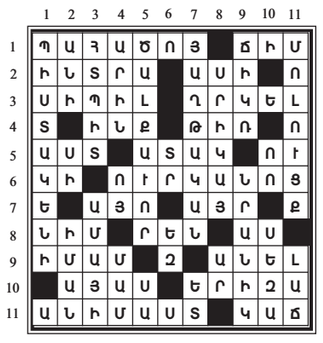

ՍՈՒՏՕՔՈՒ

7	1	9	5	3	8	2	6	4
6	3	2	1	7	4	9	5	8
5	8	4	6	2	9	3	7	1
1	4	7	2	5	6	8	9	3
8	5	3	7	9	1	4	2	6
9	2	6	8	4	3	7	1	5
2	7	8	3	6	5	1	4	9
4	6	1	9	8	2	5	3	7
3	9	5	4	1	7	6	8	2

50 ՏԱՐԻ ԱՌ-ԱՋ

1970 - 2020

24 ՓԵՏՐՈՒԱՐ

ՓԵՏՐՈՒԱՐ 18-Ի 49-ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻ ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՀՅԴ «ՏԻԳՐԱՆ ԾԱՄՀՈՒՐ» ԿՈՄԻՏԷԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԱԾ ՇՔԵՂ ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՀՅԴ «Տիգրան Ծամհուր» կոմիտէի կազմակերպած տօնակատարութիւնը, փետրուար 18-ի ժողովրդական ապստամբութեան 49-րդ տարեդարձին առիթով, շքեղ հանդիսութեամբ տեղի ունեցաւ չորեքշաբթի, 18 փետրուար, երեկոյեան ժամը 9:00-ին, Մար Մըխայելի ակումբի սրահին մէջ:

Կոմիտէին կողմէ բացման խօսքը կատարեց եւ հանդէսը վարեց Պարգեւ Շիրինեան:

Արփինէ Փեհլիւանեանի շնորհալի աշակերտուհի Արտա Ռումեան՝ ապրումով մեներգեց «Կռունկ»-ը:

Վահէ Փուչիկեան աշուղական երգերու յատուկ քաղցրութեամբ մեներգեց «Լեռներ հայրենի»-ն եւ «Այնպէս անփոյթ, այնպէս հանգիստ» ժողովրդական երգերը:

Միսակ Ապաճեան խոր ապրումով արտասանեց Մ. Իշխանի «Շքերթ»-ը եւ Լուսենցի «Մասիսը պերճ»-ը: Խլեց բուռն ծափեր:

Տաղանդաւոր արուեստագիտուհի Արփինէ Փեհլիւանեան մեներգեց «Երգիր, անգին երկիր»-ը: Տեղի տալով ներկաներու բուռն ցանկութեան՝ մեներգեց նաեւ «Հայաստանի կարմիր գինի»-ն:

Արշակ Խնդիրեան (ֆլիւթ) եւ Զաւէն Չոքքարեան (աքորտէոն) փայլը աւելցուցին գեղարուեստական յայտագրին՝ մէջ ընդ մէջ իրենց նուագած հայկական եղանակներով:

Օրուան բանախօս Սարգիս Զէյթլեան խօսեցաւ ազգայնաշունչ բովանդակալից ճառ մը:

Ընդհանուր գիծերու մէջ Զէյթլեան ընդգծեց, որ փետրուար 18-ը բացառիկ երեւոյթ մըն է մեր պատմութեան մէջ: Համաժողովրդական ըմբռնումով, հայ ժողովուրդը առաջին օրինակը տուաւ ըսելու համար, թէ ոգեկան ուժերը բաւարար են պատմութեան մէջ, որ ժողովուրդ մը իր վճռական խօսքը ըսէ:

Հայ ժողովուրդը մեծերու հետ ճամբայ ելած, մեծերու փոշիացումին ականատես եղած, անսպառ կենսունակութեամբ գոյատեւող ժողովուրդ եղած է: Փոքրիկ ժողովուրդ մը, որ իր մեծագանգուած լեռներուն մէջ, ճրագի մը, խարոյկի մը պէս բռնկեցաւ եւ նոր մշակոյթով վառեց իր վերջին յաղթանակին ջահը:

Սակայն մարդկային ազատութեան, մարդկային արժէքին խորաչափութիւնը չունեցող մութ ուժեր եկան՝ ձեռք-ձեռքի տուած վերստին ընկճելու համար ափ մը ժողովուրդ, վերջ տալու, մարելու համար անոր ջահը:

Համաժողովրդական ընդվզում էր փետրուար 18-ը:

Փետրուար 18-ը մեկնակէտ մըն է, աղբիւր խորհրդածութեան, բարոյական դրամագլուխ է: Փետրուար 18-ը ծառացում է ընդդէմ բռնակալութեան: Նոր սերունդները հպարտութեամբ կը խոնարհին արեամբ եւ վաստակով նուիրագործուած ժառանգութեան, որ իբրեւ յաղթանակ պիտի կրեն շարունակելու համար ապրելու եւ յաւերժանալու գաղափարական պայքարը:

Բեմ հրաւիրուեցաւ իր խօսքը ըսելու մեր ղեկավար ընկերներէն Կարօ Սասունի:

Փետրուարեան ապստամբութիւնը կարմիր բռնակալութեան դէմ համաժողովրդական ըմբոստացում մըն էր, ըսաւ Կ. Սասունի: Մենք կանչած էինք ռուսը, որպէսզի ազատէ մեզ թուրքէն: Սակայն պատահեցաւ հակառակը, աներեւակայելի արարքներ կատարուեցան, որուն դէմ հայ ժողովուրդը, ակամայ մէկ մարդու պէս, արեւելահայ թէ արեւմտահայ, առիւծ կտրած, ոտքի ելաւ ըսելու համար, որ ես կը մեռնիմ, բայց կ'ուզեմ ազատութիւնս:

Հայ ժողովուրդի յաւիտենական երկիրն է Հայաստան: Երկուքուկէս միլիոն հայութիւնը, որ այսօր կայ Հայաստանի մէջ, զաւակն է, թոռնիկն է, թոռան թոռնիկն է փետրուար 18-ին կռուած, արիւն թափած ամբողջական հայուն: Անոնք լռելեայն, առանց փետրուար 18 տօնելու, իրենց հայրերու, մեծ հայրերու ճանապարհով պիտի երթան: Փետրուար 18-ի ազատութիւնը իրենց հոգիներուն մէջ, հայոց երկրին պահպանութիւնը ունին իրենց սրտերուն մէջ:

Հայութիւնը վերադարձած է իր յաւիտենական ճամբուն: Այլեւս հայութիւնը յաւերժական է: Մինչեւ Սարդարապատ՝ մենք մայիս 28 կերտեցինք ընդդէմ Թուրքիոյ եւ փետրուար 18 կերտեցինք ընդդէմ, դժբախտաբար, հիւսիսէն եկած կոպիտ ուժին: 50 տարի անցած է այդ պատմական թուականներէն: 25 տարի եւս կ'անցնի եւ հայութիւնը կ'ըլլայ 11 միլիոն, որ ուզէք կամ չուզէք, տէրն է Հայաստանի:

Փետրուար 18-ը տօն ըլլալէ դադրած է եւ ամբողջովին մեզ կը տանի Հայաստան: Հոն, մայիս 28-ը, փետրուար 18-ը հայ ժողովուրդի հոգիին մէջն է: Հայ ժողովուրդը այդ թուականները փոխանցած է իր զաւակներուն, թոռներուն: Եթէ 50 տարուան մէջ միացեալ, անկախ Հայաստան չստեղծուեցաւ, փետրուար 18-ը միացեալ հայութիւնը ստեղծեց (արեւելահայ-արեւմտահայ):

Պիտի ուզէի, որ դուք ձեր զաւակներով, ձեր գալիք սերունդներով միշտ կապուած ըլլաք Հայաստանին: Ուժ մըն ենք, բայց այդ ուժը Հայաստանին պէտք է կապուած ըլլայ: Անմա2 է մեր հայրենիքը, անմա2 պիտի մնայ մեր հայրենիքը: Այդ նախատեսածս 25-ամեակին ես գոյութիւն պիտի չունենամ, բայց կը մաղթեմ, որ վերադառնաք Հայաստան եւ արմատ բռնէք մեր դարաւոր հողին մէջ:

Վերջին խօսքը տրուեցաւ հիւրարար Պէյրութ գտնուող, մեր ազատագրական շարժումներուն լաւապէս ծանօթ Անտրէ Ամուրեանին:

Ա. Ամուրեան պատմական փաստերով նշեց, թէ ինչո՛ւ համար հայ ժողովուրդը ընդվզեցաւ: Թուեց բանակցութիւնները, խոստումները: Սակայն, երբ իշխանութեան տիրացան, խորհրդային դաժան գործիչները ոչ միայն չյարգեցին իրենց խոստումը, այլեւ բանտարկեցին ղեկավար դասակարգը, զինուորականները, կացինահարեցին ոմանց եւ, մանաւանդ, բառիս բուն առումով կողոպտեցին ժողովուրդը:

Ի պատիւ հայ ժողովուրդին, անոր ազատատենչ հոգիին եւ հայ ժողովուրդի մարտական կուսակցութեան՝ ՀՅ Դաշնակցութեան, հայ ժողովուրդը յաջողեցաւ իր ըմբոստութեան մէջ եւ յաղթեց:

ՀՐԱԶԴԱՆ

ՕՐԱՑԵՑՕՐ — ՓԵՏՐՈՒԱՐ 24

- 1815.- Մահ ամերիկացի գիւտարար, առաջին շոգենաւը ստեղծող Ռոպերթ Ֆուլտոնի: Ծնած է 1765-ին:
- 1931.- Մահ ազգագրագէտ, բանահաւաք եւ հնագէտ Երուանդ Լալայեանի, հիմնադիր եւ խմբագիր «Ազգագրական հանդէս»-ի (1896-1917): Ծնած է 1864-ին:
- 1968.- Մահ Վիեննայի Մխիթարեան միաբան, բանասէր եւ հեղինակ հայր Համազասպ Ոսկեանի:
- 1978.- Մահ Գուսան Հաւասիի. ծնած է 1896-ին:

ԱՅՍՕՐ՝ «ՎԱՆԱՅ ՁԱՅՆ»-ԷՆ

Radio Voice of Van - Վանայ Ձայն FM: 94.7 եւ 95 MHz

7.00 Քայլերգներ / Բարի լոյս
7.15 Սփիւռքեան հանդարտ երգեր
7.30 Երկու բարեւ
8.30 Լուրեր
9.00 Երկու բարեւ
9.30 Հարցազրոյց. հիւր՝ տոքթ. Էլի Թաշճեան **(ուղիղ դիմատետրով)**
10.00 Նոր երգեր
10.30 Հայկական աշխարհի լուրեր (ուղիղ դիմատետրով)
10.45 Զուգերգներ
11.30 Յաւելուած - Քաղաքական մեկնաբանութիւն
12.00 Լիբանանահայ երգիչներու կատարումներ
12.30 Ժողովրդային երգեր
1.00 Ազգային-հայրենասիրական երգեր
1.30 Լուրեր
2.00 Յիշատակելիները
2.05 Յեղափոխական երգեր
3.00 Քըլ եոմ պիյոմու. հարցազրոյց՝ Մեծ Պահքի առիթով. հիւր՝ հայր Փիթըր Հաննա **(ուղիղ դիմատետրով)**
4.00 Ժընտի
4.30 Օ.Թի.Վի.-ի հայերէն լուրերու ուղղակի սփռում
4.50 Խանդավառ երգեր
5.00 «Վանայ Ձայն»-ը երեկոյեան
5.30 Հանդիպում
6.30 Լուրեր
6.50 Նոր երգեր
7.30 Խանդավառ երգեր
8.00 Օրուան երգիչ (Այտա Սարգսեան)
8.30 Լիբանանահայ երգիչներու կատարումներ
9.00 Հեղինակային երգեր
9.30 Հայկական աշխարհի լուրեր (կրկ.)
9.45 Սփիւռքեան երգեր
10.00 Ազնաւուրի հետ
10.30 Էսդրատային մեղմ երգեր
11.00 Golden oldies
12.00 Յեղափոխական երգեր
2.00 Հայերէն այլազան երգեր
3.00 Կրկնութիւններ
4.30 Հայերէն այլազան երգեր
6.00 Հայկական երաժշտութիւն

«Վանայ Ձայն»-էն սփռուող բոլոր յայտագիրները կարելի է գտնել եւ ունկնդրել ռատիոկայանի կայքէջին արխիւներ բաժինին մէջ (voiceofvan.net):

ԱՍԻՈՅ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԲԱԺԱԿԻ ՄՐՑԱՇԱՐՔ

ԱՀՏԻ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ՄԵԿՆԵՑԱՒ ՊԱՀՐԷՅՆ

Ահտի պատուիրակութիւնը

Շաբաթ, 22 փետրուարին Պէյրութի միջազգային օդակայանէն Պահրէյն մեկնեցաւ Ահտի ֆութպոլի պատուիրակութիւնը, որ պիտի մրցի տեղւոյն կազմերէն Մանամայի դէմ Ասիոյ ֆութպոլի բաժակի մրցաշարքին ծիրին մէջ (Ա. խմբակ):

Այս մրցումը տեղի պիտի ունենայ այսօր՝ երկուշաբթի, 24 փետրուարին, ժամը 17:00-ին (Պէյրութի ժամանակացոյցով), մայրաքաղաք Մանամայի մէջ գտնուող Խալիֆէ մարզադաշտին վրայ:

Նշենք, որ այսօր, մրցում ունի նաեւ Անսար (Բ. խմբակ)՝ յորդանանեան Ֆայսալի խումբին դէմ:

Այս մրցումը, որ տեղի պիտի ունենայ Քամիլ Շամունի անուան մարզական աւանին մէջ, պիտի սկսի ժամը 19:00-ին:

«ԼԱ ԼԻԿԱ»

ՊԱՐՍԵԼՈՆԱ ՌԷԱԼ ՄԱՏՐԻՏԷՆ ԽԼԵՑ ՊԱՐԱԳԼՈՒԽԻ ԴԻՐՔԸ

Լիոնել Մեսսի

Սպանիոյ ֆութպոլի ախոյեանութեան՝ «Լա Լիկա»-ի 25-րդ հանգրուանին արձանագրուած արդիւնքներուն լոյսին տակ, դասաւորման յառաջատարը դարձաւ Պարսելոնա, որ Ռէալ Մատրիտէն խլեց պարագլուխի դիրքը՝ երկու կէտի առաւելութիւն մը ունենալով անոր վրայ:

Ռէալ Մատրիտ, որ հիւրը եղաւ Լեվանթէի (այժմ 10-րդ), նուազագոյն հաշիւով պարտութիւն մը կրելով, նահանջեց երկրորդ դիրք:

Մրցումին միակ կոլը նշանակեց Խոսէ Լուիս Մորալես (79-րդ):

Այս պարտութիւնը Ռէալի համար եղաւ տարեշրջանի երկրորդը:

Պարսելոնա, որ կրած է չորս պարտութիւն, 5-0 արդիւնքով ծանր պարտութեան մատնելով Էյպարին (16-րդ), յաջողեցաւ վերստին բարձրանալ առաջին դիրք:

Պարսայի այս յաղթանակը կերտեց Լիոնել Մեսսի, որ նշանակեց չորս կոլ (14-րդ, 37-րդ, 40-րդ, 87-րդ): Վերջին կոլը նշանակեց պրազիլցի Արթուր Ռամոս (89-րդ):

Մեսսի իր իրագործած այս «**փոքեր**»-ով (չորս կոլ) գերազանցեց ակումբին նախկին յառաջապահին՝ Սեսար Ռոտրիկեսին (4 «**փոքեր**»):

«Լա լիկա»-ի պատմութեան մէջ, «**փոքեր**-ի մրցանիշով Մեսսիին կը գերազանցեն Տելմօ Սարա (Աթլեթիքօ Մատրիտ, 8) եւ Քրիսթիանօ Ռոնալտօ (7):

«ՊՈՒՆՏԸՍԼԻԿԱ»

ՊԱՅԷՐՆ ՄԻՒՆԻԽԻ ԵՒ ԼԱՅՓՑԻԿԻ ՄԻՋԵՒ ԿԷՏԻ ՄԸ ՏԱՐԲԵՐՈՒԹԻՒՆԸ ՄՆԱՑ ԱՆՓՈՓՈԽ

Ռոպերթ Լեւանտովսքի

Գերմանիոյ ֆութպոլի ախոյեանութեան («Պունտըսլիկա») 23-րդ հանգրուանի մրցումներուն Պայէրն Միւնիխ եւ Լայփցիկ յաղթանակներ արձանագրեցին: Յաղթանակ արձանագրեց նաեւ Պորուսիա Տորթմունտ:

Պայէրն յաջողեցաւ իր ունեցած կէտի մը առաւելութիւնը պահել Լայփցիկի վրայ:

Պայէրն Փատերպորնի դէմ իր յաղթանակը արձանագրեց քիչ մը դժուարութեամբ, երբ 88-րդ վայրկեանին Ռոպերթ Լեւանտովսքի նշանակեց իր կազմին յաղթանակի կոլը 70-րդ վայրկեանին: Ան նշանակած էր իր կազմին երկրորդ կոլը՝ 75 հազար հանդիսատեսներու ներկայութեան:

Նշենք, որ Փատերպորն կը գրաւէ 18-րդ եւ վերջին դիրքը:

Լայփցիկ իր յաղթանակը արձանագրեց Շալքէի դաշտին վրայ՝ 5-0 արդիւնքով եւ աւելի քան 61 հազար հանդիսատեսներու ներկայութեան:

Պորուսիա Տորթմունտ (3-րդ), որ չորս կէտով ետ կը մնայ Պայէրն Միւնիխէն, 2-0 արդիւնքով յաղթանակ մը արձանագրեց նախավերջին դիրքը գրաւող Վերտըր Պրեմընի դաշտին վրայ: Էրլինկ Հաալանտ նշանակեց Տորթմունտի երկրորդ կոլը (66-րդ):

ՊԱՍՔԵԹՊՈԼ. ԱՍԻԱ-2021-Ի ԲԱԺԱԿԻ ՄՐՑԱՇԱՐՔ.

ԱՅՍՕՐ՝ ԼԻԲԱՆԱՆ - ՊԱՀՐԷՅՆ

Տեղեկացուցած էինք, որ Լիբանանի տղոց պասքեթպոլի ազգային խումբը Ասիա-2021-ի բաժակի մրցաշարքին զտումի իր մրցումները սկսաւ տպաւորիչ յաղթանակով մը, երբ 87-68 արդիւնքով պարտութեան մատնեց իր հիւրը՝ Իրաքը, Նուհատ Նաուֆալ մարզադաշտին վրայ (Զուք Միքայէլ):

Այսօր՝ երկուշաբթի, 24 փետրուարին նոյն մարզադաշտին վրայ եւ միեւնոյն ժամուն (ժամը 21:00-ին), Լիբանան կը կատարէ իր երկրորդ մրցումը՝ հիւրընկալելով Պահրէյնը:

Դ. խմբակին մէջ Լիբանան իրեն մրցակից ունի նաեւ Հնդկաստանը:

Լիբանանի ազգային խումբին համակիրներէն կ'ակնկալուի այսօր ուղղուիլ մարզադաշտ եւ քաջալերել իրենց խումբը, որպէսզի կարելի ըլլայ ամէն գնով յաղթանակ արձանագրել:

Նշենք, որ Ասիոյ ցամաքամասին խումբերը բաժնուած են վեց խմբակի, հետեւեալ ձեւով.

Ա. ԽՄԲԱԿ.- Ֆիլիփեաններ, Ինտոնեզիա, Թայլանտ, Քորէա:
Բ. ԽՄԲԱԿ.- Թայփէ, Ճափոն, Մալեզիա, Չինաստան
Գ. ԽՄԲԱԿ.- Նոր Զելանտա, Աւստրալիա, Կուամ, Հոնկ Քոնկ
Դ. ԽՄԲԱԿ.- Լիբանան, Իրաք, Հնդկաստան, Պահրէյն
Ե. խմբակ.- Սէուտական Արաբիա, Սուրիա, Քաթար, Իրան
Զ. ԽՄԲԱԿ.- Յորդանան, Ղազախստան, Սրի Լանքա, Պաղեստին:

Երթուդարձի մրցումներէն ետք իւրաքանչիւր խմբակի առաջին երկու դիրքերը գրաւող խումբերը (12) կ'ապահովեն աւարտական հանգրուանին իրենց տոմսը:

Իսկ երրորդ դիրքը գրաւած վեց խումբերը իրարու դէմ կը կատարեն մրցումներ: Դասաւորման առաջին չորս դիրքերը գրաւած խումբերը կը միանան այդ 12 խումբերուն:

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՊԱՍՔԵԹՊՈԼԻ ՖԵՏԵՐԱՍԻՈՆԻ ԺՈՂՈՎ

Ա. ԴԱՍԱԿԱՐԳԻ ԸՆԴՄԻՋՈՒԱԾ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿԵԼՈՒ ՎԵՐՋԻՆ ՊԱՅՄԱՆԱԺԱՄԸ՝ 29 ՄԱՐՏ

Շաբաթ, 22 փետրուարին Լիբանանի պասքեթպոլի ֆետերասիոնը, նախագահութեամբ նախագահ Աքրամ Հալապիի, իր կեդրոնատեղիին մէջ (Ժալ Էլ Տիպ) գումարեց ժողով մը, որուն ընթացքին տուաւ շարք մը որոշումներ:

Յայտարարուեցաւ, որ 29 մարտին պիտի շարունակուի տղոց Ա. դասակարգի 2019-2020 տարեշրջանի ընդմիջուած ախոյեանութիւնը: Անիկա պիտի ըլլայ ճշդուած վերջին թուականը ախոյեանութիւնը շարունակելու համար:

Ախոյեանութիւնը տեղի պիտի ունենայ միայն լիբանանցի մարզիկներով: Երթուդարձի մրցումներէն ետք տեղի պիտի ունենան **ֆայնըլ-ֆորի** մրցումները (հինգ մրցումէ՝ երեք յաղթանակ), որմէ ետք աւարտականը (հինգ մրցումէ՝ երեք յաղթանակ):

Ակումբներուն հինգ օրուան ժամանակ տրուեցաւ ֆետերասիոնին փոխանցելու անունները այն մարզիկներուն, որոնք հեռացած են իրենց ակումբներէն, անոնց պայմանագրութիւնները ջնջուելէ եւ չեղեալ համարուելէ ետք:

Վերջապէս ֆետերասիոնը յայտնեց, թէ ընդմիջուած այս ախոյեանութեան բոլոր ծախսերը ինք պիտի հոգայ:

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ՊԱՍՔԵԹՊՈԼ.

ԱՆԴՐԱՆԻԿ ԱՆԹԻԼԻԱՍ ԲԱՐՁՐԱՑԱՒ Գ. ԴԱՍԱԿԱՐԳ

Շաբաթ, 22 փետրուարին Ժունիէհի Ֆուատ Շեհապ մարզադաշտին վրայ իր աւարտին հասաւ Լիբանանի պասքեթպոլի տղոց Դ. դասակարգի ախոյեանութիւնը:

Աւարտականի մրցումին Անդրանիկ Անթիլիաս, յաղթելէ ետք Հուփս Մեթընի (85-74) հանդիսացաւ ախոյեան եւ բնականաբար բարձրացաւ Գ. դասակարգ:

Յաղթական խումբը մրցումին աւարտին իր տիտղոսը ստացաւ, Լիբանանի պասքեթպոլի ֆետերասիոնի ընդհանուր քարտուղար՝ Շարպել Ռըզքէն:

Նշենք, որ անոնք երկուքը, ինչպէս նաեւ Շապաք Պաթրուն բարձրացան Գ. դասակարգ:

«ՓՐԵՄԻԵՐ-ԼԻԿ»

ՉԵԼՍԻ ՅԱՂԹԱԿԱՆ՝ ԼՈՆՏՈՆԵԱՆ ՏԵՐՊԻԻՆ

Շաբաթավերջին տեղի ունեցան Անգլիոյ ֆութպոլի ախոյեանութեան՝ «Փրեմիեր-լիկ»-ի 27-րդ հանգրուանի մրցումները:

Նշենք, որ այս հանգրուանը կ'աւարտի այսօր, ժամը 22:00-ին (Պէյրութի ժամանակացոյցով), երբ Լիվըրփուլ (առաջին) կը հիւրընկալէ Ուեսթ Համին (18-րդ):

Տեղի ունեցած մրցումներուն հետաքրքրական եղաւ լոնտոնեան **տերպին**, որուն ընթացքին Չելսի 2-1 արդիւնքով յաղթեց իր հիւրին՝ Թոթենհամին: Սթեմֆըրտ Պրիճ-ի դաշտին վրայ կատարուած այս մրցումին ներկայ էր աւելի քան քառասուն հազար հանդիսատես:

Մանչեսթըր Եունայթըտ 3-0 արդիւնքով յաղթեց իր հիւրին՝ Ուաթֆորտին (19-րդ): Այս մրցումին ներկայ եղան աւելի քան 73 հազար համակիրներ:

Յաղթանակներ արձանագրեցին նաեւ Մանչեսթըր Սիթի եւ Արսենալ՝ յաջորդաբար՝ Լայսթըր Սիթիի (1-0) եւ Էվըրթընի (3-2) դէմ:

Փիեր-Էմերիք Օպամեյանկ նշանակեց Արսենալի կոլերէն երկուքը (33-րդ եւ 46-րդ):

Իսկ Լայսթըր Սիթիի դաշտին վրայ կատարուած մրցումին Կապրիել Խեսիւս նշանակեց Սիթիի կոլը (80-րդ):

ԴԱԽԻԹ ԵՈՒՐՉԵՆՔՕ ԿԸ ՄԻԱՆԱՅ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱԻԱՔԱԿԱՆԻՆ

Հայաստանի ֆութպոլի ֆետերասիոնը եւ Շախտիոր Քարագանտայի (Ղազախստան) բերդապահ Դաւիթ Եուրչենքօ համաձայնեցան, որ 33 տարեկան բերդապահը ելոյթ պիտի ունենայ ազգային հաւաքականին հետ:

Ֆետերասիոնին փոխնախագահը՝ Արմէն Նիկողոսեան, հանդիպելով ֆութպոլիստին հետ, անոր յանձնեց հաւաքականի մարզաշապիկը:

Ան շուտով պիտի միանայ հաւաքականին, պատրաստուելու Ուզպեքիստանի եւ Ղազախստանի դէմ տեղի ունենալիք մրցումներուն:

Նշենք, որ ան ծնած է 27 մարտ 1986-ին Աշխապատի մէջ (Թուրքմենիստան):

ԿՈՓԱՄԱՐՏ

ՊԵՏՐՈՍ ԱՆԱՆԵԱՆ ԻՐ ՅԱՂԹԱՆԱԿԸ ՆՈՒԻՐԵՑ ՄԱՔՍԻՄ ՏԱՏԱՇԵԻՒ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Պետրոս Անանեան (աջին)

Ռուս արհեստավարժ կռփամարտիկ Պետրոս Անանեան, Լաս Վեկասի մէջ (Մ. Նահանգներ) տեղի ունեցած վարկանշային 10 **ռաունտնոց** մենամարտին, իրաւարարներու միաձայն որոշումով, յաղթեց Սուպրիել Մաթիասին (Փորթօ Ռիքօ):

Ան այսպիսով արձանագրեց իր 15-րդ յաղթանակը՝ 2 պարտութիւններու եւ 2 հաւասարութիւններու կարգին:

Իսկ անոր մրցակիցը, որ արձանագրած էր 15 յաղթանակ, կրեց իր արհեստավարժ ասպարէզին առաջին պարտութիւնը:

31 տարեկան Անանեան, որ ծնած է Հայաստանի Աբովեան քաղաքին մէջ, այս մենամարտէն ետք յայտարարեց, որ իր այս յաղթանակը կը նուիրէ հաւաքականի իր խմբակիցին՝ Մաքսիմ Տատաշեւին, որ յուլիս 2019-ին, նոյնինքն Մաթիասի հետ իր կատարած մենամարտէն ետք գլխու հարուածին պատճառով մահացած էր Միացեալ Նահանգներու մէջ:

ՔԱԼՉԻՕ

ՀԵՆՐԻԽ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ՝ ԿՈԼԻ ԵՒ *ԷՍԻՍԹ*Ի ՀԵՂԻՆԱԿ

Հենրիխ Մխիթարեան (ձախին)

Իտալիոյ ֆութպոլի ախոյեանութեան (Քալչիօ) 25-րդ հանգրուանին գծով նախորդ շաբաթավերջին չորս մրցումներ յետաձգուեցան երկրին հիւսիսային շրջաններուն մէջ «Քորոնա» ժահրի բազմաթիւ դէպքերուն պատճառով:

Նշենք, որ յետաձգուեցան նաեւ ոչ արհեստավարժ եւ երիտասարդական լիկաներու 42 մրցումներ:

Յետաձգուած մրցումներուն կարգին եղաւ նաեւ Ինթեր Միլան-Սամտորիա մրցումը:

Առաջին դիրքը գրաւող Եուվենթուս եւ անոր անմիջական մրցակիցը՝ Լացիօ Ռոմա, յաղթանակներ արձանագրեցին՝ յաջորդաբար ՍՓԱԼ-ի (2-1) եւ Ճենովայի (3-2) դէմ:

Քրիսթիանօ Ռոնալտօ նշանակեց Եուվէի առաջին կոլը (39-րդ):

Յաղթանակ արձանագրեց նաեւ Հենրիխ Մխիթարեանի կազմը՝ Ա. Էս. Ռոմա, որ 4-0 արդիւնքով պարտութեան մատնեց իր հիւրը՝ Լեչէն:

Մխիթարեան նշանակեց իր կազմին երկրորդ կոլը, 37-րդ վայրկեանին: Նշենք, որ ան կատարեց նաեւ նշանակուած առաջին կոլին **էսիսթ**ը:

Ֆիորենթինա 1-1 արդիւնքով հաւասարութիւն մը արձանագրեց իր հիւրին՝ Ա. Սէ. Միլանի հետ:

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՀԵՏԱԽՈՒԶՈՒԹԵԱՆ ԿԱՐԾԻՔՈՎ՝ ՌՈՒՍԻԱՆ ԴԱՐՁԵԼ ԹՐԱՄՓԻՆ Կ'ՕԳՆԷ ՆԱԽԱԳԱՀ ԸՆՏՐՈՒԵԼՈՒ

Միացեալ Նահանգներու հետախուզութեան ներկայացուցիչները Քոնկրեսի Ներկայացուցիչներու տան մէջ կայացած լսումի ընթացքին յայտարարած են, որ Ռուսիան, ենթադրաբար, կը միջամտէ 2020 թուականի նախագահական ընտրութեան, որպէսզի նախագահ Տանըլտ Թրամփ վերընտրուի: Այս մասին կը հաղորդէ «Նիւ Եորք Թայմզ» օրաթերթը՝ վկայակոչելով հինգ իրազեկ աղբիւրներ:

Կը հաղորդուի, որ լսումը տեղի ունեցած է 13 փետրուարին, իսկ յաջորդ օրը Թրամփ խիստ քննադատութեան ենթարկած է Ազգային հետախուզութեան տնօրէն Ճոզըֆ Մակուայրը, որ քանի մը օրէն հեռացուած է պաշտօնէն:

Ամերիկեան ազդեցիկ օրաթերթին տուեալներով՝ նախագահը կը կարծէ, թէ դեմոկրատական քոնկրեսականները կրնան ստացուած տեղեկութիւնը իր դէմ օգտագործել:

Թրամփ աւելի կանուխ յայտարարած էր, որ Ազգային հետախուզութեան տնօրէնի պաշտօնը պիտի վարէ Գերմանիոյ մէջ Միացեալ Նահանգներու դեսպան Ռիչըրտ Կրենըլը: Սակայն վարչակազմէն երկու աղբիւրներ յայտնած են, որ Ճոզըֆ Մըկուայըրի հեռացումը եւ Թրամփի դժգոհութիւնը յառաջացուցած լսումը պարզապէս համընկնած են, եւ որ Թրամփ շատոնց կը պատրաստուէր Մըկուայըրը պաշտօնէ ազատել:

Յիշեցնենք, որ մարտ 2019-ին Միացեալ Նահանգներու մէջ աւարտած էր Միւլլըրի վարած հետաքննութիւնը, որ կը վերաբերէր 2016-ի նախագահական ընտրութեան Ռուսիոյ հաւանական միջամտութեան: Երկու տարի տեւած հետաքննութիւնը սկսած էր նախագահ Թրամփի երդման արարողութենէն ետք, երբ լուրջ կասկածներ յայտնուած էին, թէ Քրեմլինի միջամտութիւնը նպաստած է Թրամփի յաղթանակին:

Թրամփ բազմիցս հերքած էր ռուսական միջամտութեան հաւանականութիւնը՝ Միւլլըրին կոչ ուղղելով՝ դադրեցնելու «ամօթալի» հետաքննութիւնը: Մոսկուան, իր կարգին, յայտարարած էր, որ որեւէ առնչութիւն չունի 2016-ի նախագահական ընտրութեան հետ:

ՊԵԼՃԻՔԱԿԱՆ ՏԱՃԱՐԻՆ ՄԷՋ ՅԱՅՏՆԱԲԵՐՈՒԱԾ ԵՆ ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ ՈՍԿՈՐՆԵՐԷ ԵՒ ԳԱՆԿԵՐԷ ԿԱՌՈՒՑՈՒԱԾ ՊԱՏԵՐ

Հնագէտներ Պելճիքայի տարածքին մէջ գտնուող տաճարներէն մէկուն մէջ յայտնաբերած են մարդկային ոսկորներէ եւ կոտրած գանկերէ կառուցուած պատեր: Այս մասին կը հաղորդէ բրիտանական «Տի Ինտիփենտընթ» օրաթերթը:

Պելճիքայի հիւսիս արեւմուտքը գտնուող Կենտի Ս. Պաւլօ տաճարի ահարկու տեսարանին ականատես դարձած են այցելուներու համար նոր կեդրոն կառուցող բանուորները:

«Պրասըլզ Թայմզ» օրաթերթի տուեալներով՝ պատերը հիմնականին մէջ կառուցուած են իրարու վրայ դիզուած ազդրի ոսկորներէ եւ հասուն տարիքի մարդոց սրունքի ոսկորներէ, իսկ ատոնց միջեւ տարածութիւնը լեցուած է գանկերով:

Կառուցապատման նախագիծի ղեկավար Եանիք տէ Կրիզէն յայտնած է, որ ոսկորները պիտի հեռացուին:

«Այս պահուս կրնամ ըսել, որ շինարարութիւնը կը թուագրուի 17-18-րդ դարերուն, թէեւ տակաւին շարք մը հետազօտութիւններ պէտք է կատարուին», ըսած է ան:

Հնագէտները կը կարծեն, թէ ոսկորները ձեռք բերուած են եկեղեցւոյ բակին մէջ գտնուած գերեզմանոցի մաքրութեան աշխատանքներուն ընթացքին:

«Գերեզմանոցը մաքրելու ատեն կմախքները պարզապէս չէին կրնար մէկդի նետել՝ հաշուի առնելով, որ հաւատացեալները մարմնի յարութեան կը հաւատան, եւ ոսկորները կը համարուին ատոր կարեւոր բաղադրիչը», ըսած է ան:

«ՌՈՒՍԻԱ ՉԻ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԻ ԼԻՊԻՈՅ ՎԵՐԱԲԵՐՈՂ ՆՈՐ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎԻ»

Կ'ԸՍԷ ՊՈԿՏԱՆՈՎ

Ռուսիոյ արտաքին գործոց փոխնախարարը ընկերային ցանցի վրայ գրառում մը կատարելով յայտարարեց. «Մոսկուան Լիպիոյ վերաբերող նոր խորհրդաժողովի մը գումարման չի պատրաստուիր, ինչպէս այլ մայրաքաղաքներ կը կատարեն, ուստի, մեր կարծիքով, լիպիական տագնապի լուծման մէջ յառաջխաղացքը այս հարցին շուրջ միջազգային խորհրդաժողովներու թիւէն կախեալ չէ, այլ՝ անոնց ընթացքին որդեգրուած որոշումներու գործադրութեան որակէն»:

Լիպիոյ ազգային բանակի աղբիւրները երէկ յայտնեցին, որ մայրաքաղաք Թրիփոլիի մէջ բախումներու ընթացքին սպաննուած են 16 թուրք զինուորներ եւ աւելի քան 100 սուրիացիներ:

Մինչ այդ՝ Լիպիոյ Ազգային համաձայնութեան կառավարութեան ներքին գործոց նախարար Ֆաթհի Պաշաղա յայտարարեց, որ իր կառավարութիւնը Միացեալ Նահանգներու պաշտպանութեան նախարար Մարք Էսփըրի՝ Ափրիկէի մէջ ամերիկեան զինուորական ներկայութիւնը կրճատելով, աշխարհի վրայ այդ ուժերու տեղակայումը Ռուսիոյ եւ Չինաստանի դիմակայման վրայ կեդրոնացնելու ծրագիրներ մշակելէն ետք, Միացեալ Նահանգներուն առաջարկած է Լիպիոյ մէջ ռազմակայան կառուցել:

ՄՈՄԿՈՒԼ. «ՈՒՇԻՆԿԹԸՆԻ ՊԱՏԺԱՄԻՋՈՑՆԵՐԸ ՊԻՏԻ ՉԱՋԴԵՆ ՎԵՆԵԶՈՒԵԼԱՅԻ, ՍՈՒՐԻՈՅ ԵՒ ԻՐԱՆԻ ՀԵՏ ԳՈՐԾԱԿՑԵԼՈՒ ՄԵՐ ԸՆԹԱՑՔԻՆ ՎՐԱՅ»

Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարութիւնը Միացեալ Նահանգներու կողմէ ռուսական «Ռոսնեֆթ» ընկերութեան դէմ պատժամիջոցներու հաստատումէն ետք յայտնեց. «Մոսկուան ամբողջովին կը մերժէ միակողմանի պատժամիջոցները, որոնց միջոցով Միացեալ Նահանգներ աշխուժ կերպով կը ջանայ տիրել աշխարհին եւ զայն ենթարկել իր կամքին»:

«Այս պատժամիջոցները պիտի չազդեն ու չեն կրնար ազդել միջազգային հարցերու մէջ Ռուսիոյ որդեգրած ուղիին վրայ, ներառեալ՝ Վենեզուելայի, Սուրիոյ, Իրանի կամ որեւէ այլ երկիրի օրինական իշխանութիւններուն հետ գործակցութեան», աւելցուց նախարարութիւնը:

Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարութիւնը նշեց, որ յաճախ ամերիկեան պատժամիջոցներու ետին եղող Ուաշինկթընի աշխարհաքաղաքական նպատակներուն կողքին գոյութիւն ունին նաեւ միջազգային շուկաներուն մէջ ռուսական ընկերութիւններուն հետ արդար մրցակցութեան չդիմացող ամերիկեան ընկերութիւններուն համար առաւելութիւններ ստեղծելու փափաք մը: «Ամերիկային վարած պատժամիջոցներու քանդիչ քաղաքականութիւնը հետզհետէ աւելի կը վնասէ միջազգային ազատ առեւտուրին, զոր ամերիկացիները միայն խօսքով կը ջատագովեն», յայտնեց նախարարութիւնը:

«Ժամանակն է, որ Ուաշինկթընի մէջ քաղաքագէտները անդրադառնան, թէ Ռուսիոյ վրայ տնտեսական ու գինուորական ճնշումով ոչինչ պիտի իրագործեն, այլ երկկողմանի յարաբերութիւնները աւելի պիտի վատթարացնեն», նշեց Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարութիւնը:

ՖՐԱՆՍԱ ՊԻՏԻ ՍԱՀՄԱՆԱՓԱԿԷ Մ�շԿԻԹՆԵՐՈՒ ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԻՒՆԸ

«ԹՐՔԱԿԱՆ ՕՐԷՆՔՆԵՐԸ ԱՆԸՆԴՈՒՆԵԼԻ ԵՆ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՀՈՂԻՆ ՎՐԱՅ»

Կ'ԸՍԷ ՄԱՔՐՈՆ

Ֆրանսա, քաղաքական իսլամութեան դէմ պայքարի ծիրին մէջ, պիտի սահմանափակէ երկրին մէջ գործող մզկիթներուն եղած օտարերկրեայ ֆինանսաւորումը, վերջ տայ օտար երկիրներու կողմէ իմամներու նշանակման եւ յետս կոչէ այլ երկիրներուն իրենց լեզուներուն դասաւանդման արտօնութիւնը: Այս մասին կը հաղորդէ «Ֆայնանշըլ Թայմզ» օրաթերթը:

Օրաթերթը նշեց, որ տեղական ընտրութիւններու նախօրեակին աջակողմեան քուէարկողներու աջակցութիւնը ապահովելու մտադրութիւն ունեցող Ֆրանսայի նախագահ Էմանուէլ Մաքրոնի այս արշաւին նպատակը, իր խօսքով, ֆրանսական քաղաքներու մէջ իսլամական «անջատողականութեան» դէմ պայքարն է:

«Անընդունելի է, որ ոեւէ մէկը՝ յանուն կրօնի մը կամ օտար երկիրի մը, չյարգէ ֆրանսական հանրապետութեան օրէնքները», ըսաւ Մաքրոն՝ աւելցնելով. «Հանրապետութիւնը պէտք է յարգէ իր խոստումները, պէտք է պայքարինք խտրականութեան դէմ, ամէնուր պէտք է արժանելիութիւն կիրարկենք»:

Մաքրոն ըսաւ, որ Ֆրանսայի արաբերէն, թրքերէն եւ իրենց ծագման երկիրներու լեզուները սորվող 80.000 աշակերտներուն դասընթացքները «անջատողականութեան կարեւոր միջավայր մը» կը ստեղծեն՝ նկատի ունենալով, որ ուսուցիչներէն շատեր ֆրանսերէն չեն խօսիր եւ ֆրանսական մշակոյթով չեն հետաքրքրուած:

Ֆրանսայի մէջ ծառայելու նշանակուած բազմաթիւ իմամներ առնչուած են սալաֆականութեան կամ Իսլամ Եղբայրներուն հետ եւ «հանրապետութեան դէմ քարոզչութիւն կը կատարեն», ըսաւ Մաքրոն՝ աւելցնելով, որ Ֆրանսան «իմամները Ֆրանսայի մէջ պիտի պատրաստէ, որպէսզի հանրապետութեան լեզուն եւ օրէնքները սորվին»:

Ան նաեւ դիտել տուաւ, որ Ֆրանսան չէ կրցած օտար ուսուցիչներու հարցին շուրջ Թուրքիոյ հետ համաձայնութիւն գոյացնել: «Տակաւին յոյս ունիմ, սակայն եթէ Թուրքիան չհամոզուի, ապա Ֆրանսան ինք այս կրթութիւնը պիտի տրամադրէ», ըստ «Ամերիկայի Ձայն»-ին, թրքական ծառայութեան ըսած է Մաքրոն:

«Ֆրանսա ապրող թուրքերը ֆրանսացի են ինչպէս այս երկիրին մէջ ապրող բոլոր այլ անձերը», ըսաւ Ֆրանսայի նախագահը՝ աւելցնելով. «Թրքական օրէնքները անընդունելի են ֆրանսական հողի վրայ»:

Նշենք, որ Ֆրանսայի մէջ 5,7 միլիոն իսլամներ կը բնակին:

ԾԵՐԱԿՈՒՏԱԿԱՆ ՄԸՐՖԻ Կ'ԱՐԴԱՐԱՑՆԷ ՁԱՐԻՖԻ ՀԵՏ ԻՐ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄԸ

Միացեալ Նահանգներու Ծերակոյտի դեմոկրատական անդամ Քրիս Մըրֆի, «Թուիթըր»-ի վրայ գրառում մը կատարելով, յայտնեց, որ Իրանի արտաքին գործոց նախարար Մուհամեթ Ժաւատ Զարիֆի հետ երկխօսութիւնը արժէքաւոր է:

Ծերակուտական Մըրֆի յոյս յայտնեց, որ Միացեալ Նահանգներու նախագահ Տանըլտ Թրամփ անդրադառնայ այդ արժէքին, որովհետեւ ամերիկեան ներկայ կոյր մագլցումի եւ ոչ ռազմավարական քաղաքականութիւնը Իրանը աւելի հզօր կը դարձնէ, իսկ Ամերիկան՝ աւելի տկար ու նուազ ապահով:

Նշենք, որ ամերիկեան «Տը Ֆետերալիսթ» օրաթերթը՝ յղում կատարելով Միւնիխի մէջ Անվտանգութեան խորհրդաժողովի իր աղբիւրին, հաղորդած էր, որ Մըրֆիի եւ Զարիֆի միջեւ հանդիպումը կարճատեւ չէ եղած, բայց եւ այնպէս ատոր պարունակութեան մասին ոչինչ յայտնեց՝ բաւարարուելով զայն «գաղտնի» որակելով:

Օրաթերթը նշած էր, թէ անցեալ շաբաթ աւարտած վեհաժողովէն ետք Ծերակոյտի դեմոկրատական անդամները այդ մասին իրմէ չէին յայտարարած, իսկ ծերակուտական Մըրֆի չէր պատասխանած հանդիպումին մասին իրմէ մեկնաբանութիւն ստանալու համար իրեն եղած իրերայաջորդ հեռաձայններուն:

Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարարութենէն պաշտօնատար մը օրաթերթին յայտնած էր, թէ նախարարութիւնը տեղեակ չէ իրանցի պաշտօնատարներու հետ կողմնակի հանդիպումներէ, որոնց մասնակցած է ծերակուտական Մըրֆին:

ԵԽԽՎ ՀԱՄԱԶԵԿՈՒՅՈՂՆԵՐԸ ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆ ՅԱՅՏՆԱԾ ԵՆ ԱԶՐՊԷՅՃԱՆԻ ՄԷՋ ՑՈՅՑԵՐՈՒ ԲՌՆԻ ՈՒԺՈՎ ՑՐՈՒԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐԵԱԼ

Ազրպէյճանական «Թուրան» լրատու գործակալութիւնը կը հաղորդէ, որ Եւրոպական խորհուրդի խորհրդարանական վեհաժողովի (ԵԽԽՎ) Հսկողութեան յանձնախումբի համազեկուցողներ Շթեֆան Շեննախ (Աւստրիա) եւ Ռաճըր Կէյլ (Բրիտանիա) լուրջ մտահոգութիւն յայտնած են Ազրպէյճանի մէջ վերջին շրջանին տեղի ունեցող իրադարձութիւններուն վերաբերեալ:

Ազրպէյճանական ընդդիմութիւնը 9 փետրուարին, երկրին մէջ տեղի ունեցած խորհրդարանական ընտրութիւններուն ընթացքին, արձանագրուած կոպտագոյն խախտումներուն դէմ տարբեր քաղաքներու մէջ կազմակերպած էր ցոյցեր, զորս ոստիկանութիւնը ցրուած էր դաժան կերպով:

«Մենք լրջօրէն մտահոգ ենք խաղաղ ցուցարարներուն վրայ ոստիկանութեան կողմէ գործադրուած բռնութեամբ», նշուած է յայտարարութեան մէջ: «Լրագրողներ առանց սահմաններու» կազմակերպութեան հրապարակած յայտարարութեան մէջ եւս մտահոգութիւն տեղ գտած էր լրագրողներու նկատմամբ կիրարկուած բռնութիւններու վերաբերեալ: Այս բոլոր դէպքերը պէտք է հետաքննուին, իսկ մեղաւորները պատասխանատուութեան ենթարկուին», կը նշեն համազեկուցողները:

Անոնք գլխաւորապէս ուշադրութիւն հրաւիրած են 100-էն աւելի ցուցարարներու, եւ ատոնցմէ առաջ ընդդիմադիր գործիչներ Իլկար Մամեդովի (ՌԷԱԼ կուսակցութիւն), Արիֆ Հաճիլըի (Մուսաւաթ), Ռուսլան Իզզաթլէի (Տի18 շարժում) եւ Մեհման Հուսէյնովի (ԻՌՖՍ) ձերբակալութիւններու վերաբերեալ:

«Անընդունելի է բազմակարծութեան նման ճնշում եւ ատոր պէտք է վերջ տրուի», եզրափակած են համազեկուցողները:

ԹՈՒՐՔ ԳՐՈՂ ԱՍԼԸ ԷՐՏՈՂԱՆ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ ՏԻՐՈՂ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ ԿԸ ՆԿԱՏԷ «ՖԱՇԱԿԱՆ» ԵՒ «ՆՈՐ ՖԱՇԱԿԱՆ»

Գերմանիա բնակող թուրք գրող Ասլը Էրտողան յայտարարած է, որ մտադիր չէ վերադառնալ Թուրքիա: Այս մասին կը հաղորդէ թրքական «Տեմոքրաթ-հապեր» կայքը՝ յղում կատարելով ԱՖՓ լրատու գործակալութեան:

Ասլը Էրտողան 15 յուլիս 2016-ին, Թուրքիոյ մէջ տեղի ունեցած յեղաշրջման փորձէն ետք, փակուած «Էօզկիւր Կիւնտեմ» օրաթերթի դէմ ընթացող դատավարութեան ծիրին մէջ մեղադրուած էր «պետութեան միասնականութիւնն ու ամբողջականութիւնը խարխլելու» եւ «զինեալ ահաբեկչական խմբաւորման անդամ ըլլալու» յանցանքով:

Թուրք գրողը կալանաւորուած էր օգոստոս 2016-ին: Նոյն տարուան նոյեմբերին ան արդարացուած էր «պետութեան միասնականութիւնն ու ամբողջականութիւնը խարխլելու» մեղադրանքի մասով, սակայն շարունակած էր կալանքի տակ մնալ միւս յանցանքին համար: Ան ազատ արձակուած էր 133 օր բանտարկուած մնալէ ետք:

Երկու տարիէ Գերմանիա բնակող գրողը նշած է, որ իրեն համար անակնկալ էր ազատ արձակման որոշումը:

«Անկեղծ՝ ես շատ զարմացայ: Գրեթէ բոլորը համոզուած էին, որ ես պատիժ պիտի ստանամ: Ներկայ պահուս, հաշուի առնելով բանտարկուելու վտանգը, չեմ կրնար վերադառնալ: Անգամ մը եւս կալանաւորուիլը ինծի համար հաւասար պիտի ըլլայ մահուան», նշած է գրողը՝ Թուրքիոյ մէջ տիրող համակարգը կոչելով «ֆաշական» եւ «նոր ֆաշական»:

Ասլը Էրտողանի գիրքերը թարգմանուած են տարբեր լեզուներու: 2018 թուականին գրողը արժանացած է ֆրանսացի գրող եւ փիլիսոփայ «Սիմոն տը Պովուար»-ի անուան մրցանակին:

«ՔՈՐՈՆԱ» ԺԱՀՐԻՆ ՄԱՍԻՆ ԱՅՍՕՐ՝ «ՎԱՆԱՅ ՁԱՅՆ»-ԷՆ

Այսօր, առաւօտեան ժամը 9:30-ին, «Վանայ Ձայն» յատուկ յայտագիրով մը կը ներկայացնէ «Քորոնա» ժահրը՝ իր ախտանշաններով եւ կանխարգիլման միջոցներով:

Այս առիթով «Երկու բարեւ» յայտագիրը կը հիւրընկալէ տոքթ. Էլի Թաշճեանը, որ ուղղակի կը պատասխանէ ունկնդիրներուն հեռաձայնային հարցումներուն:

Յայտագիրին կարելի է ուղղակի հետեւիլ նաեւ «Վանայ Ձայն»-ի Դիմատետրի էջով: